

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

תמצית דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2018

תוכן העניינים

עמוד	נושא	סעיף
4	מידע הצופה פני עתיד	
5	דוח הדירקטוריון וההנהלה	
7	סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה	1
7	תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים	1.1
9	הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים בעלי היקף פעילות רחב	1.2
9	מידע כספי תמציתי עיקרי	1.3
10	הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם	1.4
10	יעדים ואסטרטגיה עסקית	1.5
13	הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי	2
13	מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים	2.1
16	התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברווח כולל אחר	2.2
19	התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון והלימות ההון ומינוף	2.3
23	מגזרי פעילות	2.4
25	פעילות חברות מוחזקות עיקריות	2.5
27	סקירת הסיכונים	3
27	תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם	3.1
27	סיכון אשראי	3.2
33	סיכון שוק ונדליות	3.3
37	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות	3.4
38	סיכון רגולטורי	3.5
39	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים	4
39	מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים	4.1
39	גילוי לגבי בקרות ונהלים	4.2
41	הצהרת המנהל הכללי	5
42	הצהרת החשבונאית הראשית	6
43	תמצית דוחות כספיים ביניים	
107	דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני	
109	הדירקטוריון וההנהלה	
111	נספח לדוח הרבעוני	
117	מילון מונחים	
121	אינדקס	

מידע הצופה פני עתיד

חלק מהמידע המפורט בדוחות אלו, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות (אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים), מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות-ערך, התשכ"ח-1968 ("חוק ניירות ערך"). התוצאות בפועל עשויות להיות שונות, לרבות באופן מהותי מהערכות ואומדנים שנכללו במסגרת מידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים בשוקי ההון בישראל ובעולם, שינויים מאקרו כלכליים, שינויים במצב הגיאופוליטי, הפרדת החברה מבנק הפועלים והשלכותיה השונות, שינויים רגולטוריים, שינויים חשבונאיים ושינויים בכללי המיסוי, וכן שינויים אחרים שאינם בשליטת החברה, ואשר עשויים להביא לאי התממשות ההערכות ו/או לשינויים בתוכניות העסקיות של החברה ו/או להתממשותן באופן שונה, ואף מהותית, מכפי שנחזה. מידע צופה פני עתיד עשוי להיות מאופיין במילים או בביטויים כגון: "תחזית", "תוכנית", "יעד", "אומדן סיכון", "תרחיש", "תרחיש קיצון", "הערכת סיכון", "קורלציה", "התפלגות", "אנו מאמינים", "צפוי", "חזוי", "מעריכים", "מתכוונים", "מתכננים", "מתעתד", "עשוי להשתנות", "צריך", "יכול", "יהיה", "להערכת החברה" וביטויים דומים להם. מידע וביטויים צופי פני עתיד אלו, כרוכים בסיכונים ובחוסר ודאות, משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה למועד הדוח לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים, בין היתר, שינויים בפרמטרים כגון: מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בישראל ובחו"ל, שיעורי אינפלציה, הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון, החשיפה לסיכונים פיננסיים, איתנות פיננסית של לזוים, התנהגות המתחרים, היבטים הקשורים בתדמית החברה, התפתחויות טכנולוגיות ונושאי כח אדם, ובתחומים אחרים אשר יש להם השפעה על פעילות החברה ועל הסביבה בה היא פועלת, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית. כמו-כן, חלק מהמידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המבוסס על פרסומים של גורמים חיצוניים שונים, כגון: הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, נתוני בנק ישראל וגורמים אחרים.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוח הדירקטוריון וההנהלה

ליום 30 בספטמבר 2018

רשימת טבלאות

עמוד	נושא
14	טבלה 1: שערי חליפין ומדד המחירים לצרכן
18	טבלה 2: נתוני פעילות
21	טבלה 3: הלימות הון
29	טבלה 4: סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים
29	טבלה 5: תנועה ביתרות חוב פגומות שנבחנו פרטנית
30	טבלה 6: מדדי סיכון ואשראי
35	טבלה 7: שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה למעט פריטים לא כספיים
36	טבלה 8: השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה למעט פריטים לא כספיים

1 - סקירה כללית, יעדים ואסטרטגיה

1.1 - תיאור תמציתי של החברה ותחומי פעילות עיקריים

ישראל כרטיס בע"מ הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1975 כחברה פרטית על-פי פקודת החברות [נוסח חדש], תשמ"ג-1983 (להלן: "פקודת החברות"). למועד הדוח, ישראל כרטיס מוחזקת בשיעור של כ-98.2% על-ידי בנק הפועלים. החברה והחברות המוחזקות המהותיות שלה (להלן: "החברה" או "ישראל כרטיס") הינה חברת כרטיסי אשראי (כמשמעות על פי הוראות ונהלי המפקח על הבנקים) הפועלת בתחומי ההנפקה והסליקה של כרטיסי חיוב ממותגים שונים ובתחום המימון.

מערכת התשלומים בכרטיסי חיוב בישראל

- "כרטיס חיוב" הוא שם כולל לאמצעי תשלום המאפשרים רכישת מוצרים או שירותים מאת ספק (אלא אם צוין או משתמע אחרת מתוכן הדברים או הקשרם, השימוש במונח 'כרטיס' בדוח זה משמעו כרטיס חיוב).
- קיימים שלושה (3) סוגים עיקריים של כרטיסי חיוב:
- "כרטיס אשראי", הינו כרטיס המאפשר רכישת מוצרים או שירותים מאת ספק ללא תשלום מיידי של התמורה וכן נטילת אשראי על חשבון המסגרת המועמדת בכרטיס זה.
  - פירעון החיובים בכרטיסי אשראי נעשה, ככלל, באחד משני (2) אופנים: יתרת החוב משולמת במלואה במועד קבוע מדי תקופה או דחיית תשלום חלק מיתרת החוב לתקופות הבאות, תוך תשלום ריבית בגינה.
  - "כרטיס חיוב מיידי" הינו כרטיס שניתן לבצע בו עסקאות רק בכפוף לקיומה של יתרה מספקת בחשבון הבנק ושחזיק הכרטיס מחויב בחשבון הבנק בסמוך לאחר ביצוע העסקה;
  - "כרטיס נטען", הינו סוג של כרטיס חיוב מיידי בו ניתן לבצע עסקאות עד גובה היתרה הטעונה בו (ובכרטיס נטען - לצבור ערך כספי בדרך של טעינה חוזרת).
  - ככלל, כרטיסי האשראי וכרטיסי החיוב המיידי שמנפיקה החברה כוללים גם אפשרות לקבלת שירותי משיכת מזומנים באמצעות מכשירים ממוכנים למשיכת מזומן (ATM).

כרטיסי החיוב של החברה מחולקים לשני (2) מקורות הפצה עיקריים – "כרטיסי חיוב בנקאיים" או "כרטיסים בנקאיים", המונפקים מכוח הסדר בו קשורה החברה עם בנקים שונים להנפקה ותפעול כרטיסים ממותגי החברה, ואשר ככלל החיובים בקשר עימם הינם באחריות הבנק הרלוונטי.

"כרטיסי חיוב חוץ בנקאיים" או "כרטיסים חוץ בנקאיים", המונפקים שלא מכוח הסדר בין החברה לבנקים אלא בעיקר מכוח התקשרות החברה עם גופים וארגונים שונים להנפקת כרטיסים ממותגי החברה, ואשר ככלל החיובים בקשר עימם הינם באחריות החברה.

לפרטים נוספים ראה פרק "מגזרי פעילות, סעיף "מגזר הנפקה" לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

מערכת התשלומים בכרטיסי חיוב בישראל מורכבת, על-פי רוב, ממנפיק, סולק, בעל מותג/ארגון בינלאומי (שהינו בעל מותג הכרטיס הרלוונטי), בית עסק ולקוח (מחזיק הכרטיס), כאשר הפעולות הנלוות להנפקת הכרטיס עשויות להתבצע על-ידי מתפעל הנפקה שאינו בהכרח מנפיק (תיאור פעילות ההנפקה בדוח זה הינה לרבות "תפעול הנפקה").

בתמצית, קשרי הגומלין בין הגורמים בישראל כאמור הינם כדלקמן: (1) המנפיק מנפיק ללקוחו (מחזיק הכרטיס) כרטיס חיוב, וזאת מכוח רישיון או מעמד של המנפיק בארגון הבינלאומי (למעט ביחס לכרטיסים אשר אינם מונפקים מכוח חברות או רישיון כאמור, כדוגמת כרטיסי המותג הפרטי "ישראל כרטיס"); (2) מחזיק הכרטיס משתמש בכרטיס כאמצעי תשלום בבית העסק לרכישת מוצרים או שירותים או לנטילת אשראי כשהעסקה מבוצעת בכרטיס אשראי; (3) בית העסק מעביר לסולק את פרטי העסקה, ככלל באמצעות חברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ (להלן: "שב"א") - ראה פרק "יעדים ואסטרטגיה עסקית" סעיף "ספקי שירותים עיקריים" לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017, או באמצעות הארגון הבינלאומי הרלוונטי (ביחס לעסקאות המבוצעות מול סולק בחו"ל); (4) הסולק מעביר לבית העסק את התמורה עבור העסקה, בניכוי עמלת בית עסק, וגובה את תמורתה של העסקה מהמנפיק; (5) המנפיק פועל לגבות את התמורה ממחזיק הכרטיס וכן מזכה המנפיק את הסולק בתמורה בניכוי "עמלה צולבת" (או בכינויה האחר: "עמלת מנפיק"; קרי, עמלה בגין עסקה שנעשתה בכרטיס חיוב שהנפיק המנפיק ואשר נסלקה על-ידי הסולק).

למועד הדוח, פועלת החברה בתחומי ההנפקה והסליקה של המותגים הבאים: "ישראל כרטיס", "MasterCard", ו-"Visa" (להלן: "מותגי החברה"), כמפורט להלן. נוסף על החברה, פועלים בתחומי ההנפקה והסליקה למועד הדוח גם חברות כרטיסי האשראי הבאות: פועלים אקספרס (להלן: "חברה אחות") אשר מנפיקה וסולקת בבלעדיות כרטיסי אשראי מסוג אמריקן אקספרס, לאומי קארד בע"מ (להלן: "לאומי קארד") וכרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כ.א.ל."), אשר למיטב ידיעת החברה, מנפיקות וסולקות כרטיסי חיוב מהמותגים "Visa" ו-"MasterCard" וכן סולקות כרטיסי חיוב מהמותג "ישראל כרטיס"; וכן דיינרס קלאב ישראל בע"מ, אשר למיטב ידיעת החברה, הינה חברה בת של כ.א.ל, המנפיקה וסולקת בבלעדיות כרטיסי אשראי ממותג פרטי "Diners Club". בתחום ההנפקה, פעילותן של החברות כאמור נעשית, בין היתר, באמצעות שיתופי פעולה עם בנקים עימם הן קשורות בהסדר הנפקה ותפעול הנפקה של כרטיסי חיוב.

בנוסף, למיטב ידיעת החברה, מעניק בנק ישראל מעת לעת רישיונות סליקה לגורמים נוספים. כך למשל, בחודשים אפריל 2017 ומרץ 2018, העניק בנק ישראל רישיון סולק לשתי (2) חברות נוספות - טרנזילה בע"מ וקארדקום סליקה בע"מ, בהתאמה. כפי שנמסר לחברה מבנק הפועלים, במהלך שנת 2018, התקשר בנק הפועלים עם ארגון מסטרקארד בהסכם להנפקת כרטיסי חיוב, אשר תנאיו אינם ידועים לחברה. להערכת החברה, ייתכן כי התקשרות כאמור תרע על פני זמן את תנאיה המסחריים של פעילות החברה מול MC. כמו-כן, למיטב ידיעת החברה בהתאם לדיווחיו הפומביים של בנק ירושלים בע"מ, במהלך שנת 2017 התקשר בנק ירושלים בע"מ עם MasterCard Inc (להלן: **ארגון MC**) או **ארגון מסטרקארד**) בהסכם שיתוף פעולה להנפקת כרטיסים נטענים בישראל ממותג "MasterCard" והחל להנפיק כרטיסי חיוב.

להלן פרטים אודות פעילותה העיקרית של החברה בתחום ההנפקה והסליקה:
 פעילות ההנפקה והסליקה של החברה מתבצעת באמצעות החברה ויורפיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (להלן: **יורופיי**), אשר הינה חברת בת המוגדרת חברת כרטיסי אשראי, ונכון למועד הדוח הינה "תאגידי עזר" (כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981) ("תאגידי עזר" ו-"חוק הבנקאות רישוי", בהתאמה), כדלקמן:
 * ישראלכרט מנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי חיוב מהמותג הפרטי "ישראלכרט" (מותג פרטי בבעלות החברה), וכן מנפיקה במשותף עם יורופיי כרטיסי חיוב מסוג "MasterCard" (להלן: **כרטיסי מסטרקארד**), כמפורט להלן. בתחום הסליקה, סולקת ישראלכרט (בנוסף לכרטיסי המותג "ישראלכרט") עסקאות שנעשו בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו בישראל, לרבות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו על-ידי מנפיקים מקומיים אחרים, ונעשו בבתי עסק הקשורים עימה בהסכם, וכן עסקאות בישראל שנעשו בבתי עסק כאמור בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו בחו"ל ומשולמות לבתי העסק במטבעי ישראל.
 החל מהמחצית הראשונה של שנת 2019 כוונת החברה לחדש כרטיסים "מקומיים" (כרטיסים שניתנים לשימוש בבתי העסק הסולקים בארץ בלבד) מהמותג הפרטי "ישראלכרט", שיפוג תוקפם לכרטיסים בינלאומיים ממותג "MasterCard" וכן, ככלל, לא יוצעו עוד ללקוחות חדשים כרטיסים "מקומיים" המותג הפרטי כאמור, וזאת כחלק מהיערכות החברה לכניסתו לתוקף של תקן EMV. (ראה פרק רגולציה סעיף 3 לדוח הדירקטוריון וההנהלה של שנת 2017).

בנוסף, ישראלכרט מנפיקה, סולקת ומתפעלת כרטיסי חיוב מסוג "Visa" לשימוש בישראל ובחו"ל.
 * יורופיי (אשר הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1972 כחברה פרטית על-פי פקודת החברות) מנפיקה במשותף עם ישראלכרט כרטיסי מסטרקארד המונפקים לשימוש בחו"ל. בתחום הסליקה סולקת יורופיי עסקאות במטבע חוץ שנעשו בכרטיסי מסטרקארד, לרבות בכרטיסי מסטרקארד שהונפקו על-ידי מנפיקים אחרים, הנעשות אצל בתי עסק הקשורים עימה בהסכמים והמזוכים במט"ח בגין עסקאות אלו. תפעול מערך הכרטיסים של יורופיי נעשה על-ידי ישראלכרט.

לפרטים נוספים אודות מבנה האחזקות בחברה, ראה בדוח ממשל תאגידי לשנת 2017.
 פעילות החברה כאמור במותגים "MasterCard" ו-"Visa" מתבצעת מכוח רישיונות שהוענקו לה על-ידי הארגונים הבינלאומיים האמורים וההסכמים מולם. לפרטים ראה פרק "התקשרות עם ארגונים בינלאומיים" לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.
 שיווק והפצת הכרטיסים כאמור בחברת ישראלכרט, מתבצע בעיקר באמצעות התקשרויות החברה עם בנקים בהסדר ובאמצעות התקשרויות עם מועדוני לקוחות. לפרטים נוספים ראה פרק "שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים" לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

בתחום ההנפקה, כחלק מיישומן של הוראותיו של חוק שטרומ (ראה פרקים "הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים בעלי היקף פעילות רחב" ו-"שינויים רגולטוריים מהותיים בשוק כרטיסי האשראי בישראל" לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017), החברה מהווה 'מנפיקה' ומתפעלת הנפקה' בקשר עם כרטיסים חוץ בנקאיים ו'מנפיקה'/'מנפיקה במשותף' ו/או 'מתפעלת הנפקה' בקשר לכרטיסים בנקאיים.

בתחום המימון, מציעה החברה ללקוחותיה (לרבות באמצעות חברות בנות שלה) מוצרים ופתרונות מימון על-פי אופי פעילות הלקוח ומאפייניו תוך שימת לב לסיווגו (אשראי לאנשים פרטיים; אשראי מסחרי).
 לפרטים אודות מוצרי האשראי של החברה ראה פרק "מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

לפרטים נוספים אודות פעילויות החברה בתחומי ההנפקה, הסליקה והמימון ראה סעיף "מגזרי פעילות" לדוח הדירקטוריון וההנהלה ופרק "תיאור עסקי החברה לפי מגזרי פעילות" בדוח ממשל תאגידי המפורסמים בדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017. לפרטים אודות מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים "סקירה כלכלית ופיננסית" להלן.
 יתר פעילויות החברה, אשר כל אחת מהן אינה מסתכמת לכדי מגזר בר-דיווח, נכללות תחת מגזר "אחר".

החברה והחברות המאחדות שלה הינן חלק מקבוצת ישראלכרט (להלן: **"הקבוצה"** או **"קבוצת ישראלכרט"**) אשר מונה, בין היתר את חברת פועלים אקספרס בע"מ, חברה אחות בבעלות מלאה של בנק הפועלים (להלן: **"פועלים אקספרס"**).

1.2 - הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים בעלי היקף פעילות רחב

בחודש ינואר 2017 פורסם ברשומות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), תשע"ז-2017 (להלן: "**חוק שטרומ**"). על-פי החוק האמור, בין היתר: החל מיום 31 בינואר 2017 (להלן: "**יום התחילה**"), בנק הפועלים (אשר למועד הדוח הינו בעל השליטה בישראל) ובנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "**בנק לאומי**") (אשר למיטב ידיעת החברה הינו למועד הדוח בעל השליטה בלאומי קארד) לאור עמידתם של הבנקים האמורים בהגדרת "בנק בעל היקף פעילות רחב" בחוק שטרומ, לא יוכלו עוד לשמש כמתפעלי הנפקה, קרי- לא יוכלו עוד לבצע את כל הפעולות והשירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב (למעט ההנפקה עצמה של כרטיסי החיוב וקביעת העמלות והעלויות ללקוח הכרוכות בהנפקת כרטיסי החיוב והשימוש בו) (להלן: "**תפעול הנפקה**" ו-"**מתפעל הנפקה**", לפי העניין) ולעסוק בסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב. יחד עם זאת, ניתנה לבנקים האמורים אפשרות להתקשר עם גופים חיצוניים (כגון ישראל) כמתפעלי הנפקה לצורך הספקת השירותים הנלווים להנפקת כרטיסי חיוב או להתקשר, ככל בית עסק אחר, עם סולק; החל מתום שנתיים מיום התחילה ובמהלך תקופה שנקבעה, לא יבצע בנק באמצעות חברה מתפעלת אחת, תפעול הנפקה של יותר מחמישים ושניים אחוזים (52%) מסך כרטיסי האשראי החדשים (ללא כרטיסי חיוב מיידי) שמנפיק הבנק ללקוחותיו (לעניין זה לא יובא בחשבון כרטיסי אשראי שהונפק על-פי חוזה כרטיסי אשראי שנחתם לפני יום התחילה וחדש במהלך תקופת המעבר); כמו-כן, נקבע בחוק האמור, כי לא יורשו עוד הבנקים האמורים לשלוט או להחזיק אמצעי שליטה בתאגיד הפועל בתחומים כאמור, וזאת, החל מיום 1 בפברואר 2020 (תום שלוש (3) שנים מיום התחילה), וביחס למי מהבנקים כאמור ששיעור אחזקותיו בחברת כרטיסי אשראי המוחזקת על-ידו פחת במהלך התקופה האמורה לכדי ארבעים אחוזים (40%) או פחות (ובלבד שלפחות עשרים וחמישה אחוזים (25%) ממניות חברת כרטיסי האשראי האמורה הונפקו לציבור) - החל מיום 1 בפברואר 2021 (תום ארבע (4) שנים מיום התחילה); וכן נקבע, כי אדם המחזיק יותר מחמישה אחוזים (5%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה בחברת כרטיסי אשראי אחת, לא ישלוט בחברת כרטיסי אשראי נוספת ולא יחזיק בה יותר מחמישה אחוזים (5%) מסוג מסוים של אמצעי שליטה. יובהר, כי לעניין הבעלות העתידית בחברות כרטיסי האשראי המופרדות, החוק קובע, כי יראו חברות כרטיסי חיוב שערב יום התחילה נשלטו בידי אותו אדם (כדוגמת החברה ופועלים אקספרס), כחברת כרטיסי חיוב אחת ובהתאם מאפשר לראות, להבנת החברה, בהחזקה בישראל ובאמצעותה בפועלים אקספרס, כאחזקה בחברת כרטיסי אשראי אחת, לעניין זה.

להערכת החברה, להוראותיו של חוק שטרומ (לרבות תיקוני החקיקה העקיפים מכוחו) ויישומן צפויות השלכות משמעותיות ומהותיות על ענפי כרטיסי האשראי, הבנקאות והשירותים הפיננסיים, ובכלל זאת על החברה. למועד חתימת הדוח אין ביכולתה של החברה לאמוד או לכמת את השפעתן העתידית הכוללת. יחד עם זאת, למועד חתימת הדוח החברה פועלת במספר מישורים על מנת להיערך להשלכות החקיקה האמורה ולהתמודד עם השלכותיה.

לפרטים נוספים ראה ביאור 2.ג.7 "הליכי רגולציה" בתמצית דוחות כספיים ביניים להלן.

1.3 - מידע כספי תמציתי עיקרי

להלן פרטים על ההתפתחויות והשינויים העיקריים שחלו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018:

הרווח הנקי של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם בכ-210 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-233 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-9.9%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 עמד על כ-10.1%, בהשוואה לכ-12.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

סך נכסי החברה ליום 30 בספטמבר 2018 עמד על כ-19,187 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-18,188 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017 ולכ-17,895 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על כ-18,455 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-17,084 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017 ולכ-16,753 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

סך ההון המיוחס לבעלי מניות החברה ליום 30 בספטמבר 2018 עמד על כ-2,943 מיליון ש"ח בהשוואה, לכ-2,678 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017 ולכ-2,701 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2018 עמד על כ-21.3% בהשוואה לכ-20.5% ביום 30 בספטמבר 2017 ולכ-20.9% בסוף שנת 2017.

1.4 - הסיכונים העיקריים שהחברה חשופה להם

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, כמפורט ברישא לדוח זה.

פעילותה של החברה כרוכה בסיכונים אשר העיקרים שבהם:

- סיכון תפעולי:** נובע מתהליכים פנימיים כושלים, ליקויים מפעולות אנוש, מכשלים במערכות וכן מאירועים חיצוניים.
- סיכון אשראי:** נובע מן האפשרות שלווה ו/או צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים בעסקה.
- סיכון נזילות:** הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.
- סיכונים אבטחת מידע ותקורות קיברנטיות (סייבר):** סיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.
- סיכון משפטי:** נובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות החברה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) נגד החברה.
- סיכון רגולטורי:** נובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות ו/או מהוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה.
- סיכון אסטרטגי ותחרות:** נובע מקבלת החלטות עסקיות שגויות, יישום לא מתאים של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה והמודל העסקי לשינויים בסביבה העסקית והעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמה מהלכי מתחרים) כלכליים או טכנולוגיים.

לפרטים נוספים, לרבות אודות גורמי סיכון נוספים להם חשופה החברה, ראה פרק "סקירת הסיכונים" לדוח הדירקטוריון וההנהלה להלן וכן "דוח על הסיכונים - גילוי בהתאם לנדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים" אותו [ניתן למצוא](#) באתר האינטרנט של החברה.

1.5 - יעדים ואסטרטגיה עסקית

החברה פועלת בהתאם לדגשים האסטרטגיים תוך התייחסות לתמורות ולמגמות בסביבה העסקית והרגולטורית בה היא פועלת וליעדי תוכנית העבודה שהגדיר הדירקטוריון ובהתאם להנחיותיו, ותוך שימת לב קפדנית לניהול הסיכונים, בהתאם לתיאבון לסיכון שאישר הדירקטוריון, ותוך עדכון השוטף בתהליכים סדורים על פעילות החברה ותוצאותיה.

החברה פועלת בעיקר בתחום התשלומים והאשראי הצרכני וכמובילת שוק רואה ערך במיקוד בלקוח, שמירה על מובילות בשוק, הרחבת תחום האשראי ופיתוח פלטפורמות דיגיטליות שונות.

הדגשים האסטרטגיים של החברה הינם:

מיקוד בלקוח: פיתוח פתרונות והתאמת מעטפת שרות ומוצרים ללקוחות במגזרי הפעילות השונים. העצמת חוויית הלקוח והרחבת הערכים המוספיים לפלחי לקוחות שונים תוך יצירת העדפה, שימור, נאמנות ושרות איכותי. בתחום המיקוד בלקוח הפרטי, הקבוצה המשיכה בהעמקת התשתית ותהליכי העבודה התומכים בניהול חוויית הלקוח, לרבות חתירה לניהול אפקטיבי של תוכנית ההטבות ללקוח, כחלק מתוכנית נאמנות. במסגרת תוכנית ההטבות כוונת הקבוצה להתמקד בהרחבת מגוון ההטבות ללקוח בעולמות הפנאי, הבילוי והקניות תוך התאמת ההטבות להתנהגות ולצרכי הלקוחות ובשדרוג החוויה בפלטפורמות הדיגיטליות, כל זאת בכדי לשפר את שביעות הרצון ולהקטין נטישה. החברה תמשיך לנהל תפיסת שימור רחבה תוך ניהול תהליכי עבודה תומכים כדוגמת תכנית פעולה ללקוחות חדשים ("welcome") ושימור לקוחות במגוון רחב של נקודות מגע עם הלקוח.

כחלק מהתמודדות החברה עם התחרות הגוברת בשוק, השינויים הצפויים מתוקף חוק שטרם והבנת צרכי הלקוחות המשתנים ומתוך מטרה לחזק ולצמוח בשוק החוץ בנקאי, כוונת החברה לפתח הצעות ערך חדשות, מותאמות לאוכלוסיות מטרה פוטנציאליות, בשיתוף עם שותפי תוכן חזקים. במקביל כוונת החברה לפתח ערוצי הפצה אלטרנטיביים, דיגיטליים ופיזיים.

בתחום המיקוד בלקוח העסקי החברה ממשיכה לקדם את פיתוחם והטמעתם של כלים ותהליכים שבנו לצורך התמודדות עם התחרות הגוברת בתחום הסליקה, ובכלל זה: הטמעת תהליכים המאפשרים לנציגי החברה מבט כולל על בית העסק לצורך העמקת המוצרים והשירותים הניתנים לו וכן להמשיך ולפתח מוצרי ערך מוסף לחיזוק הקשר עם עסקים.

מובילות בתשלומים: שימור המובילות בתשלומים במגזר הנפקה באמצעות המשך והעמקת הפעילות בערוצי הפצה: הבנקים בהסדר והמועדונים, תוך שמירה על איכות השרות והצעת ערך ללקוחות מחזיקי הכרטיס. בהקשר זה, יצוין כי החברה התקשרה בהסכם ראשוני עם בנק לאומי להנפקה ולתפעול הנפקת כרטיסי חיוב ללקוחות בנק לאומי, גם זאת במסגרת הוראות חוק שטרם; החברה תמשיך לפעול להעדפת ביצוע תשלומים בכרטיסים ממותגי החברה אצל לקוחותיה. כן, תמשיך להתמקד בהגדלת מחזורי קניות של מחזיקי הכרטיסים, תוך מיקוד גם במהלכים להעמקת השימושים בחו"ל (לרבות פלטפורמה דיגיטלית).

בתחום הסליקה פועלת החברה בשוק תחרותי ביותר, תוך התמודדות עם הפחתת מחירים משמעותית בשוק. מגמה זו מוחרפת לאור

הוראות הרגולטור אשר מטרתן (לראיתו) להעצים את התחרותיות בשוק הסליקה, בדגש על עידוד כניסת מתחרים חדשים לשוק זה. כמו-כן, חלה בתקופה האחרונה עלייה במספר השחקנים שהחלו בפעילות סליקה (כגון מאגדים - בתי עסק שפעילותם היא ריכוז חיובים וזיכויים של בתי עסק המבוצעים באמצעות כרטיסי חיוב) וכן גופים חדשים שקיבלו רישיונות סליקה, מגמה אשר עשויה להשפיע על נתח השוק של החברה, על מחיר הסליקה וכן עלולה להחליש את הקשר עם בתי העסק. התנאים התחרותיים בשוק והרגולציה המתגברת מביאים לשחיקה מתמשכת בשיעור עמלת בית העסק. מגמות כאמור פועלות כגורם מקזז להשפעת גידול מחזורי השימוש בכרטיסים. בשים לב למגמות כאמור, פועלת החברה לשימור וחיזוק פעילותה עם בתי עסק, בין היתר, באמצעות הרחבת מעטפת מוצרים ושירותים והתאמתם לצרכים השונים של בתי העסק.

עולם ה-E-Commerce ממשיך להוות מיקוד משמעותי בפעילות הקבוצה, לאור צמיחתו בשוק הישראלי, הן בצד הלקוחות בקניית באתרי אינטרנט ואפליקציות בחו"ל ובארץ והן בצד בתי העסק בישראל. הקבוצה משקיעה משאבים לעידוד הלקוחות בתחום זאת על-ידי שיתופי פעולה עם גופים מובילים בארץ ובחו"ל ובפיתוח של פתרונות ייעודיים לתחום זה עבור בתי העסק וזאת במטרה להגדיל את פעילותה בעסקאות E-Commerce.

דומיננטיות באשראי: במסגרת השינויים בשוק, ימשיך האשראי, בדגש על אשראי צרכני, להוות מנוע צמיחה משמעותי בפעילות הקבוצה. לשם כך, תמשיך החברה להשקיע בפיתוח של ערוצי הפצה לאשראי וחיבור הדוק יותר לעולם התשלומים כדוגמת אשראי בנקודות המכירה. בנוסף, תגדיל החברה את פוטנציאל הלקוחות לאשראי דרך מיקוד בלקוחות בנקאיים ולקוחות חוץ בנקאיים, כל אלו תוך ניהול של מודלי חיתום, מדיניות אשראי וניהול סיכונים.

תשתית דיגיטלית מתקדמת: בתחום הדיגיטל תפעל החברה להרחבת ושיפור השירותים לפעילות דיגיטלית של הלקוח תוך פיתוח של הפלטפורמות הדיגיטליות השונות והרחבת מאגר הלקוחות לתיקשור ופעילות דיגיטליים ובדגש על מעבר של לקוחות לפעילות בערוצים הישירים על חשבון פעילות בערוצים המאושיים.

אסטרטגיית החברה בתחום הדיגיטל היא לאפשר חווית לקוח רב ערוצית, המשכית, פרסונלית, פשוטה ומתקדמת והפיכת הערוץ הדיגיטלי לפלטפורמה מובילה למכירות. במסגרת זו החברה פועלת, בין היתר, לשדרוג באתרי האינטרנט ובאפליקציות של החברה. במסגרת מהלכים אלו הוקמה תשתית המחברת את פעילות הלקוח בעולמות הדיגיטליים (אתרים ואפליקציות) לשאר פעילותו בחברה. מטרת המהלכים הללו היא לאפשר חווית לקוח אישית ואיכותית יותר, קבלת מידע ושירותים מקיפים בערוצים הדיגיטליים השונים, יעול תהליכים בתחום השירות והססת פעילות לערוצים לא מאושיים, וזאת תוך מתן ערך מוסף בפעילות הלקוח בערוצים אלו.

מידע כיתרון תחרותי: במסגרת פעילותה של החברה בענף כרטיסי האשראי, היא עוסקת בסביבה מרובת נתונים. החברה משקיעה משאבים רבים בתשתיות ובקידום יכולותיה למיצוי הנתונים ועיבודם, הן לצורך ניתוח וניהול מיטבי של פעולותיה העסקיות והן לצורך העמקת היכרות עם לקוחותיה והתאמת ההצעות לצרכיהם והעדפותיהם. כמו-כן, פועלת החברה לקידום תרבות עסקית מבוססת נתונים ובכלל זה יישום והטמעה של יכולות מידול ואנליטיקה, וכן הטמעת פתרונות המאפשרים לגורמים עסקיים לבצע ניתוח נתונים והסקת מסקנות באופן עצמאי.

החברה פועלת לפיתוח תשתית לניהול מאגרי המידע שלה (Big-Data) המותאמת לצרכיה השוטפים וכן לביצוע אנליזות בסביבה זו להשגת תובנות חדשות ובעלות ערך לארגון. כמו-כן, פועלת החברה בשיתוף פעולה עם חברות הזנק לצורך העשרת המידע על לקוחותיה ממקורות חיצוניים תוך ביצוע אינטגרציה של נתונים אלו עם נתוני החברה לצורך העמקת היכרותה עם לקוחות אלו ושיפור תוצאותיה העסקיות במתן אשראי, מכירה ושיווק מוצרים, שירותים וקידום הדיגיטציה.

מנועי צמיחה: החברה שואפת לקידום נושאים ושיתופי פעולה אשר יבטיחו את המשך מיצובה של החברה כחברה חדשנית ובכלל זה, בעולמות התשלומים ובפיתוח פתרונות תשלום וערכים מוספים ללקוחות החברה הפרטיים והעסקיים, לרבות באמצעות חבירה למיזמים בתחום החדשנות הטכנולוגית/העסקית, תוך חתירה ליצירת יתרון תחרותי ארוך טווח ותרומה לתוצאות החברה לאורך זמן. ניתן דגש, בין היתר, לפיתוח תחומים בעלי קצב צמיחה גבוה כגון סחר אלקטרוני.

מצוינות תהליכית והתייעלות: ביסוס תהליכים של גמישות ואפקטיביות ארגונית תוך הקפדה על תהליכים לבקרה ולניצול מיטבי של המשאבים בארגון.

כלל הפעילויות מתבצעות תוך הקפדה על איכות גבוהה של מערכי ניהול הסיכונים ובקרת מניעת הוונאות ובמסגרת תיאבון הסיכון של הקבוצה.

לפרטים אודות השינויים בסביבה הרגולטורית, בסביבה המקרו כלכלית והתחרותית והשינויים הטכנולוגיים ביחס לענפי הפעילות של החברה, ראה סעיפים "מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים", "סקירה כלכלית ופיננסית" ו-"הליכי רגולציה" לדוח הדירקטוריון וההנהלה להלן וכן הפרטים תחת הכותרת "מגמות בולטות בשנים האחרונות במגזר" בתיאור כל אחד מהמגזרים בסעיף "מגזרי פעילות" בדוח הדירקטוריון וההנהלה המפורסם בדוחות הכספיים השנתיים של שנת 2017.

התיאור האמור בסעיף זה לעיל הינו מידע צופה פני עתיד, כהגדרתו בחוק ניירות ערך, המבוסס על הערכותיה של הנהלת החברה והבנתה את המצב בשוק התשלומים והאשראי בישראל ובעולם, נכון למועד הדוח. כוונות אלה עלולות שלא להתממש, כולן או חלקן, או להתממש באופן שונה, לרבות מהותית, מהצפוי, לרבות אופן מימוש והוצאה לפועל של המיקודים ותיעדופיהם, וזאת כתוצאה מהערכות לא נכונות, משינויים בתוכנית העבודה של החברה, משינויים בלתי צפויים בשוק התשלומים והאשראי בישראל ו/או מחוץ לישראל, מקיומם של משאבים שונים לביצוע, מהתנהגות של גורמים ושחקנים בשוק התשלומים והאשראי ו/או מהתממשותם של כל או חלק מגורמי הסיכון המפורטים בפרק "סקירת הסיכונים" בדוח הדירקטוריון וההנהלה וכן בדוח על הסיכונים לשנת 2017.

שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים

לפרטים אודות שיתופי הפעולה האסטרטגיים העיקריים של החברה ואודות הסכמים מהותיים של החברה, ראה פרק "שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים" לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים

פעילות ההנפקה והסליקה של החברה במותגים "MasterCard" ו-"Visa" נעשית מכח התקשרות החברה עם הארגוני המותגים הבינלאומיים האמורים ומכח מעמדה של החברה בארגונים אלו במסגרת רישיונות שהוענקו לה. החברה רואה חשיבות בהתקשרות עם מספר ארגונים בינלאומיים במקביל לצורך שימור יכולתה להציע ללקוחותיה שירותים ממגוון מותגי כרטיסים בינלאומיים. פעילות החברה עם הארגונים הבינלאומיים בתחומי ההנפקה והסליקה הינה רבת שנים, אך עם זאת המשך פעילות כאמור מותנית, בין היתר, בעמידת החברה בתנאי הארגונים הבינלאומיים כפי שיהיו מעת לעת ובהוראות ההסכמיות (ככל שקיימות) בקשר לתקופת ההתקשרות בין החברה לארגון הרלוונטי.

לישראל כרטיס מעמד של Affiliate member בארגון MC. ליורופיי (חברת בת) מעמד של Principal Member בארגון MC. המעמדות נבדלים בניהם, בין היתר, בסוגי הפעילות המותרת לכל מעמד, אחריות ועוד. בנוסף, לישראל כרטיס מעמד של Associate Member תחת חסותו של בנק הפועלים, בארגון הבינלאומי ויזה, אשר לו מעמד של Principal Member. החברה מצויה בתהליך מול הארגון הבינלאומי ויזה, לקבל מעמד של Principal Member.

בחודש אוגוסט 2017 קיבלה החברה פנייה מ-MC ובה התייחסות לנושאים שונים (שעניינם בעיקר היבטים טכנולוגיים ותפעוליים) בהם השוק הישראלי ובכללו החברה אינם עומדים בכללי רגולציה מסוימים של MC. עיקרי הנושאים שצוינו הינם, להערכת החברה, חוצי שוק ואינם תלויים בחברה בלבד ודורשים התארגנות של שחקנים נוספים בענף. בעקבות הפנייה האמורה סוכמו בין החברה לנציגי MC תכולת הנושאים לטיפול מתוך הנושאים אשר נכללו בפנייה וכן לוחות הזמנים למימוש תוכנית הפעולה שגובשה אשר החברה פועלת ליישומה. להערכת החברה לפניית MC האמורה לא צפויה להיות השפעה מהותית על החברה. כמו כן, בימים אלו החברה נמצאת בדיונים עם הארגונים הבינלאומיים לגבי יישומו של תקן PCI, העוסק באבטחת מידע הקשור בכרטיסי אשראי. החברה פועלת להגעה למיתווה מוסכם עם הארגונים הבינלאומיים על מנת לקדם את יישומו של התקן בחברה. להערכת החברה, ההשקעה שתידרש על ידה ליישום התקן, בהנחה שיתקבל המיתווה שיוצע על ידה, אינה משמעותית.

התקשרויות עם בנקים שונים בהסדר הנפקת כרטיסי חיוב בנקאיים

למועד חתימת הדוח, קיימות התקשרויות והסכמות שונות (בין מכוח הסכמות בכתב ובין מכוח הסכמות מכוחן פועלים הצדדים בפועל) בין ישראל כרטיס, ו/או יורופיי (לפי העניין) לבין בנק הפועלים, בנק מזרחי טפחות בע"מ, בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ, הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, בנק מסד בע"מ, בנק אוצר החייל בע"מ ובנק אגוד לישראל בע"מ (יחד: להלן: "**הבנקים בהסדר**" ו-"**ההסדרים עם הבנקים בהסדר**", בהתאמה), אשר מהותן הסדרת מערכות היחסים בין הצדדים בקשר עם הנפקת ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב ממותגי החברה (כולם או חלקם לפי העניין) ללקוחות הבנקים בהסדר, ובכלל זאת בקשר להתחשבות הכספית בין הצדדים בקשר עם ההנפקה, התפעול, ההפצה והשימוש בכרטיסי החיוב ואחריות הצדדים לכיבוד חיובים ושימושים בכרטיסי החיוב כאמור. כמו-כן, לחברה התקשרות עם בנק לאומי, אשר נקבע בין הצדדים כי תיושם במהלך שנת 2019, להנפקה משותפת ותפעול הנפקה של כרטיסי חיוב בנקאיים מהמותגים "MasterCard" ו-"Visa" ללקוחות בנק לאומי (למועד הדוח טרם החלו הצדדים בהנפקת כרטיסים בפועל מכוחו. עם התחלת הנפקת הכרטיסים כאמור, ייחשב בנק לאומי כאחד מבין 'הבנקים בהסדר').

ערוץ המועדונים

במסגרת פעילות מועדוני הלקוחות של החברה, על-פי רוב, מתקשרת החברה מעת לעת עם גופים שונים המייצגים קבוצות שונות של לקוחות, להנפקת ותפעול כרטיסים לאלו הנמנים על אותן קבוצות לקוחות ובחלק מהמקרים מוקמים ומנהלים מועדוני הלקוחות על-ידי החברה עצמה. הארכת תוקף הסכם עם מועדוני לקוחות קיימים, הכוללת תשלומים חד פעמיים בעת הערכת ההסכם, מטופלת כפריסת התשלומים לאורך תקופת ההסכם, בניכוי ירדת ערך במידת הצורך. יצוין, כי במהלך השנתיים שקדמו למועד הדוח, חודשו על-ידי החברה מרבית ההתקשרויות עם המועדונים העיקריים כאמור.

ספקי שירות עיקריים

מסב ושב"א: במהלך חודש אוקטובר 2018 עדכנה שב"א על חיוב נוסף שבכוונתה לגבות בגין מסופים לא פעילים (החל מחודש אוקטובר 2018). החברה מתנגדת לחיוב הנוסף כאמור. להערכת החברה עדכון התעריפים כאמור והחיוב הנוסף האמור (ככל שיחול) יסתכמו בגידול של בין כ-3 לכ-6 מיליון ש"ח לשנה בהוצאות החברה לשב"א.

מקורות המימון

החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות אשראי מבנקים וגופים מוסדיים, הלוואות מבנקים, מחברה אחות, מגוף מוסדי ותזרים מפעילות שוטפת.

כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות שימוש במקורות מימון בנקאיים שונים בכל פעם, לפי העניין. בנוסף, החברה משתמשת בקו מובטח מהחברה האם ומוסדות פיננסים נוספים ופועלת להבטחת קווי נזילות והרחבת מקורות המימון הקיימים.

כמו כן, מנהלת החברה מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו על מנת להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון.

החברה, כחלק מקבוצת בנק הפועלים, עלולה להיות מוגבלת מפעם לפעם, בקבלת אשראי מתאגידים בנקאיים אחרים בשל הוראות הפיקוח על הבנקים הכוללות, בין היתר, מגבלות המשפיעות על יכולתם של תאגידים בנקאיים בישראל להעמיד אשראי מעבר להיקפים מסוימים, ובכלל זה הגבלות המתייחסות לסך החבות של "לווה יחיד" או "קבוצת לוויים" (כהגדרת מונחים אלה באותן הוראות). להערכת החברה נכון למועד הדוח, לא קיימת לה מגבלה אפקטיבית בקבלת אשראי מכח ההוראות האמורות.

2 - הסבר וניתוח לתוצאות ולמצב העסקי

2.1 - מגמות, תופעות, התפתחויות ושינויים מהותיים

סקירה כלכלית ופיננסית (למיטב ידיעת החברה, ועל בסיס מקורות חיצוניים)

התפתחויות כלכליות במשק המקומי

האינדיקטורים לפעילות הכלכלית ברבעון השלישי שהתפרסמו עד כה מצביעים על צמיחה נאה, אם כי מסתמן שאולי מעט איטית מזו של אשתקד. ההאטה בולטת בעיקר בנתוני היצוא התעשייתי שירד בשיעור דולרי של 3% לעומת הרבעון השני. חלק מהאינדיקטורים לצריכה הפרטית מצביעים אף הם על האטה בקצב ההתרחבות. מנגד, יצוא השירותים המשיך לגדול, וגם רוב רכיבי יבוא הסחורות נמצאים במגמת עלייה. נתוני שוק העבודה מצביעים על מצב של תעסוקה מלאה – שיעור האבטלה התייצב בשני הרבעונים האחרונים ברמה של 4%, תוך עלייה בשיעור שנתי של כ- 4% בשכר הממוצע במשק.

המדיניות הפיסקאלית והמוניטארית

בנק ישראל הותיר את הריבית ללא שינוי ברמה של 0.1%. חברי המועצה המוניטרית ציינו כי הריבית נותרה ללא שינוי בשל האפשרות שהאינפלציה תרד מתחת לגבול התחתון של היעד במהלך הרבעון האחרון של השנה. יחד עם זאת גוברות ההערכות שהריבית תעלה באחת מהחלטות הקרובות, זאת לאור המגמות בעולם, בלימה של ייסוף השקל וצפי להתבססות של האינפלציה ביעד. שוק ההון החל לתמחר העלאות ריבית מתונות בשנה הקרובה.

הגירעון התקציבי הסתכם בחודשים ינואר-ספטמבר 2018 ב-24.1 מיליארד ש"ח, לעומת גירעון של 4.8 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הוצאות הממשלה גדלו בשיעור גבוה של 7%, וההכנסות ממסים קטנו ב-2.4%, זאת בעיקר על רקע גבייה חריגה בשנה שעברה שמקורה במבצע המס על דיבידנדים ותקבולי מס ממכירת חברת מובילאיי. בנטרול השפעות חד-פעמיות גביית המס גבוהה בכ- 3% מזו של אשתקד, שיעור שדומה לצמיחת המשק בתקופה זו. הגירעון התקציבי ב-12 החודשים האחרונים עלה לשיעור גבוה של 3.4% מהתוצר. שיעור זה חורג מיעד הגירעון לשנה זו, אם כי נתון זה הושפע מגביית מס נמוכה בחודש ספטמבר בשל עיתוי החגים.

אינפלציה ושער חליפין

מדד המחירים לצרכן "הידוע" עלה ברבעון השלישי של שנת 2018 בשיעור של 0.2%. המדד לחודש ספטמבר 2018 רשם עלייה של 0.1%. האינפלציה בשנה האחרונה עמדה על שיעור של 1.2% (בהתייחס למדד בגין), והמדד ללא אנרגיה עלה ב-0.9%. האינפלציה התמקמה בגבול התחתון של היעד, זאת בהשפעה של הוזלות במחירים של מוצרים מיובאים: ריהוט וציוד לבית והלבשה והנעלה. יתר סעיפי המדד מושפעים יותר מעליות השכר בארץ, ואלו מתייקרים בקצב מהיר יותר. סעיף הדיור עלה בשנה האחרונה בשיעור של 1.8%, והוא היה בעל התרומה הבולטת לעליית המדד בשנה האחרונה. ניתן להעריך שחזרת האינפלציה לתחום היעד הושפעה מהתייצבות שער החליפין של השקל, עליית מחירי האנרגיה, ועליות השכר במשק. כמו כן השפעת המדיניות הממשלתית להפחתת יוקר המחיה על המחירים הייתה מצומצמת ביחס לשנים האחרונות.

השקל התחזק ברבעון השלישי של שנת 2018 בשיעור של 0.6% מול הדולר האמריקאי. מול סל המטבעות האפקטיבי התחזק השקל ב-2.7%, זאת בעיקר על רקע היחשלות במטבעותיהם של השווקים המתעוררים. בחודש אוקטובר נרשם פיחות בשיעור של 2.6% מול הדולר. ירידה חדה בעודף בחשבון השוטף של מאזן התשלומים, ופער הריביות שנפתח בין השקל לדולר, פועלים להחלשת הלחצים לייסוף השקל, ובנק ישראל צמצם מאוד את רכישות המט"ח. ברבעון השלישי של שנת 2018 בנק ישראל רכש מט"ח בהיקף נמוך של 189 מיליון דולר בלבד, כולם כחלק מהתוכנית לקיזוז השפעות הגז הטבעי על שער החליפין.

התפתחויות בכלכלה העולמית

הכלכלה העולמית המשיכה להציג תמונה חיובית ברבעון השלישי של השנה, אם כי הולכים ומתרבים גורמי סיכון שעשויים להעיב על הצמיחה בהמשך. בין גורמים אלו ניתן לציין את החרפת מאבק הסחר בין ארה"ב לבין סין, שהביאה זה מכבר הן להאטה בהתרחבות הסחר העולמי והן להתמתנות של הצמיחה בסין; באירופה, טרם הושג הסכם בין בריטניה לאיחוד האירופי באשר לתנאי הפרישה מהאיחוד, וחילוקי דעות בין האיחוד האירופי לממשלה באיטליה העלו אף הן את חששות המשקיעים; עליית הריבית בארה"ב הגבירה את הלחץ על השווקים המתעוררים שסבלו מברירות הון. הצטברות גורמים אלו, הביאה לירידות שערים חדות יחסית בשוקי המניות בעולם במהלך חודש אוקטובר. כפי שצוין, חרף גורמי הסיכון, הנתונים בפועל הם עדיין טובים בעיקרם, בארה"ב הצמיחה הסתכמה ברבעון השלישי בשיעור שנתי של 3.5%, ובאירופה הצמיחה האטה לשיעור שנתי של 0.6%, אך שיעור האבטלה המשיך לרדת. האינפלציה נותרה יציבה הן בארה"ב והן באירופה ברמה שנתי של 2.2% ו- 0.9% בהתאמה (נתוני ספטמבר, אינפלציה ליבה). הבנקים המרכזיים נמצאים בתהליך של נסיגה הדרגתית מהמדיניות המרחיבה, אך הפערים בין המדינות הם גדולים: הפד בארה"ב העלה בחודש ספטמבר את הריבית לרמה של 2.25%, וחברי הפד מעריכים שהריבית תחצה את רמת ה- 3% בשנה הבאה. מנגד, באירופה הריבית טרם עלתה, והבנק המרכזי מעריך כי מדיניות ההרחבה הכמותית תגיע השנה לסיומה. בין שני קצוות אלו נמצאת שורה של מדינות מפותחות בהן הריבית עלתה באופן מתון כמו אנגליה, קנדה וצ'כיה.

טבלה 1: שערי החליפין ומדד המחירים לצרכן

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן (בסיס 2016 = 100) ושיעורי השינוי הם:

ביום 31 בדצמבר	ביום 30 ביוני		ביום 30 בספטמבר		
	2017	2018	2017	2018	
100.4	100.0	101.3	100.3	101.5	מדד המחירים לצרכן (בנקודות) - בגין
3.467	3.496	3.650	3.529	3.627	שער הדולר של ארה"ב (בש"ח ל-1 דולר)
4.153	3.986	4.255	4.157	4.2156	אירו (בש"ח ל-1 אירו)

שיעור השינוי באחוזים

לשנה הסתיימה	לשלושה חודשים שהסתיימו		לתשעה חודשים שהסתיימו		
	ביום 31 בדצמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	ביום 30 בספטמבר	
2017	2017	2018	2017	2018	
0.40	0.30	0.20	0.30	1.10	מדד המחירים לצרכן - בגין
(9.83)	0.94	(0.63)	(8.22)	4.61	שער הדולר של ארה"ב
2.69	4.29	(0.93)	2.80	1.52	שער אירו

שינויים רגולטוריים מהותיים בשוק כרטיסי האשראי בישראל

בשנים האחרונות ניכרת עלייה משמעותית בחקיקה ובהוראות רגולטוריות וברפורמות בענף הבנקאות בכלל ובענף כרטיסי האשראי והמימון לאנשים פרטיים בפרט, בין היתר, כאשר נראה כי כוונת הרגולטור היא לקדם את התחרות בענפים אלו. חלק מהוראות הרגולציה והחקיקה כאמור, ובוודאי שהוראות אלה כמכלול, הינן בעלות השפעה משמעותית על פעילותה של החברה. להלן עיקרי התפתחויות רגולטוריות כאמור (אשר חלקן טרם הושלמו נכון למועד חתימת הדוח):

הפרדת חברות כרטיסי אשראי מבנקים תוך הגדרת כללים ומגבלות לעניין תפעול, הנפקה וסליקה של כרטיסי חיוב, גישה למידע ופנייה ללקוחות וזאת במסגרת רפורמת חוק שטרם נגזרה (ראה פרק "שינויים רגולטוריים בענף כרטיסי האשראי בישראל" לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017 וביאור 2.ג.7 לתמצית הדוחות הכספיים להלן); שינויים בשיעורי העמלה הצולבת הצעות רגולטוריות בנושאים שונים כגון מתן שירות ללקוח; הקמת מאגר נתוני אשראי לשוק האשראי; מתן רישיון לצפייה בנתוני חשבון הלקוח; מסמך עקרונות ותזכיר חוק בנושא אסדרת שירותי התשלום הכולל עקרונות לאסדרת שירותי התשלום, בהתבסס על הדירקטיבה האירופית לשירותי תשלום, PSD ו-PSD2, תוך עריכת ההתאמות הנדרשות לשוק המקומי; קידום הנפקת כרטיסי חיוב מיידי תוך חיוב הבנקים להציע כרטיסים אלו ללקוחותיהם; מתן הקלות לקבלת רישיונות סליקה וקביעת חובת אירוח סולקים בתנאים מסוימים; הסדרת פעילותם של מאגדים על-פי חוק שטרם וקביעת מגבלות בקשר לסירוב להתקשרות סולקים עם מאגדים מטעמים בלתי סבירים; פתיחת מערכות שב"א לסולקים ומנפיקים חדשים; הוראות להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV (ראה פרק "שינויים רגולטוריים מהותיים בשוק כרטיסי האשראי בישראל" לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017); ועוד. בנוסף יצוין, כי להבנת החברה מסתמנת בתקופה האחרונה מגמה של החלתן של הוראות הרגולציה בנושא דיני הגנת הצרכן (באמצעות תיקון הוראות הדין החלות על תאגידים בנקאיים) גם על חברות כרטיסי אשראי (שאינן כפופות לחוק זה).

הליכי רגולציה

לפרטים בנושא הליכי רגולציה ראה ביאור 2.ג.7. לתמצית דוחות כספיים ביניים להלן.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיושמו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מיידי וכניסת סולקים ומאגדים, וכן המגמות בשוק עלולים להשפיע מהותית לרעה על החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

גילוי בדבר הפניית תשומת לב רואי החשבון המבקרים

לעיתים, מוצא רואי החשבון המבקר לנכון לכלול שינוי מהנוסח האחיד של חוות הדעת על-ידי הוספת פסקת הפניית תשומת לב שנועדה להדגיש עניין מסוים המשפיע באופן משמעותי על הדוחות הכספיים וכלול בביאור לדוחות הכספיים. תוספת של פסקת הפניית תשומת לב כאמור אינה משפיעה על חוות דעתו של המבקר. לכן, פסיקה זו תבוא בסוף דוח רואי החשבון המבקר ותתייחס לעובדה שחוות דעתו של המבקר אינה מסוייגת בהקשר זה.

רואי החשבון המבקרים הפנו את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ג.7 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן בדבר "הליכי רגולציה" ולביאור 7.ד.12-14 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן בדבר "בקשה לאישור תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה".

2.2 - התפתחויות מהותיות בהכנסות, בהוצאות וברוח כולל אחר

הרווח הנקי של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם בכ-210 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-233 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 9.9%. הרווח הנקי של החברה ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכם בכ-77 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-76 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-1.3%.

הרווח למניה של החברה בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכם בכ-286 ש"ח, בהשוואה לכ-317 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-9.8%. הרווח למניה של החברה ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכם בכ-105 ש"ח, בהשוואה לכ-103 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-1.9%.

שיעור תשואת הרווח הנקי להון הממוצע עמד על כ-10.1% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, בהשוואה לכ-12.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור תשואת הרווח לפני מס להון הממוצע עמד על כ-13.7% בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018, בהשוואה לכ-16.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות והוצאות

ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בכ-1,182 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-1,116 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-5.9%, הנובע מהגורמים הבאים:

- **הכנסות מבתי עסק, נטו** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בכ-636 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-627 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-1.4%. ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו בכ-222 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-207 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-7.2%. ההשפעות על ההכנסה נבעו בעיקר מגידול במחזורי הסליקה של עסקאות שנעשו בבתי עסק הקשורים עם החברה בהסכמי סליקה המקוזזת בחלקה מירידה בשיעור העמלה מבתי עסק.
- **הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי** בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בכ-546 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-489 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-11.7%. ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו בכ-200 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-175 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-14.3%. הגידול נובע בעיקר מגידול בעמלת מנפיק הנובע מגידול במחזור העסקאות בכרטיסי החברה בארץ שנסלקו על-ידי סולקים אחרים. לפרטים נוספים ראה ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

הכנסות ריבית, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בכ-227 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-205 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-10.7%. ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו בכ-80 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-72 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-11.1%, הנובע בעיקר מגידול ביתרות האשראי נושא הריבית.

ההוצאה בגין הפסדי אשראי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה בכ-95 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-77 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-23.4%. ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמה בכ-38 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-31%, הנובע בעיקר הרחבת פעילות האשראי של החברה, בשילוב עם חדירת הפעילות בתחום לאוכלוסיות בסיכון אשראי גבוה יותר, כמו כן שינויים רגולטוריים המגבירים את אתגרי הגבייה (כדוגמת הוראות חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי) באים לידי ביטוי בעליית הקושי ביכולת החברה למצות את אופן גביית החובות.

כחלק מתהליך ההיפרדות מבנק הפועלים, העסקתם של עובדי הבנק המושאלים בחברה תסתיים עד סוף שנת 2018. מהלך זה גרם, בין היתר, להפחתת קרן הון בגין שינויים אקטואריים שנוצרה בשנים קודמות בגין עובדים אלו לרווח והפסד. השפעה זו באה לידי ביטוי בסעיפי הוצאות השכר השונים בדוח (תפעול, מכירה ושיווק והנהלה וכלליות להלן). לפרטים נוספים ראה ביאור 8 לדוחות כספיים להלן.

הוצאות התפעול בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בכ-451 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-412 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-9.5%. ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו בכ-154 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-132 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-16.7%. עיקר הגידול נובע, בין היתר, מגידול בתשלומים לארגונים בינלאומיים ומגידול בתעריפים ובמחזורים.

הוצאות מכירה ושיווק בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בכ-249 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-216 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 15.3%. ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו בכ-86 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-80 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 7.5%. עיקר הגידול נובע מתחרות עזה בתחום מועדוני הלקוחות אשר הביאה לחידוש הסכמים עם מועדונים בעלויות גבוהות יותר לחברה.

הוצאות הנהלה וכלליות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו בכ-66 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-55 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 20%. ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו בכ-22 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-19 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-15.8%. עיקר הגידול נובע, בין היתר, מגידול בעלויות שירותים מקצועיים בעיקר בגין היערכות של החברה ליישום הוראות רגולטוריות.

תשלומים לבנקים הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-294 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-276 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-6.5%, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-106 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-100 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-6%. הגידול נובע מגידול במחזורים וכן מפעילות החברה להתאמת הסכמים עם הבנקים, מהלך אשר הוביל לקיטון בתשלומים לבנק הפועלים בשנת 2017.

ההפרשה למיסים על הרווח בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמה בכ-74 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-84 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור המס האפקטיבי מסך הרווח מפעולות רגילות לפני מיסים הגיע ל-26.1% בהשוואה ל-26.6% בתקופה המקבילה אשתקד. ההפרשה למיסים על הרווח ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמה בכ-28 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. בהתאם לחוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז 2016, החל מיום 1 בינואר 2018 שיעור מס החברות הינו 23% בהשוואה ל-24% בשנת 2017. (בחברת הבת שהינה מוסד כספי כהגדרתו בחוק מס ערך מוסף התש"ע - 1975, שיעור המס הסטטוטורי בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 עמד על 34.19% בהשוואה ל-35.04% בתקופה המקבילה אשתקד).

התפתחות הרווח הכולל

התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ברווח בסך של כ-7 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך כ-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו ברווח של כ-1 מיליון ש"ח בהשוואה לרווח בסך כ-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 הסתכמו ברווח בסך כ-25 מיליון ש"ח, הנובע בעיקר מהפחתה של קרן הון בגין שינויים אקטואריים לרווח והפסד, כאמור לעיל, בהשוואה לרווח בסך כ-5 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, ברבעון השלישי של שנת 2018 הסתכמו בהפסד בסך כ-1 מיליון ש"ח, בהשוואה לסכום הנמוך מכ-0.5 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד.

טבלה 2: נתוני פעילות

מספר כרטיסי אשראי (באלפים)

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 30.09.2018

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,233	557	2,676	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,130	399	731	סיכון אשראי על החברה
130	75	55	סיכון אשראי על אחרים
1,260	474	786	
4,493	1,031	3,462	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 30.09.2017

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,111	538	2,573	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,092	403	689	סיכון אשראי על החברה
135	80	55	סיכון אשראי על אחרים
1,227	483	744	
4,338	1,021	3,317	סך הכל

מספר כרטיסי אשראי תקפים ליום 31.12.2017

סך הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים	
3,138	545	2,593	כרטיסים בנקאיים
			כרטיסים חוץ בנקאיים
1,096	407	689	סיכון אשראי על החברה
138	83	55	סיכון אשראי על אחרים
1,234	490	744	
4,372	1,035	3,337	סך הכל

מחזור עסקאות בכרטיסי האשראי המונפקים על-ידי החברה (במיליוני ש"ח)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2017	2018	2017	2018	
102,014	75,770	81,558	26,209	28,967	כרטיסים בנקאיים
					כרטיסים חוץ בנקאיים
17,314	12,943	14,121	4,459	5,113	סיכון אשראי על החברה
1,563	1,173	1,295	432	474	סיכון אשראי על אחרים
18,877	14,116	15,416	4,891	5,587	
120,891	89,886	96,974	31,100	34,554	סך הכל

הגדרות:
כרטיס אשראי תקף: כרטיס שהונפק ולא בוטל עד ליום האחרון של תקופת הדיווח.

כרטיס אשראי פעיל: כרטיס אשראי שתקף בתום השנה המדווחת ובוצעו בו עסקאות במהלך הרבעון האחרון של השנה המדווחת.

כרטיס בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, והחיובים בקשר עימו הינם באחריות הבנק הרלוונטי.

כרטיס חוץ בנקאי: כרטיס בו מבוצעים חיובי הלקוח שלא על-פי הסכמים שיש לחברה עם הבנקים, ואינו באחריות הבנקים.

מחזור עסקאות: מחזור העסקאות שבוצע בכרטיסי החברה בתקופת הדיווח.

2.3 - התפתחויות של נכסים והתחייבויות, ההון, הלימות ההון ומינוף

התפתחות בסעיפי המאזן

יתרת מזומנים ופיקדונות בבנקים ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על כ-92 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-72 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ולכ-104 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017, גידול בשיעור של כ-27.8% וקטון בשיעור של כ-11.5% בהתאמה. **יתרת ניירות ערך בתיק הזמין למכירה** ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על כ-36 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-23 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ולכ-26 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017. גידול בשיעור של כ-56.5% וכ-38.5% בהתאמה. עיקר הגידול נובע משערוך לשווי הוגן של מניות MC וכן מהשקעות נוספות.

יתרת בניינים וציוד ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על כ-295 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-265 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ולכ-267 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017, גידול בשיעור של כ-11.3% וכ-10.5% בהתאמה. עיקר הגידול נובע מפיתוחים טכנולוגיים. **יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי** ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על כ-18,653 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-17,247 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ולכ-16,925 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017, גידול בשיעור של כ-8.2% וכ-10.2% בהתאמה. סכום זה כולל ברובו שוברים בגין עסקאות שבוצעו על ידי מחזיקי כרטיס אשראי וטרם נפרעו לתאריך המאזן.

יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על סך של כ-198 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-163 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ולכ-172 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017, גידול של כ-21.5% וכ-15.1% בהתאמה. עיקר הגידול בהפרשה נובע מגידול ביתרות החייבים ויתרות האשראי שאינו בערבות בנקים.

יתרת נכסים אחרים ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על סך של כ-303 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-741 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ולכ-740 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017. החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש בסך של כ-549 מיליון ש"ח, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי. יתרות חייבים בגין פעילות הפקטורינג במספרי ההשוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים. נכון ליום 30 בספטמבר 2017 עומדת יתרת פעילות הפקטורינג המופיעה, כאמור, בסעיף חייבים אחרים על סך של כ-455 מיליון ש"ח וכ-459 מיליון ש"ח בסוף בשנת 2017.

יתרת אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על סך של כ-2,437 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-2,092 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ולכ-2,017 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017, גידול בשיעור של כ-16.5% וכ-20.8% בהתאמה. **יתרת זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי** ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על סך של כ-12,731 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-12,351 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ולכ-12,104 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017, גידול בשיעור של כ-3.1% וכ-5.2% בהתאמה. סכום זה כולל ברובו את היתרות לתשלום לבתי העסק בהם בוצעו עסקאות של מחזיקי כרטיסי האשראי אשר טרם נפרעו נכון לתאריך המאזן.

יתרת התחייבויות אחרות ליום 30 בספטמבר 2018 עמדה על סך של כ-1,076 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-1,067 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ולכ-1,073 מיליון ש"ח בסוף שנת 2017.

הון, הלימות ההון ומינוף
תחולת היישום

דרישות מדידה והלימות הון חלות על החברה. למועד הדוח לחברה חברות בנות מאוחדות כדלקמן: ישראלכרט מימון, ישראלכרט נכסים, יורופיי, צמרת מימונים וגלובל פקטורינג.

ככלל, דרישת ההון של החברה מחושבת על פי הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון", הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בדבר "יחס מינוף" ובהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר".

הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים ליום 30 בספטמבר 2018 עמד על כ-2,943 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-2,684 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017 ולכ-2,707 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2017.

ההון הכולל ליום 30 בספטמבר 2018 עמד על כ-3,098 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-2,830 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 ובהשוואה לכ-2,852 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2017.

יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון ליום 30 בספטמבר 2018 עמד על כ-21.3% בהשוואה לכ-20.5% ביום 30 בספטמבר 2017 ולכ-20.9% ביום 31 בדצמבר 2017.

יחס המינוף ליום 30 בספטמבר 2018 עמד על כ-12.7% בהשוואה לכ-12.2% ביום 30 בספטמבר 2017 ולכ-12.5% ביום 31 בדצמבר 2017.

פרטים נוספים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 של ועדת באזל (קרי, הוראות לעניין האופן וההיקף של המידע (האיכותי והכמותי) [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים באתר האינטרנט של החברה.

טבלה 3 - הלימות הון⁽¹⁾
1. הון לצורך חישוב יחס הון

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 30 בספטמבר		
	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
2,707 ⁽²⁾	2,684 ⁽²⁾	2,943	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
145	146	155	הון רובד 2
2,852	2,830	3,098	סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

2017	2018	
11,539	11,714	12,357
41	33	59
2,071	2,052	2,158
13,651	13,799	14,574

3. יחס הון לרכיבי סיכון

2017	2018	2019	
19.8%	19.5%	20.2%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
20.9%	20.5%	21.3%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299, בדבר "מדידה והלימות הון".

(2) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 230 מיליון ש"ח.

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי נדרשים, בין היתר, לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017.

בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון). אולם, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2018 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון המזעריים, כמפורט להלן:

יעד הלימות ההון המזערי

יעד ההון של החברה הינו רמת ההון הנאותה הנדרשת בגין הסיכונים השונים אליהם חשופה החברה כפי שזוהתה, נאמדה והוערכה על ידי החברה. יעד זה מביא בחשבון פעולות של הנהלת החברה, אשר נועדו להקטין את רמת הסיכון ו/או להגדיל את בסיס ההון. להלן יעדי הלימות ההון המזעריים של החברה:

יעד הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9% ויעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ניהול ההון

מטרת ניהול ההון הינה להביא לעמידה בהגדרות תיאבון הסיכון המפורטות ויעדי החברה כפי שהוגדרו על ידי דירקטוריון החברה, בכפיפה להוראות הרגולטור בהיבט דרישת ההון תוך שאיפה להקצאה יעילה שלו ומכאן שניהול הון יבטיח:

- בסיס הון אשר ישמש ככרית כנגד הסיכונים הבלתי צפויים אליהם חשופה החברה, יתמוך באסטרטגיה העסקית ויאפשר עמידה בכל עת בדרישת ההון המינימלית הרגולטורית (מתייחס לתמהיל ולסכום ההון המגבה את האסטרטגיה והסיכונים של החברה).
- התייחסות להתפתחויות עתידיות בבסיס ההון ובדרישת ההון.
- שאיפה להקצאה יעילה של הון במהלך העסקים הרגיל של החברה.

עקרונות מנחים בניהול ההון

ניהול ההון הוא תהליך שנתי בעל אופק תכנון מתגלגל של שלוש שנים. ניהול ההון נחשב לחלק אינטגרלי מהתוכנית האסטרטגית והפיננסית של החברה. ניהול ההון נשען על תכניות הצמיחה של היחידות העסקיות השונות, במטרה להעריך את דרישת ההון בתקופת התכנית ומשמש את תהליך התכנון האסטרטגי, בהתייחס להתכנות והקצאת הון ליחידות.

הלימות ההון

החברה מיישמת את הגישה הסטנדרטית להערכת הלימות ההון הרגולטורית שלה (עבור סיכונים אשראי, סיכונים שוק וסיכונים תפעוליים).

החברה מבצעת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון שלה במסגרתו נבנתה תוכנית רב שנתית לעמידה ביעדי הלימות הון. תוכנית זו לוקחת בחשבון את צרכי ההון הקיימים והעתידיים של החברה בהתאם לתוכניות האסטרטגיות אל מול מקורות ההון הזמינים. בתוכנית קיימת התייחסות אל כלל נכסי הסיכון של החברה בהווה ובעתיד, על פי דרישות ההקצאה במסגרת הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בדבר "מדידה והלימות הון" ובהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 299 בדבר "ההון הפיקוחי - הוראות מעבר" וזאת אל מול יעדי הלימות ההון המזעריים ותיאבון הסיכון.

יחס כיסוי נזילות

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. לפרטים נוספים ראה פרק "הליכי רגולציה" סעיף 8 בתמצית דוחות רווח והפסד ביניים להלן עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

ביום 2 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראה 221 ובו נכתב כי החל מיום זה, חכ"א יקבלו פטור מיישום הוראה זו לאחר עמידה בשני תנאים:

1. החברה תחזיק מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את כל צרכי הנזילות שלה ומאפייניהם.
2. החברה תחזיק בכל עת מספיק נכסים נזילים בהתבסס על המודל הפנימי, בתוספת כרית בטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון. לחברה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את כל צרכי הנזילות שלה.

יחס מינוף

החל מיום 1 באפריל 2015 מיישמת החברה את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף (להלן: "ההוראה"). ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי ובחברת כרטיסי אשראי (להלן: "תאגיד בנקאי"). יחס המינוף מבוסס באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. לפרטים נוספים ראה ביאור 6 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

נכון לימים 30 בספטמבר 2018 ו-31 בדצמבר 2017, וכן בסמוך למועד חתימת הדוח, עומדת החברה בכל דרישות ההון, הלימות ההון והמינוף המפורטות לעיל.

חלוקת דיבידנד

לאחר אישור הדירקטוריון והאסיפה הכללית, חילקה החברה דיבידנד בחודש מרץ 2017, בסך של 230 מיליון ש"ח לבעלי מניותיה. במהלך שנת 2018 (עד מועד חתימת דוח זה) לא חילקה החברה דיבידנדים נוספים לבעלי מניותיה.

2.4 - מגזרי פעילות
כללי

פעילות החברה מנוהלת בעיקר בשלושה (3) מגזרי פעילות המהווים את ליבת פעילותה: הנפקה של כרטיסי חיוב, סליקה של כרטיסי חיוב ופעילות מימון. לפרטים נוספים ראה דוח הדירקטוריון וההנהלה ודוח ממשל תאגידי בדוחות הכספיים לשנת 2017.

עונתיות

תחומי ההנפקה, הסליקה והמימון נתונים לתנודות בהכנסות ובתוצאות הפעילות, בראש ובראשונה עקב גידול בצריכה בעיקר בתקופות החגים (חגי תשרי ופסח) וכן בחודשי הקיץ, אשר חלות ברבעונים שונים בשנים שונות, המביא בהתאמה לגידול בשימוש במוצרי אשראי בכרטיס האשראי וכן בלקיחת הלוואות לצורך מימון הצריכה.

מגזר ההנפקה

החברה מנפיקה ללקוחותיה (מחזיקי הכרטיסים) כרטיסי חיוב המשמשים אמצעי תשלום לרכישת מוצרים או שירותים. הצטרפות הלקוח כמחזיק כרטיס ממותגי החברה נעשית עם חתימתו של הלקוח על חוזה כרטיס חיוב וקבלת הכרטיס. מחזיק הכרטיס מתחייב לפרוע את הסכומים המגיעים ממנו בגין שימושיו בכרטיס בהתאם לתנאי ההתקשרות המפורטים בחוזה כרטיס החיוב כאמור. עבור שירותי ההנפקה והתפעול של הכרטיס גובה החברה מלקוחותיה עמלות תעריפון שונות וזכאית לקבל עמלה צולבת (עמלת מנפיק) מסולק העסקה. עמלות התעריפון כאמור כפופות להוראות הדיווח ובכללן "כללי העמלות" והקבוצה רשאית לעדכן אותן בכפוף ליידוע או לאישור הפיקוח על הבנקים, לפי העניין.

רווח ורווחיות - מגזר הנפקה

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-111 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-113 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 1.8%, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-35 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-44 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 20.5%.

התפתחות הכנסות והוצאות

הכנסות המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-978 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-890 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.9%. ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-347 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-316 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.8%.

הכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-981 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-906 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.3%. ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-351 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-318 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 10.4%. הגידול נובע בעיקר מגידול בעמלת מנפיק הנובע מגידול במחזור העסקאות בכרטיסי החברה בארץ שנסלקו על-ידי סולקים אחרים.

הוצאות (הכנסות) ריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בהוצאה בסך כ-3 מיליון ש"ח בהשוואה להוצאה בסך כ-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 50%, ברבעון השלישי של שנת 2018 בהוצאה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות (הוצאות) אחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בהוצאה בסכום הנמוך מכ-0.5 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך כ-14 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ברבעון השלישי של שנת 2018 בהוצאה בסך כ-3 מיליון ש"ח, בהשוואה להוצאה בסך כ-1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע בעיקרו מהפרשי שער.

הוצאות התפעול הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-278 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-254 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.4%, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-98 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-79 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 24.1%. עיקר הגידול נובע מהפחתת קרן הון בגין שינויים אקטואריים לרווח והפסד עקב סיום העסקתם של עובדי בנק הפועלים המושאלים בחברה ומגידול בתשלומים לארגונים בינלאומיים ומגידול בתעריפים ומחזורים.

תשלומים לבנקים (תקבולים מבנקים), הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בתשלומים של בכ-307 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-280 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.6%. ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-109 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-102 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 6.9%. הגידול נובע מגידול במחזורים וכן מפעילות החברה להתאמת הסכמים עם הבנקים, מהלך אשר הוביל בעיקר לקיטון בתשלומים לבנק הפועלים בשנת 2017.

מגזר הסליקה

החברה קשורה בהסכמי סליקה עם בתי עסק במגוון ענפים. במסגרת הסכם שירותי הסליקה מתחייבת החברה הסולקת כלפי בית העסק, כי בכפוף לקיום תנאי ההסכם ביניהם, החיובים בהם התחייבו מחזיקי הכרטיסים (הנסלקים על-ידי אותה חברה) כלפי בית העסק, בעת שרכשו טובין או שירות בבית העסק, ייפרעו על-ידיה. בתמורה לשירותי הסליקה כאמור, גובה החברה הסולקת מביית העסק עמלה הקרויה "עמלת בית עסק".

רווח ורווחיות - מגזר סליקה

הרווח הנקי (ההפסד) של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בהפסד בסך של כ-1 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי של כ-28 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ברבעון השלישי של שנת 2018 ברווח בסך של כ-6 מיליון ש"ח, בהשוואה לרווח נקי של כ-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות והוצאות

הכנסות המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-191 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-218 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 12.4%. ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-69 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-62 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 11.3%.

הכנסות מעמלות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-201 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-210 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של 4.3%. ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-71 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-64 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 10.9%. ההשפעות על ההכנסה נבעו בעיקר מגידול במחזורי הסליקה של עסקאות שנעשו בבתי עסק הקשורים עם החברה בהסכמי סליקה המקוזזים בירידה בשיעור העמלה מבתי עסק.

הוצאות ריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בסך של כ-2 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, ברבעון השלישי של שנת 2018 בסך של כ-1 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הכנסות (הוצאות) אחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בהוצאה בסך כ-8 מיליון ש"ח, בהשוואה להכנסה בסך כ-10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ברבעון השלישי של שנת 2018 בהוצאה בסך כ-1 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. השינוי נובע בעיקרו מהפרשי שער.

הוצאות התפעול הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-141 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-128 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 10.2%. ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-46 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-42 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 9.5%. עיקר הגידול נובע מהפחתת קרן הון בגין שינויים אקטואריים לרווח והפסד עקב סיום העסקתם של עובדי בנק הפועלים המושאלים בחברה, וכן מגידול בתשלומים לארגונים בינלאומיים ומגידול בתעריפים ובמחזורים.

תשלומים לבנקים (תקבולים מבנקים) הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בתקבולים בסך של כ-13 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-3 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-2 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

מגזר מימון

מגזר המימון מתמקד במתן שירותים ופתרונות פיננסיים באמצעות מוצרים המותאמים לצרכי הלקוחות. החברה מציעה ללקוחותיה מוצרי אשראי אשר עונים לצרכיהם ומתאימים לסייגם (פרטיים, עסקיים מגובה/לא מגובה שוברים), למצבם הכלכלי וליכולת החזר שלהם.

המגזר מורכב משתי (2) תתי קבוצות אשר נקבעות על-פי אופי הפעילות של הלקוח כדלקמן: (1) אשראי לאנשים פרטיים הפועלים לרוב בהיקפים כספיים נמוכים יחסית; ו-(2) אשראי מסחרי לבתי עסק אשר צרכי האשראי שלהם מיועדים לרוב למימון הפעילות העסקית שלהם. מטבע הדברים, קיימת שונות בין סוגי מוצרי האשראי לשתי קבוצות אלה.

למגזר המימון יוחסו כל ההכנסות וההוצאות המיוחסות בגין פעילות החברה הנושאת ריבית ובכללה הלוואות מסוגים שונים, כולל "אשראי מתגלגל", לרבות בכרטיסי אשראי, פעילות הניכיון, הקדמות תשלום ופקטורינג (לרבות עסקאות פקטורינג רכש).

רווח ורווחיות - מגזר מימון

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-77 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-71 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 8.5%. ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-28 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 27.3%.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-238 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-213 מיליון ש"ח בתקופה

המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ- 11.7%, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-84 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-75 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-12%.

הכנסות ריבית, נטו הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-232 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-209 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-11%, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-82 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-74 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-10.8%, הנובע בעיקר מגידול ביתרות האשראי נושא הריבית.

הכנסות אחרות הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-6 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של 50% ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-2 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-1 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-100%.

הוצאות תפעול הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-30 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-28 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-7.1%, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-9 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-10 מיליון ש"ח, בתקופה המקבילה אשתקד, קיטון בשיעור של כ-10%.

מגזר אחר

פעילויותיה האחרות של החברה, אשר אינן משתייכות למגזרי ההנפקה, הסליקה ו/או המימון, ואשר כל אחת מהן אינה מגיעה עד כדי מגזר בר-דיווח, כוללות, בין היתר, את: פעילותה של ישראל כרטיס נכסים, פעילות החברה בתחום הבטחת פירעון המחאות וניכיון וכן סליקת המחאות נוסעים מסוג "Visa" שהונפקו בעבר.

רווח ורווחיות - מגזר אחר

הרווח הנקי של המגזר הסתכם בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-23 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-21 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול בשיעור של כ-9.5%, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-8 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הכנסות המגזר הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-31 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-10 מיליון ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הוצאות התפעול הסתכמו בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2018 בכ-2 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד, ברבעון השלישי של שנת 2018 בכ-1 מיליון ש"ח בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים נוספים בדבר "מגזרי פעילות" ראה ביאור 9 לתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

2.5 - פעילות חברות מוחזקות עיקריות

לחברה מספר חברות בנות בבעלותה המלאה אשר מפורטות להלן. כמו-כן, לחברה מספר השקעות בחברות נוספות בשיעורי אחזקה של עד 20% מהון המונפק (אשר למועד הדוח אינן מהותיות לחברה). יצוין, כי בהתאם להסכמי ההשקעה בחלק מהחברות האמורות, לחברה זכויות להגדלת חלקה בהון בכפוף להוראות כל דין, וכן זכויות עודפות לרווחים באותן חברות (ככל שיהיו) מעבר לחלקה בהון, והכל כפוף לתנאים שנקבעו. לפרטים נוספים ראה גם ביאור 14 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017.

- **יורופיי בע"מ** (להלן: "יורופיי") - הוקמה והתאגדה בישראל בשנת 1972 כחברה פרטית. החברה הינה חברת בת, בבעלות מלאה של ישראל כרטיס. החברה הינה חברת כרטיסי אשראי והינה "תאגיד עזר" כמשמעות מונח זה בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981 (להלן: "תאגיד עזר") יורופיי מנפיקה במשותף עם החברה כרטיסי אשראי של המותגים "ישראל כרטיס" ו-"MasterCard", וכן סולקת עסקאות מסוימות בבתי עסק בישראל הקשורים עימה בהסכמים ואשר נעשו בכרטיסים שהונפקו בחו"ל על-ידי חברות בארגון מסטרקארד, מכוח רישיון שניתן לה על-ידי ארגון מסטרקארד (כמפורט בסעיף "שיתופי פעולה אסטרטגיים והסכמים מהותיים" בדוח דירקטוריון תחת הכותרת "התקשרויות עם ארגונים בינלאומיים; הסדרים עם MasterCard Inc"). פעילות ההנפקה והסליקה של יורופיי כאמור מנוהלת על-ידי ישראל כרטיס וזאת מכוח הסכם בין החברות האמורות. תרומת הרווח הנקי של יורופיי לתוצאות פעילות החברה הסתכמה בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח. סך השקעת החברה ביורופיי הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2018 בכ-6 מיליון ש"ח בדומה לסך ההשקעה ביום 30 בספטמבר 2017.

- ישראל כרטיסי אשראי בע"מ** (להלן: "ישראל כרטיסי אשראי") - הוקמה בשנת 2004 והינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של ישראל כרטיסי אשראי. למועד חתימת הדוח, ישראל כרטיסי אשראי ממומן הינה מוסד כספי (כהגדרת מונח זה בחוק מס ערך מוסף). ישראל כרטיסי אשראי ממומן עוסקת במתן אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי חוץ בנקאיים בקבוצה, במתן הלוואות לבתי עסק הסולקים עסקאות באמצעות הקבוצה ובמתן אשראי ללקוחות פרטיים שלא באמצעות כרטיסי אשראי. תרומת הרווח הנקי של ישראל כרטיסי אשראי לתוצאות פעילות החברה הסתכמה בכ- 58 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-55 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך השקעת החברה בישראל כרטיסי אשראי ממומן הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2018 בכ- 347 מיליון ש"ח בהשוואה לכ- 274 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017.
- צמרת מימונים בע"מ** (להלן: "צמרת מימונים") - הוקמה והתאגדה בשנת 1999 והינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של ישראל כרטיסי אשראי. למועד חתימת הדוח, צמרת מימונים הינה תאגיד עזר (כהגדרת מונח זה בחוק הבנקאות רישוי). צמרת מימונים פועלת בשוק האשראי החוץ בנקאי (מול כלל בתי העסק הסולקים, ללא תלות בחברת הסליקה עימה קשור בית העסק), בעיקר בתחום ניכיון עסקאות בכרטיסי אשראי והלוואות חוץ בנקאיות לבתי עסק הקשורים עימה בהסכמי ניכיון שוברים. תרומת הרווח הנקי של צמרת מימונים הסתכמה בכ-6 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-7 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך השקעת החברה בצמרת מימונים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2018 בכ-131 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-125 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017.
- גלובל פקטורינג בע"מ** (להלן: "גלובל") - הוקמה בשנת 2005 והינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של ישראל כרטיסי אשראי. למועד חתימת הדוח גלובל פקטורינג הינה תאגיד עזר (כהגדרת מונח זה בחוק הבנקאות רישוי). גלובל פקטורינג עוסקת בשירותי ניכיון חשבוניות ואשראי מסחרי לבתי עסק ולספקים. תחומי פעילותה של גלובל פקטורינג כפופים למגבלות נוספות שהוטלו עליה מאת המפקח על הבנקים. תרומת הרווח הנקי של גלובל לתוצאות פעילות החברה הסתכמה בכ-9 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך השקעת החברה בגלובל הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2018 בכ-39 מיליון ש"ח בהשוואה לכ-28 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017.
- ישראל כרטיסי אשראי (נכסים) 1994 בע"מ** (להלן: "ישראל כרטיסי אשראי") הוקמה בשנת 1994, והינה חברה בת בבעלות ובשליטה מלאה של ישראל כרטיסי אשראי. ישראל כרטיסי אשראי נכסים הינה הבעלים במשותף עם נ.ת.מ נכסי תחבורה בע"מ בחלקים שווים ובלתי מסוימים (מושע) של זכויות הבעלות בנכס המצוי ברחוב המסגר בתל-אביב ושבזמנו ממוקמים, בין השאר, משרדי החברה. ישראל כרטיסי אשראי נכסים משכירה את הנכס ברובו לחברת האם, ואת יתרת הנכס לבנק הפועלים בע"מ ולחברת פועלים אקספרס בע"מ (צדדים קשורים). פעילות נוספת, לא מהותית, של ישראל כרטיסי אשראי נכסים כוללת ניהול יתרת חייבים בגין תקבולים ממכירת כרטיסי מתנה על-ידי ישראל כרטיסי אשראי מיום קבלתם ועד יום התשלום לבתי העסק. תרומת הרווח הנקי של ישראל כרטיסי אשראי נכסים לתוצאות פעילות החברה הסתכמה בכ-4 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. סך השקעת החברה בישראל כרטיסי אשראי נכסים הסתכמה ביום 30 בספטמבר 2018 בכ-72 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ-75 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017. בחודש יוני 2018 חילקה ישראל כרטיסי אשראי נכסים דיבידנד לישראל כרטיסי אשראי ולירופיי בסכום כולל של 10 מיליון ש"ח.

3 - סקירת הסיכונים

3.1 - תיאור כללי של הסיכונים ואופן ניהולם

חלק מהמידע המפורט בפרק זה, אף אם הוא מבוסס על עיבוד של נתונים היסטוריים, מהווה מידע הצופה פני עתיד כמפורט בפרק "סקירה כללית יעדים ואסטרטגיה". פעילותה של החברה כרוכה בסיכון פיננסי, סיכון אשראי וסיכונים אחרים שאינם פיננסיים, כגון הסיכון הרגולטורי והסיכון התפעולי. סיכונים נוספים אליהם חשופה החברה מטופלים באופן ישיר כחלק מהניהול העסקי.

א. תיאור כללי של הסיכונים

סיכון אשראי: הסיכון הנובע מן האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים. הרעה ביציבותם של הלווים השונים עלולה להשפיע לרעה על שווי הנכסים ועל רווחיות החברה.

סיכון שוק: הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוזי מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים, מרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך.

סיכון תפעולי: סיכון תפעולי הינו סיכון להפסד הנובע מאי נאותות או מכשל של תהליכים פנימיים, אנשים ומערכות או כתוצאה מאירועים חיצוניים. הגדרה זו כוללת סיכון משפטי ואינה כוללת סיכון אסטרטגי וסיכון מוניטין.

סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות (סייבר): הסיכון לאירועי דלף מידע הכוללים חומר עסקי רגיש ופרטי לקוחות וכן התקפות סייבר אשר מכוונות כנגד תשתיות החברה.

סיכון משפטי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון הקבוצה הנובע מהעדר אפשרות לאכוף באופן משפטי קיומו של הסכם, פגיעה בפעילות הקבוצה הנובעת מפרשנות מוטעית של הוראת חוק או רגולציה, או קיומו של הליך משפטי (כגון תביעות ייצוגיות) המתנהל נגד החברה.

סיכון רגולטורי: סיכון קיים או עתידי להכנסות ולהון החברה הנובע משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוטות הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לקבוצה.

סיכון אסטרטגי ותחרות: הסיכון לפגיעה ברווח ובהון החברה כתוצאה מהחלטות עסקיות שגויות, יישום לא נאות של החלטות עסקיות ואי ביצוע או אי התאמה של תוכנית העבודה לשינויים בסביבה העסקית והעדר תגובה לשינויים ענפיים (לדוגמה מהלכי מתחרים), כלכליים או טכנולוגיים.

סיכון נזילות: הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

סיכון מוניטין: הינו הסיכון לפגיעה מהותית בהכנסות או בהון החברה כתוצאה מתפיסת תדמית שלילית שנוצרה לחברה בקרב מחזיקי עניין ועלולה להיווצר ממספר רב של גורמים יחד ולחוד (כגון: תביעה צרכנית, קריסת מערכות, התנהגות החורגת מנורמות חברתיות ומקובלות וכיו"ב).

סיכון ציות והלבנת הון: סיכון הציות הוא הסיכון הכרוך באי ציות של חברת ישראל ככל מקום רלוונטי לפעילות החברה להוראות החוק והרגולציה, אמות מידה רגולטוריות וקוד אתי רלוונטי לרבות סיכון התנהגות החברה אל מול לקוחותיה. מדיניות החברה בתחום הציות היא לקיים, את דרישות החוק והרגולציה בתחום הציות ואיסור הלבנת הון.

מידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

3.2 - סיכון אשראי

סיכון אשראי הינו האפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו בהתאם לתנאים המוסכמים.

סיכון האשראי הוא אחד הסיכונים אשר מנוהל, מנוטר ומבוקר בחברה, כמתחייב מאופי פעילותה כחברה העוסקת במתן אשראי. תהליך ניהול סיכונים האשראי מסייע לחברה להסתכל על הסיכון על-פי תמהיל המוצרים המרכיב אותו.

בהתאם להוראות של הפיקוח על הבנקים בנושא המדידה והגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי ותיקון הוראות בנושא טיפול בחובות בעייתיים, החל מיום 1 בינואר 2014, מיישמת החברה, את הוראת ניהול בנקאי מספר 311 "ניהול סיכון אשראי" המתמקדת באימוץ הגישה שבה נדרשת מעורבות גורם בלתי תלוי ביחידות העסקיות, בתמיכה בקבלת החלטות אשראי נאותות, תוך התייחסות ומעורבות בגיבוש מדיניות האשראי, סיווג חובות בעייתיים ואישור חשיפות אשראי מהותיות.

החברה משקיעה באורח שוטף משאבים בהכשרת עובדיה העוסקים בקבלת החלטות, בהערכת סיכונים באשראי ובשיפור של כלי בקרה ומערכות מידע ממוחשבות העומדים לרשותם.

המבנה הארגוני לניהול סיכונים האשראי כולל את הממשל התאגידי ושלושת (3) מעגלי הבקרה. התפיסה המנחה את ניהול סיכון האשראי בחברה הינה כי נוטל הסיכון הינו האחראי הישיר לניהול הסיכון. מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, ואולם אחריותו

אינה מייצגת את אחריות אגף אשראי ומימון לביצוע בקרה ביחס לסיכונים שבאחריותו, באמצעות יחידת בקרה ודיווח, המהווה גורם בקרה המבצע "בקרת-על" בתהליך ניהול סיכונים האשראי במסגרת מעגל הבקרה הראשון.

מעגל הבקרה הראשון כולל את היחידות העסקיות אשר נוטלות את סיכונים האשראי ואחריות לניהול השוטף של אותם סיכונים ומחלקות אשר הינן בממשק עם יצירת הסיכון. המחלקות העסקיות באגף האשראי ומימון העוסקות במתן האשראי אחריות לניטור האשראי.

מעגל הבקרה השני כולל את מנהל הסיכונים הראשי ומחלקת ניהול סיכונים, הפועלים באופן עצמאי ובלתי תלוי במחלקות העסקיות. מעגל הבקרה השני אחראי לגיבוש מתודולוגיות וכלים כמותיים להערכת החשיפה לסיכונים אשראי, גיבוש המלצות לדירקטוריון בנושא מדיניות החשיפה לסיכונים אשראי והערכה ודיווח בלתי תלויים על פרופיל סיכונים האשראי של החברה.

מנהל הסיכונים הראשי הינו גורם בלתי תלוי, העומד בראש מעגל הבקרה השני המהווה פונקציית ניהול ובקרה בלתי תלויה אחר סיכונים האשראי ואופן ניהולם. להלן עיקרי תחומי האחריות של מנהל הסיכונים הראשי בתהליך ניהול ובקרת סיכונים האשראי: גיבוש מדיניות האשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לסייע למנכ"ל בגיבוש מסמך מדיניות האשראי, תוך שיתוף כל הגורמים הרלוונטיים בחברה, ובפרט מנהלי הקווים העסקיים.

מעורבות בהליך אישור חשיפות אשראי - מנהל הסיכונים הראשי הינו חבר בוועדת האשראי בראשות מנכ"ל ובוועדת האשראי האגפית (במעמד משקיף), והוא מעורב בהליך אישור חשיפות אשראי מהותיות לחברה.

גיבוש המלצות על שיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לגיבוש המלצות ביחס לשיעורי ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי, באמצעות מחלקת ניהול סיכונים ובהתאם למתודולוגיה שנקבעה בחברה.

בקרת ניהול סיכונים אשראי - מנהל הסיכונים הראשי אחראי לפעילות בקרת ניהול סיכונים האשראי המבוצעות על-ידי מחלקת ניהול סיכונים.

מעגל הבקרה השלישי כולל את הביקורת הפנימית, אשר הינה גורם בלתי תלוי, המדווח לדירקטוריון ועורך ביקורת תקופתית או שוטפת על אופן ניהול הסיכונים ותקינות ההליכים המבוצעים על-ידי הגורמים השונים בחברה. הביקורת הפנימית פועלת בהתאם לתוכנית הביקורת המאושרת על-ידי ועדת הביקורת של הדירקטוריון, ומגישה דוחות ביקורת לעיונה, כמתחייב מהוראות הרגולציה הרלוונטית.

סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

החברה מיישמת את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 10 בפברואר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי בחברות כרטיסי אשראי. היתרות מוצגות להלן בהתאם לחוזר האמור.

טבלה 4 - סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים

יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	יתרה ליום 30 בספטמבר		
	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
1. סיכון אשראי בעייתי (1) (2) (3)			
36	30	40	סיכון אשראי פגום
26	24	33	סיכון אשראי נחות
214	198	211	סיכון אשראי בהשגחה מיוחדת
276	252	284	סך הכל סיכון אשראי בעייתי
-	-	-	מזה חובות שאינם פגומים, בפיגור של 90 יום או יותר
2. נכסים שאינם מבצעים (2)			
36	30	40	חובות פגומים
36	30	40	סך הכל נכסים שאינם מבצעים

- (1) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת.
 (2) סיכון האשראי מוצג לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי.
 (3) לחברה לא קיים סיכון אשראי חוץ מאזני בעייתי.

טבלה 5 - תנועה ביתרות חוב (1) פגומות שנבחנו פרטנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
	2017	2017	2017	2018	
במיליוני ש"ח					
11	11	14	8	16	יתרת חובות פגומים לתחילת תקופה
8	2	6	1	*	יתרות שסווגו כפגומים במהלך התקופה
-	-	-	-	-	חובות שחזרו לסיווג שאינו פגום
(3)	(3)	(5)	(* -)	(2)	מחיקות חשבונאיות
(2)	(2)	(1)	(1)	(* -)	גביית חובות שסווגו פגומים בתקופה (2)
14	8	14	8	14	יתרת חובות פגומים לסוף התקופה

- * סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.
 (1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פקדונות בבנקים וחובות אחרים.
 (2) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

טבלה 6 - מדדי סיכון ואשראי

31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר		
	2017	2018	
%	%	%	
0.21	0.17	0.21	א. שיעור יתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
-	-	-	ב. שיעור יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם פגומים שנמצאים בפיגור 90 יום או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.59	0.53	0.57	ג. שיעור סיכון אשראי בעייתי מסיכון אשראי כולל
0.66	0.62	0.72	ד. שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
0.50	0.49	0.55	ה. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1.02	0.95	1.06	ו. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
*-	*-	*-	ז. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים שנבחנו פרטנית בגין פעילות בכרטיסי אשראי
*-	*-	*-	ח. שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, מיתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי בתוספת יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי אשר בפיגור של 90 ימים או יותר
48.26	49.90	48.48	ט. שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

* גבוה מ-100%.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

סיכון אשראי לאנשים פרטיים

בשנים האחרונות מציגה החברה מגמת צמיחה עקבית בתחום האשראי לאנשים פרטיים. החברה רואה בתחום זה את אחד ממנועי הצמיחה המרכזיים שלה בשנים הקרובות, וזאת תוך ניהול סיכונים מושכל. החברה אינה שחקן מוביל בראיית כלל שוק האשראי ובהתאם פעילותה בתחום זה מושפעת מהתנהגות השחקנים העיקריים. הרחבת פעילות העמדת אשראי לאנשים פרטיים מבוצעת באמצעות פעילות מגיבה ויזומה מבוססת צרכי לקוח המציעה ללקוחות את מגוון מוצרי האשראי הקיימים בחברה, כגון: הלוואות לכל מטרה, הלוואות על בסיס מסגרת בכרטיס האשראי וכן הלוואות רכב המבוססת על שיתופי פעולה עם חברות בתחום הרכב במשק. הרחבת פעילות האשראי הפרטי כאמור מבוצעת בין היתר גם באמצעות חדירה לשכבות אוכלוסייה חדשות. בהתאם להוראות הרגולציה, לחברה מדיניות ונוהל המטפלים בתהליכי העבודה והכללים בגין פנייה יזומה למכירת אשראי לאנשים פרטיים. כאמור, נוהל עבודה בנושא מתן אשראי ללקוחות הפרטיים המתבסס על המדיניות, קובע, בין היתר, הגדרת תסריטי שיחה למכירת אשראי אשר כוללים מתן מידע ללקוח בנוגע לתנאי האשראי כגון: סכום האשראי, תקופת האשראי, ריבית נומינלית ומתואמת, סכום משוער לפירעון חודשי וכן דרכי התקשרות לצורך בירורים. כמו-כן קובע הנוהל התייחסות לצרכי הלקוח ומאפייניו וכן תיעוד של נתוני הפנייה ללקוחות. בנוסף, הנוהל מכיל הגדרה של אוכלוסייה אשר אליה לא תתבצע פנייה יזומה למתן אשראי וזאת על מנת לעמוד בכללי הרגולציה.

האשראי המועמד לאנשים פרטיים מותאם, ככלל, לדירוג הסיכון של הלקוח. לקוח המקבל אשראי מחויב לחתום על הסכם הלוואה המפרט את כל תנאי האשראי לרבות: סכום האשראי, שיעור הריבית, תקופת האשראי, תדירות התשלומים וכן לוח סילוקין הנכון ליום העמדת האשראי המציג את התזרים השוטף בגין תשלומי הלוואה. ניהול סיכון האשראי לאנשים פרטיים כולל תהליכי חיתום וכן ניטור ומעקב שוטף אחרי סיכון הלקוחות.

ככלל, אשראי לאנשים פרטיים אינו מבוסס על בטחונות (למעט אשראי לרכישת רכבים, כמפורט בפרק "מגזר המימון" לדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017).

הרחבת פעילות האשראי של החברה, בשילוב עם חדירת הפעילות בתחום לאוכלוסיות בסיכון אשראי גבוה יותר, כמו גם שינויים רגולטורים המגבירים את אתגרי הגבייה (כדוגמת הוראות חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי) באים לידי ביטוי בעליית הקושי ביכולת החברה למצות את אופן גביית החובות.

חיתום אשראי לאנשים פרטיים

תהליך חיתום האשראי ודירוג הסיכון לאנשים פרטיים מתבסס על מודלים סטטיסטיים מתקדמים. דירוג זה משמש כבסיס תומך החלטה לגבי גובה האשראי ושיעור הריבית שנקבעת ללקוח. המודלים עוברים ניטור שוטף, בדיקות טיוב וכיול תקופתיות וקבועות אחת לשנה וזאת בהתאם לדרישות פנימיות ורגולטוריות.

החיתום מתבצע בשני (2) אופנים: חיתום אוטומטי המבוסס על מודלי דרוג וחוקה עסקית, הנכתבים בכלים מתקדמים מתוך ראיית כלל פעילות הלקוח בחברה, וחיתום ידני המתבצע במקרים בהם נדרשת בדיקה נוספת מעבר לחיתום האוטומטי.

חיתום אוטומטי

מעל ל-90% מהחלטות האשראי מתקבלות באמצעות תהליך החיתום האוטומטי. תהליך זה מבוסס על דירוג לקוחות חדשים וקיימים במודלים סטטיסטיים מתוקפים תשע (9) רמות דירוג סיכון שונות ודירוג סיכון נוסף במקרה של כשל, ובסך הכל עשר (10) רמות דירוג. המודלים משולבים בתוך חוקה עסקית הבוחנת את מצבו של הלקוח על סמך נתונים הנאספים ממקורות המידע של החברה וממקורות מידע חיצוניים נוספים. תהליך החיתום האוטומטי מדרג את רמת הסיכון של הלקוח. על סמך דירוג זה מוצע ללקוח אשראי בהיקף, במחיר ולתקופה התואמים את דירוג הסיכון שלו המשתקף במערכות החברה וכן את תיאבון הסיכון של החברה. דירוג הסיכון של הלקוח מתעדכן ומנוטר באופן שוטף לאורך תקופת האשראי שניתנה ללקוח.

חיתום ידני

תהליך החיתום הידני מתבצע במקרים בהם סכום האשראי המבוקש גבוה ו/או כאשר המערכת האוטומטית קובעת כי יש צורך במידע נוסף לגבי הלקוח. במקרים אלה, מועברת הבקשה לחיתום האשראי על-ידי עובדי אגף אשראי ומימון בהתאם לסמכויות האשראי. הבקשה מועברת בליווי מידע מפורט של תהליך החיתום האוטומטי. החלטת האשראי הסופית מבוססת הן על המלצת המודל והן על ניתוח המידע הנוסף שהתקבל. החלטת החיתום הידני מתועדת במערכת.

החברה עוקבת אחר שינוי במאפייני הסיכון. כחלק מתהליכי הניטור והמעקב בנושא ניהול הסיכון, מעת לעת נעשות פעולות התאמה ועדכון עקרונות תהליכי חיתום האשראי במטרה להפחית את הסיכון כגון:

- התאמת המודלים.
  - עדכון סכומי הלוואות פוטנציאליות ללקוחות עתידיים למול רצועת דירוג הסיכון שלהם.
  - עדכון והתאמת מח"מ להלוואות פוטנציאליות עתידיות בהתאם לדירוג הסיכון.
  - התאמת שיעור הריבית לסיכון לוויים עתידיים.
  - ניהול יעדי העמדת אשראי בהתאם לדירוג סיכון הלקוחות.
- החברה מנהלת את סיכון האשראי לאנשים פרטיים באמצעות מדיניות האשראי ותהליכי בקרה שוטפים ותקופתיים, הפעילות נחלקת לפעילות ניהול הסיכון ופעילות בקרה.

פעילות ניהול הסיכון

- ניהול חשיפות האשראי ללקוחות פרטיים מתבצע לפי חשיפה מקסימלית ללקוח הנקבעת בהתאם לפרמטרים שונים כגון: דירוג סיכון, מוצרי אשראי, ותק הלקוח, היסטוריית פירעונות ועוד.
- סכום של הלוואה לכל מטרה ללקוחות פרטיים מוגבלת לסכום מקסימלי של 80 אלפי ש"ח ולתקופה של עד 60 חודשים, כאשר מח"מ התיק עומד על כ-24 חודשים. סכום ההלוואה בפועל נקבע לפי דירוג הסיכון של הלקוח.
- מדיניות תמחור האשראי לאנשים פרטיים מותאמת לדירוג הסיכון של הלקוחות. לאור כניסתו הצפויה לתוקף של חוק אשראי הוגן, יתכן שתוגבל יכולתה של החברה לשנות ריבית ללקוח שדירוג הסיכון שלו השתנה.
- מגבלות האשראי בחברה מגבילות את החשיפה ללקוחות פרטיים ברמת סיכון גבוהה, מתוך סך תיק האשראי לאנשים פרטיים.
- מדרג סמכויות האשראי בחברה מגביל את יכולת אישור חשיפות אשראי לאנשים פרטיים בהתאם להיררכיית סמכויות פנימית.
- שיעור המימון לאשראי לרכב, נקבע עבור כל לקוח בהתאם לבחינה פרטנית של הלקוח. ניתן להעמיד אשראי למימון רכב עד ל-100% מימון ולתקופה של עד 72 חודשים.

פעילות הגבייה

פעילות הגבייה מעוגנת בנוהל שהינו באחריות מנהל מחלקת אשראי צרכני וגבייה. הנוהל מסדיר את אופן הטיפול בהליכי גבייה, בהחזרים והעברתם לטיפול משפטי במידת הצורך. בעקבות צמיחת האשראי בשנים האחרונות ושינויים בהליכי פשיטת רגל נצפית עלייה בקושי לגבות חובות מלקוחות פרטיים.

פעילות הבקרה

פעילות הבקרה כוללת שני (2) מעגלי בקרה. מעגל הבקרה הראשון כולל פיקוח ומעקב אחר סיכון האשראי לאנשים פרטיים. הפיקוח נעשה באופן שוטף. עיקרי פעולות פיקוח על סיכון האשראי הינן: מעגל הבקרה הראשון מבוצע באגף אשראי ומימון בחברה. הניטור מתחיל ביחידה העסקית האחראית על העמדת האשראי לאנשים

פרטים בסיוע פעילות אנליזה של מחלקת פיתוח תהליכים ומידע עסקי והן במסגרת פעילות הבקרה של יחידת בקרה ודיווח. פעילות מעגל הבקרה הראשון:

- בקרות יומיות העוסקות בעיקר בעמידה במגבלות אשראי וסמכויות.
- בחינה פרטנית של אשראי שהועמד ללקוחות קיימים. נבדקים שינויים בנתוני הלקוחות ובמצב האשראי שלהם.
- נבדקים סכומים חריגים שהועמדו ותקינות הריביות שהועמדו בהלוואות באמצעות הכרטיס והן באשראי מחוץ לכרטיס.
- בתחום הלוואות הרכב נבדקים תקינות ההזרמה, עמידה במגבלות, שעבודים ומשכונים, תקינות מסמכים משפטיים ונעשית בקרה חודשית על התיק.
- בקרות על פעילות תפעול האשראי בחברה (אחריות ישירה ועקיפה).
- בקרה על טיפול בהתראות והחזרים.

מעגל הבקרה השני מבוצע באגף ניהול סיכונים וביטחון. במסגרת מעגל בקרה זה פועלת יחידת בקרה עצמאית הכפופה למנהל הסיכונים הראשי. ליחידה תוכנית בקרה שנתית המותאמת להנחיות בנושא הבקרה כפי שמופיעות בניהול בנקאי תקין מספר 311 "ניהול סיכון אשראי". התוכנית כוללת הערכה בלתי תלויה ומתמשכת של תהליכי ניהול הסיכון האשראי, כאשר תוצאות סקירות אלו מדווחות ישירות לדירקטוריון ולהנהלה הבכירה בחברה.

במסגרת מעגל הבקרה השני מבוצעות סקירות אשראי כדלקמן:

- נבדק אשראי מהותי (מעל 100 אלף ש"ח).
  - נבדק מדגם מספק של אשראי אחר שאינו מהותי.
  - נבדק אשראי בעייתי לסוגיו השונים (נחות, פגום ובהשגחה מיוחדת).
  - נבדק אשראי אשר תנאיו שונים, אולם אינו מסווג כבעייתי.
  - נבדק אשראי שנקבע על-ידי החברה או על-ידי הפיקוח על הבנקים כמחייב תשומת לב מיוחדת של ההנהלה.
  - נבדק אשראי מתוך אשראי לאנשים קשורים.
  - נבדק אשראי היוצר מוקדי ריכוזיות של סיכון האשראי.
- עומק הסקירות המבוצעות כולל מספר היבטים, לרבות:
- א. איכות האשראי (לרבות ביצועי הלווה).
  - ב. ציות למדיניות הדירוג ולמדיניות הסיווג, כולל חוות דעת על דירוג הלקוח.
  - ג. עמידה בהתניות שנקבעו בהסכם האשראי.

מדיניות האשראי של החברה מאושרת אחת לשנה על-ידי ההנהלה ודירקטוריון החברה. המדיניות כוללת, כאמור, גם פרק המתייחס לאשראי לאנשים פרטיים. החברה מגדירה יעדי איכות אשראי בתחום האשראי לאנשים פרטיים אשר מנוטרים במסגרת תוכנית העבודה השנתית של החברה. מעגל הבקרה הראשון מכין דיווח המציג את תמהיל תיק האשראי של החברה. התמהיל מציג, בין היתר, את פילוח התיק לפי מוצרי אשראי, ענפים, דירוגי סיכון, פריסה גיאוגרפית, עמידה במגבלות רגולטוריות ופנימיות, ניתוח ריבית מול סיכון, ועוד. המידע מועבר ברמה חודשית להנהלת החברה ואחת לרבעון מוצג לדירקטוריון החברה. מעגל הבקרה השני בראשותו של מנהל הסיכונים הראשי מדווח דיווח בלתי תלוי הכולל מסמך המתאר את סיכוני האשראי של החברה. המידע מדווח להנהלת החברה בתדירות חודשית ואחת לרבעון לדירקטוריון החברה.

החברה מקבלת החלטות לגבי תפעול וניהול האשראי לאחר בחינה ועיון בתוצאות הדוחות של מעגל הבקרה הראשון והשני יחדיו. לחברה נהלי עבודה בתחום אשראי לאנשים פרטיים. הנהלים מעודכנים באופן שוטף על-ידי המחלקות השונות.

נתונים בגין אשראי לאנשים פרטיים

נכון ליום 30 בספטמבר 2018 סיכון האשראי בגין אנשים פרטיים עמד על כ- 4,677 מיליון ש"ח, בהשוואה לכ- 4,120 מיליון ש"ח ביום 30 בספטמבר 2017, שיעור גידול של כ- 13.5%.

סיכון אשראי בגין חשיפות לקבוצת לווים

בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא מגבלות על חבות לווה בודד וקבוצת לווים. העדכון הינו בהמשך לפעולות קודמות של הפיקוח על הבנקים שנועדו לצמצם את ריכוזיות תיקי האשראי במערכת הבנקאית המקומית, ועל רקע המלצות ועדת באזל בנושא חשיפות גדולות. בין היתר, הגדרת ההון צומצמה להון רובד 1, והמגבלה על חבות של קבוצת לווים בנקאית לתאגיד בנקאי שונתה ל-15% במקום 25%. התיקונים להוראה נכנסו לתוקף ביום 1 בינואר 2016, למעט לעניין הגדרת הון, בה תופחת התוספת בהדרגה עד ליום 31 בדצמבר 2018. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים" ביום 30 בספטמבר 2018 לא קיימת קבוצת לווים שיתרת חבותם עולה על 15% מהון החברה (כהגדרתו בהוראה 313).

חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים ולמדינות זרות

לחברה קיימת חשיפת אשראי שאינה מהותית לארגונים הבינלאומיים: ארגון מסטרקארד וארגון ויזה, בגין יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי תיירים בארץ ובניכוי יתרות של מחזורי עסקאות שבוצעו על-ידי ישראלים בחו"ל שבגין טרם זוכתה החברה על-ידי הארגונים הבינלאומיים.

למידע המפורט על סיכון האשראי בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

3.3 - סיכון שוק ונזילות

המבנה והארגון של פונקציית ניהול סיכון השוק והנזילות: מערך ניהול סיכונים שוק ונזילות בחברה מושתת על מערך אינטגרטיבי לניהול החשיפות המורכב מהפונקציות הבאות: מנהל סיכונים שוק ונזילות (סמנכ"ל כספים ומנהלה) ומנהל סיכונים ראשי. מנהל הסיכונים הראשי אחראי על גיבוש מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות ומנהל סיכונים שוק ונזילות אחראי על יישומה והטמעתה ובכלל זה:

- אחריות על החשיפות הפיננסיות בחברה בכפוף למגבלות שאושרו על-ידי הדירקטוריון.
- נהלי מעקב ובקרה בנושאים הקשורים לניהול חשיפות.
- דיווח רבעוני לדירקטוריון על סיכונים השוק והנזילות.
- דיווח חודשי לדירקטוריון על סיכונים שוק והנזילות השוטפים.
- ניהול סיכונים המט"ח, כולל קבלת החלטות על גידור חשיפות מט"ח ארוכות טווח.
- ניהול נכסים והתחייבויות (ננ"ה).
- מדידה ובקרה שוטפת של מדדי סיכון שוק ונזילות של החברה.
- עריכת דו"חות סיכונים הריבית.
- ניתוח תוצאות ועריכת ממצאים לדין בהנהלה ובדירקטוריון.

מנהל סיכונים ראשי

מנהל הסיכונים הראשי של החברה אחראי מתוקף תפקידו בין היתר לבקרת ניהול סיכונים השוק והנזילות של החברה. במסגרת זאת, הינו אחראי לפקח אחר יישומה של המדיניות ותהליכי הניהול והבקרה של סיכונים השוק והנזילות בחברה וכן על גיבוש מדיניות נאותה.

סיכון שוק

סיכון שוק הינו הסיכון להפסד בפוזיציות מאזניות וחוץ מאזניות, הנובע משינוי בשווי ההוגן של מכשיר פיננסי עקב שינוי בתנאי השוק, כגון: שינויים במחירים, שערים, מדדים ומרווחים ופרמטרים אחרים בשווקים. הפעילות העסקית של החברה חשופה לסיכונים שוק שמקורם בתנודתיות בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן ובשווי ניירות ערך.

מדיניות ניהול סיכונים השוק של החברה מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) לניהול סיכונים שוק, הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 339 "ניהול סיכונים שוק" והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 333 "ניהול סיכון ריבית", תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה. המדיניות אושרה על-ידי דירקטוריון החברה בחודש מאי 2018. מדיניות זו כוללת מגבלות על החשיפה שנועדו לצמצם את הנזק העלול להיגרם כתוצאה משינויים בשווקים השונים, בשיעורי הריבית, המדד, שערי המט"ח והמניות. דירקטוריון החברה מעדכן את המגבלות מעת לעת.

תפיסת ניהול סיכוני השוק תואמת את מדיניות ניהול סיכוני השוק של החברה. מחלקת ניהול סיכונים משמשת כפונקציה ייעודית לניהול ובקרת סיכונים באופן בלתי תלוי בגורמים העסקיים. המחלקה עורכת בקרה אחר סיכוני השוק בחברה, ותפקידיה בתחום מוגדרים במסמכי מדיניות ייעודיים. סיכוני השוק של החברה מנוהלים מתוך ראייה כוללת ואינטגרטיבית, עבור החברה וחברות הבנות שלה על בסיס מאוחד. מנהל סיכוני השוק של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה. על מנת ליישם את הנדרש על-פי מדיניות ניהול סיכוני השוק, משתמשת החברה במערכת ממוכנת ייעודית לניהול נכסים והתחייבויות. החברה סבורה שחשיפתה לסיכוני השוק אינה מהותית. להלן פירוט הסיכונים השונים:

א. סיכון בסיס

החשיפה להפסד כתוצאה מהשפעתם של שינויים בבסיסי המחירים בשווקים השונים על ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות בכל מגזר לרבות השפעה על פריטים חוץ מאזניים שעלול להתרחש כתוצאה מהשפעת השינויים בשערי החליפין של המטבעות השונים ושיעורי מדד המחירים לצרכן. החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכוני שוק במטבע ישראלי ובמט"ח.

ב. סיכון ריבית

החשיפה להפסד כתוצאה משינוי שיעורי הריבית בשווקים השונים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על ערכם של הנכסים וההתחייבויות של החברה על-פי גישת השווי הכלכלי, והשפעתם על הרווחים על-פי גישת הרווחים. החשיפה נובעת בין היתר מהפער בין מועדי הפירעון ומועדי חישוב הריבית של הנכסים וההתחייבויות בכל אחד ממגזרי ההצמדה. לצורך ניהול סיכון הריבית נבחנים הפערים בין הנכסים וההתחייבויות בתקופות עתידיות ומתבצעת, בתדירות חודשית, השוואה של מח"מ הנכסים, ההתחייבויות וההון. החשיפה העיקרית לריבית הינה במגזר השקלי מכיוון שבמגזר זה ישנם נכסים בריבית קבועה.

ג. חשיפה לשווי ניירות ערך

מדיניות החברה קובעת אפשרות מוגבלת לביצוע פעולות בניירות ערך.

ד. מכשירים פיננסיים נגזרים

ככלל, מדיניות החברה קובעת שלא תבוצע כל פעילות לצורכי מסחר במכשירים פיננסיים נגזרים. הפעילות היחידה המותרת לחברה במכשירים פיננסיים נגזרים הינה לצורכי גידור כלכלי.

טבלה 7 - שווי הוגן של מכשירים פיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים

30 בספטמבר 2018					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ *		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
18,601	87	181	86	18,247	נכסים פיננסיים
35	-	-	-	35	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
16,053	57	240	58	15,698	התחייבויות פיננסיות
35	-	-	-	35	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,548	30	(59)	28	2,549	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

30 בספטמבר 2017					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ *		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
17,666	43	165	98	17,360	נכסים פיננסיים
35	-	-	-	35	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
15,305	10	188	65	15,042	התחייבויות פיננסיות
35	-	-	-	35	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,361	33	(23)	33	2,318	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

31 בדצמבר 2017					
במיליוני ש"ח					
סך הכל	מטבע חוץ *		מטבע ישראלי		
	אחר	דולר	צמוד מדד	לא צמוד	
17,356	59	155	100	17,042	נכסים פיננסיים
-	-	-	-	-	סכומים לקבל בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
14,935	18	162	67	14,688	התחייבויות פיננסיות
-	-	-	-	-	סכומים לשלם בגין מכשירים פיננסיים נגזרים
2,421	41	(7)	33	2,354	שווי הוגן נטו, של מכשירים פיננסיים

* לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

טבלה 8 - השפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי הוגן נטו של המכשירים הפיננסיים של החברה וחברות מאוחדות שלה, למעט פריטים לא כספיים

30 בספטמבר 2018							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן		סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
סך הכל	סך הכל		אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח							
באחוזים							
(0.2)	(6)	2,542	30	(59)	28	2,543	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	2,548	30	(59)	28	2,549	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.2	6	2,554	30	(59)	28	2,555	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד
30 בספטמבר 2017							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן		סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
סך הכל	סך הכל		אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח							
באחוזים							
(0.1)	(3)	2,358	33	(23)	33	2,315	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	2,361	33	(23)	33	2,318	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.1	3	2,364	33	(23)	33	2,321	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד
31 בדצמבר 2017							
שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים, לאחר השפעת שינויים בשיעורי הריבית **							
שינוי בשווי הוגן		סך הכל	מטבע חוץ ***		מטבע ישראלי		
סך הכל	סך הכל		אחר	דולר	צמוד	לא צמוד	
במיליוני ש"ח							
באחוזים							
(0.1)	(3)	2,418	41	(7)	33	2,351	גידול מיידי מקביל של אחוז אחד
-	*-	2,421	41	(7)	33	2,354	גידול מיידי מקביל של 0.1 אחוז
0.1	3	2,424	41	(7)	33	2,357	קיטון מיידי מקביל של אחוז אחד

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** "שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים" שמוצג בכל מגזר הצמדה הוא השווי הוגן נטו במגזר זה בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית במגזר ההצמדה. סך הכל שווי הוגן נטו של מכשירים פיננסיים הוא השווי הוגן של כל המכשירים הפיננסיים (למעט פריטים לא כספיים) בהנחה שחל השינוי שצויין בכל שיעורי הריבית בכל מגזר ההצמדה.

*** לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

סיכון נזילות

סיכון נזילות הינו סיכון לרווחי החברה וליציבותה, הנובע מאי יכולתה לספק את צרכי נזילותה, היכולת לממן גידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, מבלי להיקלע להפסדים חריגים.

מטרתו של תהליך ניהול סיכונים הנזילות הינו להבטיח, בהלימה לסיבולת הסיכון שנקבעה, את יכולתה של החברה לממן את הגידול בנכסים ולעמוד בפירעון התחייבויותיה במועד פירעון, וזאת מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרמו לה הפסדים מהותיים, לרבות הפסדים העלולים להיגרם בעקבות נזקי מוניטין מחוסר יכולת לממן את פעילותה העסקית של החברה.

סיכון הנזילות כולל את סיכון גיוס הנזילות, סיכון הנובע מפגיעה ביכולת גיוס הנזילות של החברה כתוצאה מאיבוד אמון השוק בחברה, אשר יכול להתמשש מאירועים של פגיעה במוניטין, או פגיעה בשוק בו פועלת החברה.

החברה מיישמת מדיניות כוללת לניהול סיכון נזילות אשר אושרה בדירקטוריון בחודש מאי 2018, אשר מבוססת על הפרקטיקה המקובלת במערכת הבנקאית בישראל (Sound Practice) ועל ההנחיות העדכניות של הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידה והלימות הון) והוראות ניהול בנקאי תקין מספר 342 (ניהול סיכון נזילות) תוך התאמתן לפרופיל הסיכון הייחודי של החברה.

מדיניות זו מושגת על-ידי קיום מעקב שוטף אחר מצב הנזילות של החברה, באמצעות הרצת מודל פנימי לניהול סיכונים הנזילות, מעקב אחר מערכת אינדיקטורים לזיהוי לחצי נזילות, בחינת תרחישי קיצון ומערכת עזר לניהול תזרים שוטף. מנהל סיכונים הנזילות של החברה הינו סמנכ"ל כספים ומנהלה.

ביום 28 בספטמבר 2014 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. לפרטים נוספים ראה פרק "הליכי רגולציה" סעיף 8 בתמצית דוחות רווח והפסד ביניים להלן עוד נקבע כי חברות כרטיסי האשראי לא נדרשות למלא אחר החוזר והן תמשכנה לעמוד בדרישות הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342. בהמשך, חברות כרטיסי אשראי יידרשו לעמוד במודל כמותי פיקוחי אשר יותאם למאפייני הפעילות שלהן.

ביום 2 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים עדכון להוראה 221 ובו נכתב כי החל מיום זה, חכ"א יקבלו פטור מיישום הוראה זו לאחר עמידה בשני תנאים:

1. החברה תחזיק מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את כל צורכי הנזילות שלה ומאפייניהם.
2. החברה תחזיק בכל עת מספיק נכסים נזילים בהתבסס על המודל הפנימי, בתוספת כרית בטחון המביאה בחשבון תרחישי קיצון. לחברה מודל פנימי לניהול הנזילות, המביא בחשבון את כל צורכי הנזילות שלה.

החברה מיישמת מדיניות ניהול סיכון הנזילות בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 342 ובכלל זה עמידה ביחס נזילות מזערי, הנועד להבטיח שלחברה מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה הנותן מענה לצרכי הנזילות של החברה באופן זמן של 30 ימים בתרחישי קיצון. תרחישי הקיצון כוללים זעזוע ספציפי לחברה, זעזוע מערכתי וזעזוע המשלב ביניהם.

דירקטוריון החברה קובע אחת לשנה את הסיבולת לסיכון לאור המלצות ההנהלה, הבאה לידי ביטוי באמצעות קביעת מגבלות החשיפה לסיכון ואסטרטגיית המימון. הסיבולת לסיכון נקבעת בהתאם לתוכניות האסטרטגיות של החברה, מדיניות העסקית ומצב השווקים.

החברה מממנת את פעילותה השוטפת בעיקר באמצעות אשראי מבנקים וגופים מוסדיים, הלוואות מבנקים, מחברה אחות, מגוף מוסדי ותזרים מפעילות שוטפת.

כדי לשמור על מגוון מקורות המימון, החברה מקפידה לגוון את ניצולם של אמצעי המימון באמצעות שימוש במקורות מימון בנקאיים שונים בכל פעם, לפי העניין. בנוסף, החברה משתמשת בקו מובטח מהחברה האם ומוסדות פיננסיים נוספים ופועלת להבטחת קווי נזילות והרחבת מקורות המימון הקיימים.

כמו כן, החברה מנהלת מעקב שוטף אחר תמהיל מקורות המימון וקבעה מגבלות שנועדו על מנת להבטיח פיזור נאות של מקורות המימון.

למידע המפורט על סיכון נזילות בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

3.4 - סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות

אבטחת מידע מוגדרת כמכלול הפעולות, האמצעים והבקורות הננקטים והמיושמים במערכות מידע, על מנת להגן עליהן מפני פגיעה בזמינות ובשרידות, מפני חשיפה לא רצויה, מפני שינוי במזיד או בשוגג של המידע ומפני פגיעה בשלמות המידע ובאמינותו.

המטרה הכללית של אבטחת מידע בחברה היא שמירה על חיסיון, שלמות, זמינות ואמינות המידע, מפני פגיעה במתכונן או שלא במתכונן על-ידי עובד החברה בעבר ו/או בהווה או על-ידי גורמים חיצוניים.

החברה מנהלת מידע אודות לקוחותיה, מידע שמהווה נכס עיקרי שעליו מתבססים עסקי החברה. יש להגן על המידע מפני סיכונים, הגנה שעולה בקנה אחד גם עם דרישות הדין וההכרה בפרטיותם של לקוחות החברה. מדיניות אבטחת המידע של החברה חלה על חברות הקבוצה.

אבטחת המידע בחברה מתעדכנת באופן שוטף לאור התפתחויות טכנולוגיות ומתאימה את רמת האבטחה ובקרת הגישה למערכות דוח הדירקטוריון וההנהלה

על-פי השינויים ברמת הסיכונים הנגזרים מהשינויים הטכנולוגיים.

סיכון סייבר הינו פוטנציאל לנזק שנובע מהתרחשות אירוע סייבר, בהתחשב ברמת סבירותו וחומרת השלכותיו. אירוע סייבר הינו אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכת מחשב ו/או מערכת ותשתיות משובצות מחשב, על-ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לתאגיד הבנקאי) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר. יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל.

החברה פועלת, בין היתר, בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 361 בנושא ניהול הגנת הסייבר והוראת ניהול בנקאי תקין מספר 363 בנושא ניהול סיכונים סייבר בשרשרת אספקה. ההוראות כוללות את עקרונות היסוד לניהול הגנת הסייבר ובין היתר מפרטות ההוראות באופן סדור את הדרישה לקיום תהליכי ניהול סיכונים סייבר. בשנים האחרונות משקיעה החברה משאבים ניכרים בתחום זה ועם פרסום ההוראה החברה נערכה עם תוכנית פעולה שאושרה בהנהלה, לשילוב הדרישות בהוראה החדשה בחברה בנוסף להוראות אחרות החלות עליה בנושא זה. כגון: המשכיות עסקית, ניהול סיכונים וכל זאת בהתאם להבהרות שניתנו על-ידי בנק ישראל בנוגע לאופן ומועדי היישום.

תקרות קיברנטיות עלולות להתרחש כתוצאה מהתקפות מכוונות או מאירועים לא מכוונים. התקפות קיברנטיות כוללות, בין היתר, השגת גישה לא מורשית למערכות ממוחשבות על מנת לבצע שימוש שלא כדין בנכסים או במידע רגיש, חבלה במידע או שיבושים בפעילות.

התקפות קיברנטיות עשויות להתבצע באופן שלא דורש השגת גישה לא-מורשית, כגון התקפות המיועדות להשבתת השירות של אתרי אינטרנט.

לאחרונה חל גידול בחשיפת מוסדות פיננסיים בארץ ובעולם לאיומי סייבר המתאפיינים, בין היתר, בתחכום הולך וגובר של התקפות, בעוצמת הנזק הפוטנציאלי, בקושי לזהות התקפות וביכולות של היריבים. נוכח העובדה שישראל, ובפרט המגזר הפיננסי, מהווים יעד להתקפה מצד יריבים שונים, התאגידים הבנקאיים בארץ חשופים אף יותר לאיומי סייבר. מתוך הכרה בחשיבות ההגנה על פרטיות לקוחות החברה וכמתחייב מדרישות הדין והוראות ניהול בנקאי תקין מספר 361 ו-363, החברה משקיעה משאבים ותשומות שיאפשרו ניהול אפקטיבי של הגנת מידע ותשתיות מחשב מפני איומי סייבר, כחלק ממערך ניהול הסיכונים ומסגרת העבודה להמשכיות עסקית בחברה.

3.5 - סיכון רגולטורי

סיכון רגולטורי הינו הסיכון לפגיעה בהכנסות ו/או בהון החברה הנגרם כתוצאה משינויים מהותיים מתהליכי חקיקה ו/או מטיטוט הוראות של גופים רגולטוריים שונים, הקובעים מגבלות על תחומי פעילות ומקורות הכנסה של החברה, או המטילים חובות שיישומן כרוך בעלויות משמעותיות לחברה, ובכך עשויים לפגוע ברווחיותה. הסיכון הינו צופה פני עתיד במהותו, מכיוון שהוא מתייחס לסיכון הגלום בשינויים מהותיים אפשריים בחקיקה וברגולציה.

ניהול הסיכון הרגולטורי מבוסס על מסמך מדיניות שגובש בנושא זה ואושר על-ידי ההנהלה והדירקטוריון. תהליך זיהוי סיכון רגולטורי כולל שני (2) היבטים מרכזיים:

- תהליך תקופתי לזיהוי סיכונים רגולטוריים - מבוסס על מיפוי של הרגולציה המתהווה הרלוונטית ומעקב אחר שינויים ביחס לסבירות התממשות הסיכון.
  - תהליך זיהוי סיכונים הנובעים מהשלכות אפשריות של רגולציה צפויה בעת השקת מוצר/פעילות חדשים.
- על בסיס תהליך זיהוי הסיכונים הרגולטוריים, תיקבע לכל סיכון רגולטורי שזוהה רמת מהותיות באופן סובייקטיבי, בהתחשב במידת השפעתו על פעילות החברה. עבור גורם סיכון שייקבע כמהותי, תבוצע הערכה של החשיפה לסיכון בהיבטים כמותיים ואיכותיים, לפי העניין.

על מנת להפחית את החשיפה לסיכון רגולטורי, נוקטת החברה בפעולות הבאות:

גיבוש תוכנית פעולה - עבור הנושאים שזוהו על בסיס גורמי הסיכון הרגולטוריים המרכזיים שזוהו, ואשר הוערכו על-ידי מנהל הסיכון הרגולטורי כמהותיים.

החברה תטפל בתהליך התהוות של רגולציה רלוונטית, בין השאר באמצעות מתן תגובה לפרסום טיוטה של הוראות רגולטוריות, ועדות של רשויות רגולטוריות והצגת עמדת החברה ביחס לרגולציה מתהווה בפני הגורמים המתאימים.

במסגרת ניהול הסיכון מוצגים דיווחים כמפורט להלן:

- דיווחים רבעוניים של מנהל הסיכון הרגולטורי ומנהל סיכונים ראשי הכוללים דיווח על תוצאות הערכת החשיפה וניתוח השפעתם של הסיכונים הרגולטוריים העיקריים אליהן חשופה החברה.
- דיווח שנתי של מנהל הסיכונים הראשי להנהלה ולדירקטוריון במסגרת תהליך פנימי להערכת הלימות ההון (ICAAP) בו מדווחים ממצאים ביחס לאפקטיביות ניהול הסיכון הרגולטורי בחברה, לרבות, מידת היישום של מדיניות ניהול הסיכון, נאותות תהליכי זיהוי הסיכונים הרגולטוריים ושלמות הזיהוי של הסיכונים העיקריים.

למידע המפורט על הסיכונים בהתאם לדרישות הגילוי של נדבך 3 ומידע נוסף על הסיכונים [ניתן למצוא](#) בדוח על הסיכונים אשר מפורסם באתר האינטרנט של החברה.

4 - מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים, בקרות ונהלים

4.1 - מדיניות חשבונאית ואומדנים קריטיים

הדוחות הכספיים של החברה ערוכים על-פי כללי חשבונאות מקובלים בישראל ובהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים והנחיותיו, שעיקרם מפורט בביאור 2 "כללי דיווח ועיקרי המדיניות החשבונאית" לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017. בעת עריכת הדוחות הכספיים, משתמשת הנהלת החברה בהנחות, הערכות ואומדנים, המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) ועל התוצאות המדווחות של החברה. חלק מההערכות והאומדנים כרוכים באי וודאות, והם עלולים להיות מושפעים משינויים אפשריים בעתיד. הנהלת החברה סבורה כי האומדנים וההערכות שישמשו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים, ונעשו על-פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי נכון למועד עריכת הדוחות הכספיים. הנושאים עיקריים בהם נעשה שימוש בהערכות ואומדנים הינם: הפרשה להפסדי אשראי, התחייבויות תלויות וזכויות עובדים. במהלך התקופה המדווחת לא אירעו שינויים במדיניות החשבונאית של החברה בנושאים קריטיים, אשר מפורטת בדוח הדירקטוריון וההנהלה לשנת 2017.

4.2 - גילוי לגבי בקרות ונהלים

בקרות ונהלים לגבי הגילוי והבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי

בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים, יחתמו מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית, כל אחד בנפרד, על הצהרה על אחריותם לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי, בהתאם להוראות סעיפים 302 ו-404 לחוק הידוע בשם חוק "Sarbanes-Oxley" שנחקק בארצות הברית. שני הסעיפים בחוק הנ"ל אוחדו על-ידי הפיקוח על הבנקים בחודש ספטמבר 2008 בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 309, וביוני 2009 הותאמו הוראות הדיווח לציבור בהתאם.

שתי ההוראות בחוק הנ"ל מקיימות בחברה ממועד תחולתן:

- הוראת סעיף 302 בדבר האחריות לקביעתם ולקיומם של בקרות ונהלים לגבי הגילוי מקיימת רבעונית החל מהדוחות הכספיים של ה-30 ביוני 2007.
  - הוראת סעיף 404 בדבר האחריות לבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי מקיימת עבור סוף השנה החל מהדוחות הכספיים של ה-31 בדצמבר 2008.
- החברה מבצעת באופן שוטף עדכון ותיעוד של תהליכים קיימים וכן מיפוי ותיעוד של התהליכים לרבות תהליכים מהותיים חדשים ובחינת אפקטיביות של נהלי הבקרה הפנימית על דיווח כספי באמצעות בדיקה מחודשת של הבקרות העיקריות. הדירקטוריון והנהלת החברה העריכו כי הבקרות שזוהו כאמור, הינן אפקטיביות בהשגת יעדי הבקרה בדבר שמירה על קיום, דיוק, ושלמות. יעדי בקרה אלו עונים לקריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה-COSO (Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission).

הערכת בקרות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת החברה, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאית הראשית של החברה, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית הסיקו כי לתקופה זו הבקרות והנהלים לגבי הגילוי של החברה הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהחברה נדרשת לגלות בדוח השנתי בהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון השלישי המסתיים ביום 30 בספטמבר 2018, לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

איל דשא
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 14 בנובמבר 2018.

5 - הצהרת המנהל הכללי

אני, ד"ר רון וקסלר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של ישראלכרט בע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2018 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצג שכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לשנה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי (1) ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי (1). וכן:
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום השנה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
 (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה" (פרק 620).

 ד"ר רון וקסלר
 מנהל כללי

תל אביב, 14 בנובמבר 2018.

6 - הצהרת החשבונאית הראשית

אני, סיגל ברמק, מצהירה כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של ישראל כע"מ (להלן: "החברה") לרבעון שהסתיים ביום 30 בספטמבר 2018 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצג שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לשנה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון ותזרימי המזומנים של החברה לימים ולתקופות המוצגים בדוח.
4. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי (1) ולבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי (1). וכן:
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברה, לרבות תאגידים מאוחדים שלה, מובא לידיעתנו על-ידי אחרים בחברה ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, או גרמנו לקביעתה תחת פיקוחנו של בקרה פנימית על דיווח כספי כזו, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים למטרות חיצוניות ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של החברה והצגנו בדוח את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום השנה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי; וכן
5. אני ואחרים בחברה המצהירים הצהרה זו גילינו לרואי החשבון המבקרים, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון של החברה, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של החברה לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של החברה על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על-פי כל דין.
 (1) כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח הדירקטוריון וההנהלה" (פרק 620).

סיגל ברמק

מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
 חשבונאית ראשית

תל אביב, 14 בנובמבר 2018.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

תמצית דוחות כספיים ביניים

ליום 30 בספטמבר 2018

תוכן העיניים

עמוד	
47	סקירת רואי החשבון המבקרים
49	תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים
50	תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל
51	תמצית מאזנים ביניים מאוחדים
52	תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון
55	תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
58	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של ישראלכרט בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של ישראלכרט בע"מ וחברות בנות שלה (להלן: "החברה"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 30 בספטמבר 2018 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, הדוחות על הרווח הכולל, הדוחות על השינויים בהון והדוחות על תזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלו בהתבסס על סקירתנו.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות" ותקן סקירה שיישמו בסקירה של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (ISRAELI GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

הדגש עניין

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, אנו מפנים את תשומת הלב לאמור בביאור 2.ג.7. בדבר הליכי רגולציה ובביאור 7.ד.14-12. בדבר בקשה לאישור תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות נגד החברה.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב, 14 בנובמבר 2018.

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		ביאור
	2017	2018	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר				
הכנסות					
1,492	1,116	1,182	382	422	2 מעסקאות בכרטיסי אשראי
271	205	227	72	80	הכנסות ריבית, נטו
42	31	29	9	8	הכנסות אחרות
1,805	1,352	1,438	463	510	סך כל ההכנסות
הוצאות					
109	77	95	29	38	4.ב. בגין הפסדי אשראי
580	412	451	132	154	תפעול *
318	216	249	80	86	מכירה ושיווק *
79	55	66	19	22	הנהלה וכלליות *
371	276	294	100	106	תשלומים לבנקים
1,457	1,036	1,155	360	406	סך כל ההוצאות
348	316	283	103	104	רווח לפני מיסים
97	84	74	28	28	הפרשה למיסים על הרווח
251	232	209	75	76	רווח לאחר מיסים
1	1	1	1	1	חלק החברה ברווחים לאחר השפעת המס של חברות כלולות
252	233	210	76	77	רווח נקי
343	317	286	103	105	רווח נקי בסיסי ומדולל למניה רגילה המיוחס לבעלי מניות החברה (בש"ח)

* מזה: בגין שכר ונלוות בתקופות של שלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 ו-2017 סך של כ-69 מיליון ש"ח וכ-73 מיליון ש"ח, בהתאמה. בגין שכר ונלוות בתקופות של תשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 ו-2017 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017, סך של כ-217 מיליון ש"ח, כ-216 מיליון ש"ח וכ-311 מיליון ש"ח, בהתאמה.

סיגל ברמק
 מנהלת המחלקה לחשבות וכספים
 חשבונאית ראשית

ד"ר רון וקסלר
 מנהל כללי

איל דשא
 יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 14 בנובמבר 2018.
 הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		רווח נקי
	2017	2018	2017	2018	
	מבוקר		בלתי מבוקר		
252	233	210	76	77	
רווח כולל אחר לפני מיסים:					
4	3	9	3	2	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן נטו
9	6	33	*-	(1)	התאמות של התחייבויות בשל הטבות לעובדים ⁽¹⁾
13	9	42	3	1	רווח כולל אחר לפני מיסים
(3)	(2)	(10)	(1)	(1)	השפעת המס המתייחס
10	7	32	2	(* -)	רווח כולל אחר לאחר מיסים
262	240	242	78	77	הרווח הכולל המיוחס לבעלי מניות החברה

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף התקופה והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר. לפירוט נוסף ראה ביאורים 3 ו-8 בתמצית הדוחות הכספיים ביניים להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית מאזנים ביניים מאוחדים

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2017	ליום 30 בספטמבר		ביאור
	2017	2018	
מבוקר	בלתי מבוקר		
			נכסים
104	72	92	מזומנים ופיקדונות בבנקים
16,925	17,247	18,653	4 חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי (1)
(172)	(163)	(198)	הפרשה להפסדי אשראי
16,753	17,084	18,455	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
26	23	36	ניירות ערך
5	3	6	השקעות בחברות כלולות
267	265	295	בניינים וציוד
740	741	303	נכסים אחרים (1)
17,895	18,188	19,187	סך כל הנכסים
			התחייבויות
2,017	2,092	2,437	אשראי מתאגידים בנקאיים ואחרים
12,104	12,351	12,731	5 זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
1,073	1,067	1,076	התחייבויות אחרות
15,194	15,510	16,244	סך כל ההתחייבויות
			7 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
2,701	2,678	2,943	הון המיוחס לבעלי מניות החברה
2,701	2,678	2,943	סך כל ההון
17,895	18,188	19,187	סך כל ההתחייבויות וההון

(1) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי, יתרות חייבים בגין פקטורינג במספרי השוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון

במיליוני ש"ח

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018						
סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות	
2,866	2,775	13	78	17	61	*- יתרה ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)
77	77	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה התאמות ושינויים הנובעים מ:
*-	-	-	*-	*-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
-	-	-	-	-	-	הטבה עקב הקצאת מניות
(*)	-	(*)	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס ⁽¹⁾
2,943	2,852	13	78	17	61	*- יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות	
2,599	2,547	(24)	76	17	59	*- יתרה ליום 30 ביוני 2017 (בלתי מבוקר)
76	76	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה התאמות ושינויים הנובעים מ:
*-	-	-	*-	*-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
1	-	-	1	-	1	הטבה עקב הקצאת מניות
2	-	2	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס ⁽¹⁾
2,678	2,623	(22)	77	17	60	*- יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

*סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) ראה ביאור 3 להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון (המשך)

במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018						
סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות	
2,701	2,642	(19)	78	17	61	*- יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
210	210	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה התאמות ושינויים הנובעים מ:
*-	-	-	*-	*-	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
-	-	-	-	-	-	הטבה עקב הקצאת מניות
32	-	32	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס ⁽¹⁾
2,943	2,852	13	78	17	61	*- יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017						
סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות	
2,665	2,620	(29)	74	17	57	*- יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
233	233	-	-	-	-	רווח נקי בתקופה דיבידנד
(230)	(230)	-	-	-	-	התאמות ושינויים הנובעים מ:
(* -)	-	-	(* -)	(* -)	-	הטבות שנתקבלו מבעל שליטה
3	-	-	3	-	3	הטבה עקב הקצאת מניות
7	-	7	-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס ⁽¹⁾
2,678	2,623	(22)	77	17	60	*- יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) ראה ביאור 3 להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון (המשך)

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						
סך הכל ההון	עודפים	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	סך הון המניות הנפרע וקרנות הון	קרנות הון		הון המניות הנפרע
				מבעל שליטה	פרמיה על מניות	
2,665	2,620	(29)	74	17	57	*-
252	252	-	-	-	-	-
(230)	(230)	-	-	-	-	-
*-	-	-	*-	*-	-	-
4	-	-	4	-	4	-
10	-	10	-	-	-	-
2,701	2,642	(19)	78	17	61	*-

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

רווח נקי בשנה

דיבידנד

התאמות ושינויים הנובעים מ:

הטבות שנתקבלו מבעל שליטה

הטבה עקב הקצאת מניות

רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס⁽¹⁾

*סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) ראה ביאור 3 להלן.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2017	2018	2017	2018	
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת					
רווח נקי לתקופה					
252	233	210	76	77	
התאמות:					
חלק החברה ברווחים בלתי מחולקים של חברות כלולות					
(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	
פחת על בניינים וציוד					
77	56	63	19	24	
ירידת ערך נייר ערך זמין למכירה					
-	-	1	-	1	
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
109	77	95	29	38	
מיסים נדחים, נטו					
(21)	(15)	(20)	(7)	(9)	
שינוי בהפרשות והתחייבויות לעובדים					
28	6	5	4	(1)	
שיערוך פיקדונות בתאגידים בנקאיים					
1	1	*-	*-	1	
הטבה בשל עסקאות עם בעל שליטה					
*-	*-	*-	*-	*-	
הטבה עקב הקצאת מניות					
4	3	-	1	-	
התאמות בגין הפרשי שער					
(4)	(1)	(3)	(7)	(1)	
שינויים בנכסים שוטפים					
שינוי בחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו					
(447)	(673)	(1) (942)	(195)	(1) (825)	
שינוי בפקטורינג לרבות פקטורינג רכש					
(150)	(147)	(1) (41)	(68)	(1) -	
שינוי בנכסים אחרים, נטו					
*-	(10)	(11)	(29)	(1)	
שינויים בהתחייבויות שוטפות					
שינוי בזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו					
15	262	627	124	640	
שינוי בהתחייבויות אחרות, נטו					
(26)	(12)	31	5	30	
מזומנים נטו מפעילות (לפעילות) שוטפת					
** (163)	** (221)	14	** (49)	(27)	

*סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

**מספרי השוואה הותאמו לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר דוח על תזרימי המזומנים, כאמור בהוראות בנושא 230 בקודיפיקציה. ראה גם ביאור 2.ג.1. להלן.

(1) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי, יתרת חייבים בגין פקטורינג במספרי השוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים (המשך)

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2017	2018	2017	2018	
	בלתי מבוקר				
	תזרימי מזומנים מפעילות השקעה				
	(83)	(60)	(93)	(20)	(26)
	(1)	-	(* -)	-	-
	(2)	-	(2)	-	(1)
	** (8)	** (1)	(1)	** (* -)	(* -)
	** 13	** 6	1	** 1	* -
	שינוי באשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו				
	** (324)	** (397)	(1) (355)	** (174)	(1) (132)
	** (405)	** (452)	(450)	** (193)	(159)
	תזרימי מזומנים מפעילות מימון				
	(230)	(230)	-	-	-
	** 795	** 870	420	** 199	160
	** 565	** 640	420	** 199	160
	עליה (ירידה) במזומנים				
	(3)	(33)	(16)	(43)	(26)
	יתרת מזומנים לתחילת התקופה				
	96	96	97	100	109
	השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים				
	4	1	3	7	1
	יתרת מזומנים לסוף התקופה				
	97	64	84	64	84
	ריבית ומסים ששולמו ו/או התקבלו				
	297	220	246	77	85
	14	10	17	3	6
	1	1	1	* -	* -
	137	105	106	46	37
	19	19	27	-	2

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** מספרי השוואה הותאמו לכללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בדבר דוח על תזרימי המזומנים, כאמור בהוראות בנושא 230 בקודיפיקציה. ראה גם ביאור 2.ג.1.

(1) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי, יתרות חייבים בגין פקטורינג במספרי השוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים (המשך)

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר	
	2017	2018	2017	2018
מבוקר	בלתי מבוקר			
נספח א'				
פעולות בנכסים ובהתחייבויות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים				
רכישת בניינים וציוד כנגד התחייבות לספקים				
1	1	3	*-	*-

*סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים ביניים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

ישראלכרט בע"מ (להלן: "החברה") הינה תאגיד שהתאגד בישראל בשנת 1975 בשליטה של בנק הפועלים בע"מ (להלן: "החברה האם" / "בנק הפועלים"). החברה הינה תאגיד עזר על-פי חוק הבנקאות (רישוי) התשמ"א-1981. בדיווח מיידי שהוציא בנק הפועלים מיום 3 בספטמבר 2018 אישר בנק ישראל לבעלת השליטה היוצאת של בנק הפועלים, הגב' שרי אריסון, במסגרת בקשתה לבחינת מכירת החזקתיה בבנק הפועלים, לבטל את היתר השליטה שלה בבנק. אישור זה יאפשר לה את ביזור גרעין השליטה האמור. החברה עוסקת בעיקר בהנפקה וסליקה של עסקאות כרטיסי אשראי של מותגים "ישראלכרט", "מסטרקארד", ו"ויזה" ובפעילות מימון, וכן מתפעלת את מערך כרטיסי האשראי של חברת הבת יורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ ושל חברה אחות פועלים אקספרס בע"מ.

תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של החברה ליום 30 בספטמבר 2018 כוללת את אלה של החברה ושל החברות הבנות שלה (להלן: "החברה") וכן את זכויות החברה בחברות כלולות. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אלה אינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא אותה יחד עם הדוחות הכספיים ליום ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 והביאורים הנלווים להם (להלן: "הדוחות השנתיים").

המדיניות החשבונאית של החברה בתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים אלה, הינה המדיניות שישומה בדוחות השנתיים, למעט המפורט בסעיף ג' להלן.

בהתאם להנחיות המפקח על הבנקים, פרסום תמצית הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים אושרה לפרסום על ידי דירקטוריון החברה ביום 14 בנובמבר 2018.

ב. עקרונות הדיווח הכספי

1. תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של החברה ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של הפיקוח על הבנקים והנחיותיו.

בעיקר הנושאים, הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. בנושאים הנותרים, שהם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ועל כללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות אלה הנחיות יישום ספציפיות, המבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

2. שימוש באומדנים

בעריכת הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת בהערכות אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת והאומדנים של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של החברה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. האומדנים וההנחות שבבסיסם, נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים

החל מהתקופות המתחילות ביום 1 בינואר 2018 מיישמת החברה הוראות ותקנים חשבונאיים חדשים בנושאים המפורטים להלן. להלן תיאור מהות השינויים שננקטו במדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים אלה. ליישום הוראות אלו לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים, למעט השפעה על אופן ההצגה והגילוי כתוצאה מסעיפים 2 ו-4 בהמשך, לרבות התאמת מספרי ההשוואה בתקופות קודמות למתכונת הדיווח הנדרש בהתאם לנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי מזומנים" (ראה סעיף 2 להלן).

1. הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא "אימוץ עדכון כללי חשבונאות בנושא הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום ASU 2014-09 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. בהתאם לחוזר הפיקוח על הבנקים בנושא הוראות המעבר לשנת 2016, נדרש ליישם את התיקונים להוראות הדיווח לציבור בהתאם לחוזר בדבר אימוץ עדכון כללי החשבונאות בנושא "הכנסות מחוזים עם לקוחות" החל מיום 1 בינואר 2018, זאת בעקבות לעדכון התקינה בארה"ב ASU 2015-14 אשר דחה את מועד היישום לראשונה.

התקן מכיל מודל יחיד החל על חוזים עם לקוחות הכולל חמישה שלבים על מנת לקבוע את עיתוי הכרה בהכנסה ואת סכומה:

א. זיהוי החוזה עם הלקוח.

ב. זיהוי מחוייבויות ביצוע נפרדות בחוזה.

ג. קביעת מחיר העסקה.

ד. הקצאת מחיר העסקה למחוייבויות ביצוע נפרדות.

ה. הכרה בהכנסה עם קיום מחוייבויות הביצוע.

כמו כן, התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח.

בנוסף, התקן כולל הוראות בדבר רווחים והפסדים מגריעה של נכסים לא פיננסיים.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחוייבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בנוסף בהוראות בנק ישראל הובהר כי ככלל הוראות התקינה החדשות לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית.

החברה מיישמת את החוזר החל מיום 1 לינואר 2018. ליישום החוזר לא היתה השפעה על הדוחות הכספיים.

2. דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם חוזר על ידי הפיקוח על הבנקים בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב.

החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בין היתר בנושאים הבאים:

- פעילויות שהופסקו בהתאם לנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "פעילויות שהופסקו";

- רכוש קבוע בהתאם לנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע";

- רווח למניה בהתאם לנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה";

- דוח על תזרימי המזומנים בהתאם לנושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דיווח על תזרימי מזומנים";

- דיווח לתקופות ביניים בהתאם לנושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים";

- מדידה וגילוי של ערבויות בהתאם לנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".

החברה מיישמת את ההוראות החדשות החל מיום 1 לינואר 2018. ליישום נושא 10-230 על דוח תזרימי המזומנים, היתה השפעה כלהלן:

שינויים בנכסים שוטפים שסווגו כתזרימי מזומנים מפעילות השקעה:

- הפקדת פיקדונות בבנקים.

- משיכת פיקדונות מבנקים.

- שינוי באשראי למחזיקי כרטיס ולבתי עסק, נטו.

שינויים בהתחייבויות שוטפות שסווגו כתזרימי מזומנים מפעילות מימון:

- אשראי מתאגידים בנקאיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ג. יישום לראשונה של תקני חשבונאות, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

השפעת השינוי על פעילויות שוטפות, פעילויות השקעה ופעילויות מימון:

מספרי ההשוואה בתקופות קודמות, הותאמו למתכונת הדיווח הנדרש.

במיליוני ש"ח

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017		
לאחר השפעת השינוי	השפעת השינוי	לפני השפעת השינוי	לאחר השפעת השינוי	השפעת השינוי	לפני השפעת השינוי	לאחר השפעת השינוי	השפעת השינוי	לפני השפעת השינוי
(163)	(476)	313	(221)	(478)	257	(49)	(26)	(23)
(405)	(319)	(86)	(452)	(392)	(60)	(193)	(173)	(20)
565	795	(230)	640	870	(230)	199	199	-
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפות								
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה								
תזרימי מזומנים מפעילות מימון								

3. עדכון תקינה חדש בנושא הכרה בזכויות בלתי ממומשות ("breakage")

בחודש מרץ 2016, פרסם המוסד האמריקאי לתקינה בחשבונאות (ה-"FASB") את עדכון ASU 2016-04 בדבר הכרה בזכויות לקוח בלתי ממומשות עבור מוצרים צבורי-ערך מסוימים ששולמו מראש, המהווה תיקון לנושא 20-405 לקודיפיקציה בדבר התחייבויות - סילוק התחייבויות. העדכון בא לאור העובדה כי הן תקני החשבונאות המקובלים והן ההנחיות הקיימות בנושא 606 בקודיפיקציה בדבר הכנסות מחוזים עם לקוחות אינם מספקים הנחיות ספציפיות עבור גרעת התחייבויות הקשורות לזכויות לקוח בלתי ממומשות ("breakage") במוצרים צבורי ערך בתשלום מראש כגון: Gift Cards, Traveler's checks. לכן, התיקון החדש משפר את כללי החשבונאות המקובלים ומונע את שונות הטיפול החשבונאי בין גופים שונים. בהתאם לעדכון, סכומי התחייבויות המתייחסים לזכויות לקוח בלתי ממומשות יטופלו באופן עקבי עם הוראות תקן 606 בנושא breakage. החברה מיישמת את העדכון החל מיום 1 לינואר 2018. ליישום זה לא היתה השפעה על הדוחות הכספיים.

4. חוזר בדבר תיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה של ה-FASB בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

ביום 1 בינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בקשר לתיקון מספר 07-2017 לקודיפיקציה בדבר שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה. התיקון מבהיר כי יש להפריד את רכיבי עלות ההטבה שנכללים בהוצאות השכר בדוח רווח והפסד כך שרק עלות השירות תיוותר בהוצאות השכר ואילו את שאר העלויות יש להציג בהוצאות שאינן תפעוליות (הוצאות אחרות). יתר על כן, הובהר כי רק עלות השירות ניתנת להיוון, במקרים בהם מתאפשר היוון הוצאות שכר, ולא מתאפשר היוון של שאר רכיבי עלות ההטבה. החברה מיישמת את הוראות החוזר החל מיום 1 בינואר 2018.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים בשנה שלפני יישומם

1. הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות

ביום 28 במרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים כלליי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב – הפרשות להפסדי אשראי והוראות נוספות". בהתאם למכתב נדרש ליישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושאים: הפרשות להפסדי אשראי; מכשירים פיננסיים, לרבות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור; וכן חכירות. היישום לראשונה יבוצע בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. במסגרת המכתב נקבעו, בין היתר, קווים כלליים ומועדי היישום לראשונה של ההוראות החדשות, כמפורט להלן:

הפרשות להפסדי אשראי צפויים (CECL – Current Expected Credit Losses). המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי, באמצעות הקדמת רישום הפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות הפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים, ולחיצוק הקשר בין ניהול סיכונים האשראי לבין האופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים, תוך התבססות על שיטות ותהליכים קיימים.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי, במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה; באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים; יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי; ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה; וכן הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי (לרבות הלוואות לדירור), אגרות חוב המוחזקות לפדיון, וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.

התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2021 ואילך. ככלל, הכללים החדשים ייושמו באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.

החברה בוחנת את השפעת המכתב על דוחותיה הכספיים.

2. הכרה ומדידה של מכשירים פיננסיים

המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים פיננסיים, אשר פורסם במסגרת עדכון תקינה ASU 2016-01. המטרות העיקריות של הכללים החדשים הינן לפשט את מודל הדיווח על מכשירים פיננסיים ולספק למשתמשים בדוחות מידע יותר שימושי לצורך קבלת החלטות.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: מניית סחירות בתיק הזמין למכירה ימדדו לפי שווי הוגן דרך דוח רווח והפסד, חלף המדידה הקיימת כיום אשר ככלל דורשת רישום של התאמות שטרם מומשו לשווי הוגן ברווח כולל אחר; השינויים בשווי הוגן של התחייבויות פיננסיות הנמדדות לפי חלופת השווי הוגן, הנובעים מסיכון האשראי הספציפי למכשיר, יוכרו ברווח כולל אחר, ולא בדוח רווח והפסד; וכן תעודכן אופן ההצגה במאזן של מכשירים פיננסיים. התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2019 ואילך. במועד היישום לראשונה, הרווחים שטרם מומשו בגין מניות זמינות למכירה שרשומים בקרן הון יסווגו מחדש לעודפים.

החברה נערכת ליישום המכתב.

3. חכירות

ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא דיווח של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות אשר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא חכירות ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 קודיפיקציה בדבר חכירות. המטרה העיקרית של הכללים החדשים היא לשקף בדוחות הכספיים באופן מלא את רמת המינוף שנוצרת מחוזי חכירה ארוכי טווח.

עיקרי השינויים הצפויים בטיפול החשבונאי בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים בעקבות יישום כללים אלה, הינם בין היתר: תאגידים בנקאיים שחוכרים נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים, יכירו בהם במאזן, גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית; בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את הזכות של התאגיד להשתמש בנכס החכור, ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין חכירה; וכן עסקאות שבהן תאגיד בנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית, בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בכללים החדשים.

התקן ייושם החל מיום 1 בינואר 2020 ואילך.

החברה בוחנת את השפעת המכתב על דוחותיה הכספיים.

ביאור 2 - הכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

במיליוני ש"ח

לתשעה חודשים שהסתיימו		לשלושה חודשים שהסתיימו		
ביום 30 בספטמבר		ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	2017	2018	
בלתי מבוקר				
הכנסות מבתי עסק				
833	862	278	301	עמלות בתי עסק
3	3	1	1	הכנסות אחרות
836	865	279	302	סך כל ההכנסות מבתי עסק, ברוטו
(209)	(229)	(72)	(80)	בניכוי עמלות למנפיקים אחרים
627	636	207	222	סך כל ההכנסות מבתי עסק, נטו
הכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי				
234	273	85	102	עמלת מנפיק
170	171	57	56	עמלות שרות
85	102	33	42	עמלות מעסקאות מט"ח
489	546	175	200	סך כל ההכנסות בגין מחזיקי כרטיסי אשראי
1,116	1,182	382	422	סך כל ההכנסות מעסקאות בכרטיסי אשראי

ביאור 3 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

במיליוני ש"ח

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת מס לתקופות שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 וביום 30 בספטמבר 2017 ולשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה	התאמות בגין הטבות לעובדים	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	
13	(4)	17	יתרה ליום 30 ביוני 2018 (בלתי מבוקר)
-	(1)	1	שינוי נטו במהלך התקופה
13	(5)	18	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
(24)	(32)	8	יתרה ליום 30 ביוני 2017 (בלתי מבוקר)
2	*-	2	שינוי נטו במהלך התקופה
(22)	(32)	10	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)
(19)	(30)	11	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)
32	25	7	שינוי נטו במהלך התקופה
13	(5)	18	יתרה ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)
(29)	(37)	8	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
7	5	2	שינוי נטו במהלך התקופה
(22)	(32)	10	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)
(29)	(37)	8	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)
10	7	3	שינוי נטו במהלך השנה
(19)	(30)	11	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ולאחר השפעת מס

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
(בלתי מבוקר)		
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:		
2	(1)	1
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן		
2	(1)	1
שינוי נטו במהלך התקופה		
הטבות לעובדים		
(1)	*-	(1)
הפסד אקטוארי נטו בתקופה		
*-	(*)	*-
הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד		
(1)	*-	(1)
שינוי נטו במהלך התקופה		
1	(1)	-
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה		

*סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 3 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ולאחר השפעת מס (המשך)

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
(בלתי מבוקר)			
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(1)	2	3
שינוי נטו במהלך התקופה	(1)	2	3
הטבות לעובדים			
הפסד אקטוארי נטו בתקופה	1	(4)	(5)
הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד	(1)	4	5
שינוי נטו במהלך התקופה	-	-	-
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה	(1)	2	3
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018			
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	
(בלתי מבוקר)			
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(2)	7	9
שינוי נטו במהלך התקופה	(2)	7	9
הטבות לעובדים			
רווח אקטוארי נטו בתקופה	(2)	8	10
הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד	(6)	17	23
שינוי נטו במהלך התקופה	(8)	25	33
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה	(10)	32	42

ביאור 3 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ולאחר השפעת מס (המשך)
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	(בלתי מבוקר)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(1)	2	3
שינוי נטו במהלך התקופה	(1)	2	3
הטבות לעובדים			
הפסד אקטוארי נטו בתקופה	*-	(2)	(2)
הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד	(1)	7	8
שינוי נטו במהלך התקופה	(1)	5	6
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה	(2)	7	9

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	(בלתי מבוקר)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות החברה			
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:			
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	(1)	3	4
שינוי נטו במהלך התקופה	(1)	3	4
הטבות לעובדים			
הפסד אקטוארי נטו בתקופה	1	(3)	(4)
הפסדים (רווחים) נטו שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד	(3)	10	13
שינוי נטו במהלך התקופה	(2)	7	9
סך הכל שינוי נטו במהלך התקופה	(3)	10	13

*סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד

במיליוני ש"ח

א. חייבים ואשראי בגין פעילות בכרטיסי אשראי

31 בדצמבר 2017	30 בספטמבר 2018		30 בספטמבר שנתית 2018	
	2017	2018	לעסקאות בחודש האחרון*	ליתרה ליום
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)		(בלתי מבוקר)	
	במיליוני ש"ח		%	%
סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
4,132	4,120	4,677		אנשים פרטיים ⁽¹⁾
1,762	1,781	1,972	-	מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾
2,370	2,339	2,705	8.3	מזה: אשראי ⁽³⁾⁽²⁾
מסחרי				
1,250	1,384	1,728		מזה: חייבים בגין כרטיסי אשראי ⁽²⁾
167	207	180	-	מזה: אשראי ⁽⁵⁾⁽⁴⁾⁽³⁾⁽²⁾
1,083	1,177	1,548	3.7	
סך הכל סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				
5,382	5,504	6,405		
סיכון אשראי בערבות בנקים ואחרים				
10,066	10,034	10,401	-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
63	76	67	6.4	אשראי
1,371	1,583	1,724		חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי
33	38	35		הכנסות לקבל
10	12	21		אחרים
סך הכל חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי				
16,925	17,247	18,653		

* שיעור הריבית הממוצעת לעסקאות בחודש האחרון, כולל תנועות באשראי נושא ריבית, לא כולל תנועה בעסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל.

(1) אנשים פרטיים כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור בעמוד 5-621 בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק על בסיס מאוחד".

(2) חייבים בגין כרטיסי אשראי - ללא חיוב ריבית. כולל יתרות בגין עסקאות רגילות, עסקאות בתשלומים על חשבון בית העסק ועסקאות אחרות.

אשראי - אשראי עם חיוב ריבית הכולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי ישיר ועסקאות אחרות.

(3) כולל אשראי בביטחון רכב בסך 260 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2017 - 196 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 205 מיליון ש"ח).

(4) מזה: אשראי לבתי עסק 1,343 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2017 - 965 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 - 872 מיליון ש"ח). סכום זה כולל מקדמות, הקדמות ונכיונות

מאזניים (שלא עמדו בתנאי סילוק ההתחייבויות לבתי עסק לפי FAS166) בסך 239 מיליון ש"ח במאוחד (30 בספטמבר 2017 - 386 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 -

284 מיליון ש"ח).

(5) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות

פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי. יתרות חייבים בגין הפקטורינג במספרי ההשוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד(המשך)

מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

הפרשה להפסדי אשראי

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018							
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.6.2018 (בלתי מבוקר)	
		מסחרי		אנשים פרטיים			הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות מחיקות חשבונאיות, נטו
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי		
204	15	38	3	99	49		
38	2	*-	1	23	12		
(30)	(*)	(3)	(1)	(17)	(9)		
4	*-	(4) *	*-	1	3		
(26)	(*)	(3)	(1)	(16)	(6)		
216	17	35	3	106	55	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2018 ** (בלתי מבוקר)	
** מזה:							
18	1	3	*-	8	6	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים	
8	8	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים	

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017							
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.6.2017 (בלתי מבוקר)	
		מסחרי		אנשים פרטיים			הוצאות בגין הפסדי אשראי מחיקות חשבונאיות גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות מחיקות חשבונאיות, נטו
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי		
175	14	23	3	89	46		
29	1	5	*-	18	5		
(24)	(*)	(3)	(*)	(14)	(7)		
3	*-	(4) 1	*-	*-	2		
(21)	(*)	(2)	(*)	(14)	(5)		
183	15	26	3	93	46	יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2017 ** (בלתי מבוקר)	
** מזה:							
16	2	2	*-	7	5	בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים	
*-	*-	-	-	-	-	בגין פקדונות בנקים	
4	4	-	-	-	-	בגין חייבים בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים	

*סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ראה הערות בעמוד הבא

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד(המשך)

מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018					
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים			
		מסחרי		אנשים פרטיים	
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי
					יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.17 (מבוקר)
193	15	31	3	97	47
95	3	14	1	53	24
(89)	(1)	(10)	(2)	(47)	(29)
17	*	(4)	1	3	13
(72)	(1)	(10)	(1)	(44)	(16)
216	17	35	3	106	55
					יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2018 ** (בלתי מבוקר)
					** מזה:
18	1	3	*	8	6
*	*	-	-	-	-
8	8	-	-	-	-

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים			
		מסחרי		אנשים פרטיים	
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי
					יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 31.12.17 (מבוקר)
167	14	25	3	83	42
77	2	9	1	48	17
(70)	(1)	(9)	(2)	(39)	(19)
9	*	(4) 1	1	1	6
(61)	(1)	(8)	(1)	(38)	(13)
183	15	26	3	93	46
					יתרת הפרשה להפסדי אשראי ליום 30.9.2017 ** (בלתי מבוקר)
					** מזה:
16	2	2	*	7	5
*	*	-	-	-	-
4	4	-	-	-	-

*סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ראה הערות בעמוד הבא

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד(המשך)

מיליוני ש"ח

 ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
 הפרשה להפסדי אשראי (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				יתרת חוב רשומה של חובות
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
1,730	601	1,083	46	*-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
17,045	11,769	465	134	2,705	1,972	שנבדקו על בסיס קבוצתי
18,775	12,370	1,548	180	2,705	1,972	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
28	6	22	*-	*-	*-	שנבדקו על בסיס פרטני
170	10	10	3	98	49	שנבדקו על בסיס קבוצתי
198	16	32	3	98	49	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי
ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
סך הכל	סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר (3)	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים				יתרת חוב רשומה של חובות
		מסחרי		אנשים פרטיים		
		אשראי (5)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי (2)	חייבים בגין כרטיסי אשראי	
1,769	1,026	694	48	*-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
16,056	11,295	483	159	2,339	1,780	שנבדקו על בסיס קבוצתי
17,825	12,321	1,177	207	2,339	1,781	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות						
20	6	13	*-	*-	1	שנבדקו על בסיס פרטני
147	7	11	3	86	40	שנבדקו על בסיס קבוצתי
167	13	24	3	86	41	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד(המשך)

מיליוני ש"ח

ב. חובות (1) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)
הפרשה להפסדי אשראי (המשך)
2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ועל החובות בגינם היא חושבה (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)							
	סיכון אשראי שאינו בערבות בנקים						
	מסחרי		אנשים פרטיים				
סיכון אשראי בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾	אשראי ⁽⁵⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	אשראי ⁽²⁾	חייבים בגין כרטיסי אשראי	סך הכל		
יתרת חוב רשומה של חובות							
	1,612	1,001	577	32	1	1	שנבדקו על בסיס פרטני
	15,906	11,135	506	135	2,369	1,761	שנבדקו על בסיס קבוצתי
	17,518	12,136	1,083	167	2,370	1,762	סך הכל חובות
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות							
	27	6	18	1	1	1	שנבדקו על בסיס פרטני
	149	7	11	2	89	40	שנבדקו על בסיס קבוצתי
	176	13	29	3	90	41	סך הכל הפרשה להפסדי אשראי

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) אשראי נושא ריבית - אשראי זה כולל עסקאות קרדיט, עסקאות בכרטיסי אשראי מתגלגל, אשראי למחזיקי כרטיסי אשראי, אשראי שאינו למחזיקי כרטיסי אשראי ועסקאות אחרות.

(3) חייבים ואשראי בגין כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(4) גבייה מבתי עסק נעשית באמצעות קיזוז שוברים חדשים שנקלטו במערכת.

(5) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מיינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי. יתרות חייבים בגין פקטורינג במספרי השוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד(המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1)

1. איכות אשראי ופיגורים

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים - מידע נוסף			(2) בעייתיים			
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
9	-	1,972	10	39	1,923	חייבים בגין כרטיסי אשראי
21	-	2,705	13	181	2,511	אשראי
מסחרי						
*-	-	180	1	1	178	חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	-	1,548	13	23	1,512	אשראי
*-	-	12,370	3	*-	12,367	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽⁵⁾
33	-	18,775	40	244	18,491 ⁽⁶⁾	סך הכל

ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)						
חובות לא פגומים - מידע נוסף			(2) בעייתיים			
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
6	-	1,781	7	27	1,747	חייבים בגין כרטיסי אשראי
14	-	2,339	11	172	2,156	אשראי
מסחרי						
1	-	207	1	2	204	חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	-	1,177	9	21	1,147	אשראי
-	-	12,321	2	*-	12,319	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽⁵⁾ ⁽⁷⁾
24	-	17,825	30	222	17,573 ⁽⁶⁾	סך הכל

ראה הערות בעמוד הבא

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)						
חובות לא פגומים - מידע נוסף			בעייתיים ⁽²⁾			
בפיגור של 30 ועד 89 יום ⁽⁴⁾	בפיגור של 90 יום או יותר	סך הכל	פגומים ⁽³⁾	לא פגומים	לא בעייתיים	
חובות שאינם בערבות בנקים						
אנשים פרטיים						
6	-	1,762	7	30	1,725	חייבים בגין כרטיסי אשראי
16	-	2,370	12	185	2,173	אשראי
מסחרי						
1	-	167	1	3	163	חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	-	1,083	15	22	1,046	אשראי
*	-	12,136	1	*	12,135 ^{(7) (5)}	חובות בערבות בנקים ואחר
26	-	17,518	36	240	17,242⁽⁶⁾	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) חובות פגומים, נחותים או בהשגחה מיוחדת.

(3) חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית. למידע על חובות פגומים מסויימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה ביאור 2.ג.4. להלן.

(4) חובות בפיגור של 30 עד 89 יום סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים ואינם צוברים הכנסות ריבית.

(5) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

(6) מזה: ליום 30 בספטמבר 2018, סיכון אשראי בסך של 18,149 מיליון ש"ח (ליום 30 בספטמבר 2017 כ-17,482 מיליון ש"ח ובסך של כ-16,951 מיליון ש"ח ליום 31

בדצמבר 2017), אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות החברה.

(7) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות

פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי. יתרות חייבים בגין פקטורינג במספרי השוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

איכות האשראי

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. מצב הפיגור משפיע על סיווג חובות המוערכים על בסיס קבוצתי (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור). לאחר 150 ימי פיגור, החברה מבצעת מחיקה חשבונאית של החוב.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים בגינם		יתרת חובות פגומים בגינם	
		לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית	קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	יתרת הפרשה פרטנית
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
10	10	10	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
13	13	13	*-	*-	אשראי
מסחרי					
1	1	1	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
13	13	2	11	11	אשראי
3	3	*-	3	3	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
40	40	26	14	14	סך הכל **
מזה: **					
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים בגינם		יתרת חובות פגומים בגינם	
		לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית	קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	יתרת הפרשה פרטנית
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
7	7	6	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
11	11	11	*-	*-	אשראי
מסחרי					
1	1	1	-	-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
9	9	3	6	6	אשראי
2	2	1	1	1	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
30	30	22	8	8	סך הכל **
מזה: **					
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)					
יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	סך הכל יתרת חובות פגומים	יתרת חובות פגומים בגינם		יתרת חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	
		לא קיימת הפרשה פרטנית (3)	יתרת הפרשה פרטנית	קיימת הפרשה פרטנית (2) (3)	יתרת הפרשה פרטנית
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
7	7	6	1	1	אשראי
12	12	12	*-	*-	מסחרי
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
1	1	1	*-	*-	אשראי
15	15	2	11	13	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
1	1	1	*-	*-	
36	36	22	12	14	סך הכל **
מזה: **					
1	1	-	1	1	חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת חוב רשומה של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות הבנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת של חובות פגומים (2) (3)

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר		
2017	2018	2017	2018	
(בלתי מבוקר)				
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים				
1	1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-	*-	אשראי
מסחרי				
*-	*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
7	12	6	12	אשראי
1	2	1	3	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
9	15	8	16	סך הכל

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (3)

יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	יתרה ליום 30 בספטמבר		
(מבוקר)	2017	2018	
(בלתי מבוקר)			
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים			
1	1	1	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-	אשראי
מסחרי			
*-	*-	*-	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	*-	*-	אשראי
-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר (4)
1	1	1	סך הכל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרה חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים שנבחנו פרטנית בתקופת הדיווח.

(3) אינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, ארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחייבים אחרים.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליוני ש"ח

- ג. חובות (1) (המשך)
 2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)
 ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018					
(בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח ⁽²⁾					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
		לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש		
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
42	*-	1	1	166	
3	*-	*-	*-	17	אשראי
מסחרי					
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
3	*-	1	1	10	
-	-	*-	*-	5	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
48	*-	2	2	198	סך הכל

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017					
(בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח ⁽²⁾					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה
		לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש		
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
55	*-	1	1	179	
7	*-	1	1	19	אשראי
מסחרי					
					חייבים בגין כרטיסי אשראי
2	*-	*-	*-	11	
1	*-	*-	*-	6	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
65	*-	2	2	215	סך הכל

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 4 - סיכון אשראי, חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי והפרשה להפסדי אשראי מאוחד (המשך)

מיליוני ש"ח

ג. חובות (1) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018					
(בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח ⁽²⁾					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
1	153	5	5	503	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	14	*-	*-	39	אשראי
מסחרי					
*-	16	1	1	49	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	1	*-	*-	11	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
1	184	6	6	602	סך הכל

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017					
(בלתי מבוקר)					
ארגונים מחדש שבוצעו בתקופת הדיווח ⁽²⁾					
ארגונים מחדש שבוצעו וכשלו **		יתרת חוב רשומה		יתרת חוב רשומה	
יתרת חוב רשומה	מספר חוזים	לאחר ארגון מחדש	לפני ארגון מחדש	מספר חוזים	
חובות שאינם בערבות בנקים אנשים פרטיים					
1	203	5	5	809	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	19	1	1	59	אשראי
מסחרי					
*-	10	*-	*-	43	חייבים בגין כרטיסי אשראי
*-	3	1	1	33	אשראי
-	-	-	-	-	חובות בערבות בנקים ואחר ⁽³⁾
1	235	7	7	944	סך הכל

* כסום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.

(1) חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים.

(2) יתרת החוב הרשומה מייצגת את היתרה לתאריך ארגון החוב מחדש ואינה היתרה הרשומה נכון לתאריך הדוח.

(3) מחזיקי כרטיסי אשראי בערבות בנקים, פיקדונות בבנקים, חברות וארגונים בינלאומיים לכרטיסי אשראי, הכנסות לקבל וחובות אחרים.

ביאור 5 - זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - מאוחד

במיליוני ש"ח

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		
	2017	2018	
	(בלתי מבוקר)		
11,776	12,097	12,383	בתי עסק ⁽¹⁾⁽²⁾
1	1	1	התחייבויות בגין פקדונות
25	12	75	ארגון בינלאומי
46	14	15	הכנסות מראש
31	30	31	תוכנית הטבות למחזיקי כרטיס
99	76	82	הוצאות לשלם
126	121	144	אחרים
12,104	12,351	12,731	סך כל הזכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי

(1) בניכוי יתרות בגין ניכיון שוברים לבתי עסק בסך של כ- 840 מיליון ש"ח ליום 30 בספטמבר 2018 (30 בספטמבר 2017 כ- 677 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 כ- 773 מיליון ש"ח), בקיזוז יתרה קיימת עם חברה בת מוחזקת בסך של כ- 1,681 מיליון ש"ח (30 בספטמבר 2017 כ- 1,573 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2017 כ- 1,518 מיליון ש"ח).

(2) כולל המחאת זכויות על דרך המכר בסך של כ- 1,347 מיליון ש"ח מצד ג' לחברת האם ליום 30 בספטמבר 2018 (30 בספטמבר 2017 כ- 878 מיליון ש"ח 31 בדצמבר 2017 כ- 1,040 מיליון ש"ח).

ביאור 6 - הון, הלימות הון ומינוף

א. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים

הלימות ההון

החל מיום 1 בינואר 2014 מיישמת החברה את הוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 בנושא מדידה והלימות הון כפי שעודכנו על מנת להתאימן להנחיות באזל III (להלן: "באזל III").

יחסי הון מינימליים

ביום 30 במאי 2013 פרסם הפיקוח על הבנקים לכל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי חוזר בדבר יחסי הון מינימליים במסגרת היערכות ליישום הוראות באזל III. בהתאם לחוזר, כל התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי אשראי נדרשים, בין היתר, לעמוד ביחס הון עצמי רוברד 1 מינימלי בשיעור של 9%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2015. בנוסף, תאגיד בנקאי משמעותי במיוחד, שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה לפחות 20% מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית בישראל, יידרש לעמוד ביחס הון עצמי רוברד 1 מינימלי בשיעור של 10%, וזאת עד ליום 1 בינואר 2017. כמו כן, נקבע כי יחס ההון הכולל המינימלי יעמוד, החל מיום 1 בינואר 2015, על 12.5% לכלל המערכת הבנקאית ועל 13.5% לתאגידים בנקאיים משמעותיים במיוחד, וזאת החל מיום 1 בינואר 2017. בחודש מאי 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בדבר "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב" ובו הקלה לסולק לעניין דרישת ההון העצמי, שתחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211 (מדידת והלימות הון). אולם, על אף האמור בסעיף 40 להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201, יחס הון עצמי רוברד 1 לא יפחת מ- 8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ- 11.5%. הוראה זו נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2016. בחודש פברואר 2018 אישר דירקטוריון החברה את יעדי הלימות ההון. יעד הון עצמי רוברד 1 לרכיבי סיכון של החברה הינו 9% ויעד ההון הכולל לרכיבי סיכון של החברה הינו 12.5%.

ביאור 6 - הון, הלימות הון ומינוף (המשך)
א. הלימות ההון ומינוף לפי הוראות הפיקוח על הבנקים (המשך)

 א. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון לפי באזל III ⁽¹⁾

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		
	2017	2018	
	(בלתי מבוקר)		
במיליוני ש"ח			
2,707 ⁽²⁾	2,684 ⁽²⁾	2,943	הון עצמי רובד 1 והון רובד 1 לאחר ניכויים
145	146	155	הון רובד 2
2,852	2,830	3,098	סך הכל הון כולל

2. יתרות משוקללות של נכסי סיכון

11,539	11,714	12,357	סיכון אשראי
41	33	59	סיכונים שוק
2,071	2,052	2,158	סיכון תפעולי
13,651	13,799	14,574	סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון

3. יחס הון לרכיבי סיכון

19.8%	19.5%	20.2%	יחס הון עצמי רובד 1 ויחס הון רובד 1 לרכיבי סיכון
20.9%	20.5%	21.3%	יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון
8.0%	8.0%	8.0%	יחס הון עצמי רובד 1 מזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים
11.5%	11.5%	11.5%	יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על-ידי הפיקוח על הבנקים

ב. השפעת הוראות המעבר על יחס הון עצמי רובד 1

יחס הון לרכיבי סיכון			
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני השפעת הוראות המעבר
19.8%	19.4%	20.2%	בהוראה 299
- ⁽³⁾	0.1%	-	השפעת הוראות המעבר בהוראה 299
			יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לאחר השפעת הוראות המעבר בהוראה 299
19.8%	19.5%	20.2%	

(1) מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299, בדבר "מדידה והלימות הון".

(2) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה בסך כולל של 230 מיליון ש"ח.

(3) שיעור הנמוך מ-0.05%.

ביאור 6 – הון, הלימות הון ומינוף (המשך)

א. הלימות הון ומינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

יחס מינוף

להלן יחס המינוף המחושב בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		
	2017	2018	
			הון רובד 1 (במיליוני ש"ח)
(1) 2,707	(1) 2,684	2,943	
21,619	21,913	23,211	סך החשיפות (במיליוני ש"ח)
12.5%	12.2%	12.7%	יחס המינוף
5.0%	5.0%	5.0%	יחס המינוף המזערי הנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים

(1) בחודש מרץ 2017, חילקה החברה דיבידנד לבעלי מניותיה סך כולל 230 מיליון ש"ח.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

במיליוני ש"ח

א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר		
	2017	2018	
			מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו:
9,190	9,148	9,541	סיכון האשראי על החברה
19,684	19,619	21,031	סיכון האשראי על הבנקים
307	311	299	סיכון האשראי על אחרים
(10)	(9)	(10)	הפרשה להפסדי אשראי
29,171	29,069	30,861	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו, נטו
			ערבויות והתחייבויות אחרות:
41	48	37	חשיפה בגין הבטחת שקים
28	28	29	חשיפה בגין ערבויות אחרות
131	105	202	התחייבות בגין פקטורינג לרבות פקטורינג רכש
188	186	217	חשיפה בגין התחייבויות אחרות
125	150	162	חשיפה בגין מסגרות לבתי עסק
(7)	(7)	(8)	הפרשה להפסדי אשראי
506	510	639	ערבויות והתחייבויות אחרות, נטו

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. פעילות במכשירים נגזרים, היקף ומועדי פירעון

ביום 17 באפריל 2018 התקשרה חברה בת עם בנק הפועלים בע"מ בעסקת החלפת ריבית מסוג IRS בסך של 35 מיליון ש"ח ע.נ. לפירעון בחודש פברואר 2021. העסקה מוצגת במאזן בשווי הוגן חיובי בסכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה

1. הגבלים עסקיים

1. הסדר עם חברות כרטיסי אשראי לאומי קארד וכ.א.ל - על-פי הסדר שבין החברה וחברות כרטיסי האשראי לאומי קארד וכ.א.ל שאושר על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים ביום 7 במרץ 2012 לסליקה הדדית של כרטיסי חיוב מהמותגים "Visa" ו-"MasterCard" (בסעיף 1 זה: "ההסדר"), החל מיום 1 ביולי 2014 ועד לסוף תקופת ההסדר (31 בדצמבר 2018) תעמוד עמלת המנפיק הממוצעת במותגים הנ"ל וכן במותג "ישראלכרט" על 0.7%. בהקשר זה ראה גם סעיף 11 בהליכי רגולציה להלן לעניין מתווה להפחתה מדורגת של העמלה הצולבת החל מיום 1 בינואר 2019, כפי שפרסם בנק ישראל ביום 25 בפברואר 2018.

2. תנאי פטור מאישור הסדר כובל - כחלק מההסדר, בחודש מרץ 2012 הוגשה בקשה לממונה להגבלים עסקיים לקבלת פטור מאישור הסדר כובל ביחס להסכם תפעולי המסדיר את הפעלת הממשק המשותף בין החברה, לאומי קארד וכ.א.ל בנוגע ליישום ההסדר ביניהן (הסכם המתעדכן מעת לעת על-ידי הצדדים). ביום 25 באפריל 2018 ניתנה החלטת הממונה על הגבלים עסקיים בדבר מתן פטור בתנאים מאישור הסדר כובל עד ליום 31 בדצמבר 2023 ביחס להסכם התפעולי האמור. הפטור כולל, בין היתר, התייחסות לחובת חברות כרטיסי האשראי לצרף להסדר, באופן שוויוני וללא עלות, כל מנפיק, סולק או גוף מטעמם שפעילותו נוגעת להסדר ושיבקש להצטרף להסדר, להעמיד לרשותו את כל המידע הדרוש לו לצורך הצטרפותו ופעילותו על-פי ההסדר, ולבצע התאמות סבירות ככל הנדרש באופן שיאפשר לשחקן חדש להצטרף להסדר ולפעול על-פי הוראותיו, וכן איסור על החברה, לאומי קארד וכ.א.ל לנקוט בפעולות העוללות להקשות על כניסה של מתחרים חדשים לתחום ההנפקה או לתחום הסליקה או על חדירה של אמצעי תשלום חליפיים לכרטיסי אשראי, כגון כרטיסי חיוב מידי, הכל כמפורט בתנאי הפטור. בנוסף כולל הפטור הוראה, לפיה החל מיום 1 ביולי 2021, העברת כספים בין מנפיק וסולק בגין עסקאות המבוצעות בתשלום בודד, תתבצע לא יאוחר מיום לאחר מועד שידור העסקה מבית העסק ("זיכוי יומי").

2. הליכי רגולציה

בהמשך לאמור בביאור 2.3.2. לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017, להלן בתמצית התפתחויות רגולטוריות משמעותיות שחלו בשנים האחרונות, הרלוונטיות לתחומי פעילות החברה, ואשר להערכת החברה הינן בעלות השפעה (או עשויות להשפיע, לפי העניין) באופן מהותי על עסקי החברה: יובהר, כי התיאור אינו מהווה רשימה ממצה של כלל ההוראות הרגולטוריות להן כפופה החברה או של השינויים שחלו בהוראות כאמור במהלך התקופה האמורה.

הוראות ופרסומי בנק ישראל והפיקוח על הבנקים:

1. בחודש נובמבר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 472 בנושא "סולקים וסליקת עסקאות בכרטיסי חיוב". במסגרת טיוטת התיקון נקבע, בין היתר, כי סולק רשאי לסרב לתת לבית עסק שירותי סליקה או לסרב לבצע עבורו פעולה מסוימת, כאשר מתעורר אצלו חשש ממשי שבפעילות בית העסק יש משום הונאת לקוחות, וזאת בהתאם למפורט בטיטת ההוראה. הציבור יכול להעביר הערותיו לטיטת עד ליום 15 בנובמבר 2018. יצוין, כי בחודש אוקטובר 2018 אושרה בקריאה טרומית הצעת חוק כרטיסי חיוב (תיקון - ביטול חיוב באשראי בשל עסקה עם ספק מפר), התשע"ח-2018, שאף היא עוסקת בנושא של הונאת לקוחות על ידי בתי עסק.

2. בחודש נובמבר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 362 בנושא "מחשוב ענן", במסגרתה, בין היתר, בוטלה הדרישה מהתאגיד הבנקאי לפנות לפיקוח על הבנקים במקרים מסוימים בבקשה לקבלת היתר לפני שימוש בטכנולוגית מחשוב ענן, נקבעו הנחיות בדבר גיבוש מסמך מדיניות בנושא, ונקבעו כללים בנוגע לדיווח לפיקוח על הבנקים על יישומי מחשוב ענן שיושמו או עתידיים, הכל בהתאם למפורט בטיטת התיקון. הציבור יכול היה להעביר הערותיו לטיטת עד ליום 8 בנובמבר 2018.

3. בחודש אוקטובר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 325 בנושא "ניהול מסגרות אשראי". במסגרת התיקון, תוחל ההוראה, שחלה עד כה על מסגרות אשראי בחשבון עובר ושב בלבד, גם על מסגרות בכרטיסי אשראי. טיוטת התיקון קובעת, בין היתר, כללים בנוגע לקביעת מסגרת אשראי בכרטיס אשראי, להגדלתה ולחריגה ממנה, וכן בנוגע לקביעת מנגנוני התראות ללקוחות אודות ניצול המסגרות. הציבור יכול היה להעביר הערותיו לטיטת עד ליום 8 בנובמבר 2018.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

4. בחודש אוקטובר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 בנושא "דירקטוריון". במסגרת טיוטת התיקון נקבע, בין היתר, כי על הדירקטוריון למנות גם ועדה לענייני טכנולוגיית מידע וחדשנות טכנולוגית (למעט לגבי תאגיד נשלט המקבל שירותי טכנולוגיית מידע מן התאגיד הבנקאי השולט בו) החל מיום 1 במרץ 2019, בהרכב ועל פי הכללים המפורטים בטייטה, וכי על הדירקטוריון לקבוע מדיניות למשך כהונה מרבי של יושבי הראש של הוועדות. הציבור יכול היה להעביר הערותיו לטייטה עד ליום 8 בנובמבר 2018.

5. בחודש אוקטובר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 470 בנושא "כרטיסי חיוב". במסגרת טיוטת התיקון נקבע, בין היתר, כי: (1) חברת כרטיסי אשראי רשאית לשלוח את חוזה ההנפקה ללקוח בכל אמצעי המשלוח הנהוגים בחברה ולא רק בדואר, בהתאם לכללים המפורטים בטייטה; (2) בהתאם לאמור בסעיף 7 לחוק שטרומ - על בנק לאפשר ללקוח להגיש בקשה באמצעות מנפיק, להצגת המידע אודות עסקאותיו בכרטיס חיוב, אשר התשלום בעדן נעשה בדרך של חיוב חשבון עובר ושב של הלקוח בבנק. המידע יוצג באמצעות קישור מאובטח המפנה לאתר המנפיק או לאתר מתפעל ההנפקה, בלא צורך בהזדהות נוספת מצד הלקוח לצורך צפייה בפרטי העסקאות, והכל בהתאם למפורט בטייטה. בנק אינו רשאי לעשות כל שימוש במידע שהגיע לידיו לפי סעיף זה, אלא לצורך הצגתו כאמור בסעיף זה. לפי דברי ההסבר לטייטה ההוראה, כיום נוטים לקוחות להעדיף את השימוש בכרטיסי החיוב הבנקאיים, אשר מאפשרים להם ריכוז המידע בחשבון. מטרת המנגנון, לפי דברי ההסבר, היא להשוות את נוחות השימוש בכרטיסים הבנקאיים והחוץ בנקאיים ולהסיר את הקושי של הלקוחות לעקוב אחר המידע במספר אתרי אינטרנט של המנפיקים השונים, וצפוי כי יעודד את התחרות בשוק כרטיסי האשראי. הציבור יכול היה להעביר הערותיו לטייטה עד ליום 8 בנובמבר 2018.

6. בחודש אוקטובר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה בנושא מיקור חוץ, הקובעת עקרונות על-פיהם נדרשים התאגידים הבנקאיים לפעול כאשר הם מעבירים פעילויות שונות למיקור חוץ (כמוגדר בהוראה), ופעולות האסורות להעברה למיקור חוץ. לפי דברי ההסבר להוראה, מתן אפשרות לתאגידים הבנקאיים לעשות שימוש במיקור חוץ מאפשרת להם ליישם מטרות אסטרטגיות, להגדיל את הנגישות והזמינות ללקוחות, ולהמשיך את תהליכי ההתייעלות התפעולית, וכי השימוש במיקור חוץ תורם להורדת חסמי כניסה לשחקנים חדשים ודיגיטליים. בדברי ההסבר להוראה נאמר, כי הפיקוח על הבנקים בוחן הרחבה של ההוראה בעתיד, שתכלול דגשים ייחודיים בעת ביצוע מיקור חוץ של מערכות טכנולוגיות. ככלל, ההוראה עתידה להיכנס לתוקף ביום 31 במרץ 2020, אך תאגיד שיסיים את היערכותו לכלל הדרישות בהוראה קודם לכן, יוכל ליישמה החל ממועד סיום ההיערכות, ובמועד זה תבוטל, בין השאר הוראת ניהול בנקאי תקין 359 – קשרי תאגיד בנקאי עם מתווכים. ניתנה תקופה נוספת של עוד שלוש וחצי שנים להתאים להוראה חוזים שנכרתו לפני מועד פרסומה. על פי ההוראה, בין היתר, תאגיד בנקאי שהוא חברת כרטיסי אשראי (בניגוד לבנקים) יוכל להשתמש בנותני שירות לצורך פניה יזומה למשקי בית לצורך הפנייתם לתאגיד הבנקאי ללקיחת אשראי החל ממועד התחולה. בנקים יוכלו להשתמש בנותני שירות כאמור, בין היתר ובתנאים הנקובים בהוראה, רק לאחר תחילת פעילות מאגר נתוני אשראי. העברת פעילות מהותית למיקור חוץ טעונה, בין היתר, הודעה מראש למפקח על הבנקים, אשר רשאי להודיע לתאגיד הבנקאי על רצונו לבחון את הוצאת הפעילות למיקור חוץ והכל בהתאם למפורט בהוראה. בנוסף, בתקופה של שנתיים ממועד פרסום ההוראה, יש לדווח גם על התקשרות להפניית משקי בית לתאגיד בנקאי לצורך קבלת אשראי גם אם אינה מהותית.

7. גיבוש סטנדרט API לבנקאות פתוחה - בחודש אוגוסט 2018 פרסמו הפיקוח על הבנקים ורשות שוק ההון, ביטוח וחיסכון ("רשות שוק ההון") קול קורא לקבלת מידע מחברות המתעניינות במתן שירותי השוואת עלויות, ריכוז מידע וייעוץ פיננסי. על פי הקול הקורא, הפיקוח על הבנקים ורשות שוק ההון רואים חשיבות לאומית בקידום הבנקאות הפתוחה בישראל, אשר תאפשר ללקוחות המערכת הבנקאית ליזום שיתוף במידע הפיננסי שלהם, שמצוי בבנקים, עם צדדים שלישיים, לרבות גופי פינטק. על פי הפרסום, על מנת לקדם מגמה זו, בנק ישראל פועל לגיבוש סטנדרט API לבנקאות פתוחה שצפוי להיות מיושם בישראל באופן מלא על ידי המערכת הבנקאית בישראל במהלך שנת 2020, שיקל על תהליכי העברת מידע בין הגופים, ויביא, בין היתר, לשיפור השירותים הניתנים ללקוח ולהגברת התחרות על השירותים הפיננסיים.

8. הקלות על חברות כרטיסי אשראי - בחודשים יולי-אוגוסט 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 470 ("כרטיסי חיוב"), מספר 221 ("יחס כיסוי נזילות"), מספר 203 ("סיכון אשראי") ומספר 313 ("מגבלות על חובות של לווה ושל קבוצת לווים") (יחד: "ההוראות"), שכפי שנאמר בדברי ההסבר להן, יקלו על פעולת חברות כרטיסי האשראי (כהגדרתן בהוראות) ביום שלאחר היפרדותן מהבנקים, וזאת במסגרת הצעדים שנוקט בנק ישראל בכדי לקדם את יישום הרפורמה להגברת התחרות. יצוין, כי ההקלות חלות על חברות כרטיסי האשראי (כהגדרתן בהוראות) בכלל, ולא רק על החברות שעמידות להיפרד מבנק-האם שלהן. במסגרת התיקונים להוראות 470, 221 ו-203, נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (1) החל מיום 1 בפברואר 2019, בנק יעביר למתפעל הנפקה את הכספים בגין עסקאות בכרטיסים שהונפקו על ידי הבנק (לרבות בהנפקה משותפת) במועד

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)
 2. הליכי רגולציה (המשך)

שבו נדרש מתפעל ההנפקה להעביר כספים אלה לסולק בהתאם למועד או למועדים שנקבעו בהסכם הסליקה הצולבת, ללא תלות במועד החיוב של הלקוח וללא תלות בזהות הסולק שאליו מעביר מתפעל ההנפקה את התמורה; (2) הסכמי תפעול חדשים בין מנפיק בנקאי למתפעל הנפקה, שנחתמו עד ליום 31 בינואר 2022, יומצאו למפקח על הבנקים. לעניין זה, חידוש הסכם קיים שנעשה בו שינוי מהותי, לדעת הבנק או מתפעל ההנפקה, ייחשב כהסכם חדש. היה המנפיק הבנקאי בנק בעל היקף פעילות רחב, הסכם התפעול יהיה טעון אישורו של המפקח; (3) חברת כרטיסי אשראי תקבל שקלול לצרכי הלימות הון כאילו הייתה תאגיד בנקאי, גם לאחר הפרדתה מהתאגיד הבנקאי; (4) חוב חברת כרטיסי אשראי ישוקלל לצרכי הלימות הון כאילו הייתה תאגיד בנקאי, גם לעניין הנסיבות להחמרת שקלול הסיכון כמו במקרה של דירוג הנמוך מ: B-; (5) החל מיום פרסום הוראה 221, חברת כרטיסי אשראי העומדת בתנאים המפורטים בהוראה, לא תידרש לעמוד ביחס כיסוי הנזילות, אך תחויב להחזיק נכסים נזילים לפי מודל פנימי התואם את מאפייני פעילותה. במסגרת התיקונים להוראה 313, נקבעו, בין היתר, ההוראות הבאות: (1) חשיפת תאגיד בנקאי ל"קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי", בניכוי הסכומים המותרים על פי ההוראה, לא תעלה על 15% מהון התאגיד הבנקאי, בדומה למגבלה החלה על חשיפה ל"קבוצת לווים בנקאית"; (2) חבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי תהיה נתונה למגבלת "קבוצת לווים בנקאית" וכן התאמת המגבלה למעמדן החדש של חברות כרטיסי האשראי, כך שהן תיכללנה, על-פי העניין, במגבלה המצרפית של לווים גדולים (לווים שחבותם מהווה מעל 10% מהון התאגיד הבנקאי). בנוסף, חבויות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי תכללנה במגבלה המצרפית של לווים גדולים; (3) במשך 5 שנים ממועד פרסום ההוראה כמחייבת, חבות של קבוצת לווים בנקאית לחברת כרטיסי אשראי לא תהיה כפופה למגבלת "קבוצת לווים בנקאית" ולא תכלל במגבלה המצרפית של לווים גדולים; (4) נוכח החריגה הקיימת כיום מהוראה 313, תאגידים בנקאיים יידרשו להקטין את חשיפות האשראי ל"קבוצת לווים חברת כרטיסי אשראי" באופן מדורג, תוך 3 שנים ממועד ההפרדה של חברת כרטיסי האשראי מהתאגיד הבנקאי, כהגדרת מועד זה ב"חוק שטרומ".

9. הסדרת תהליך הרישוי והקמת בנק חדש - בחודש יוני 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מסמך המציג את מדיניותו להסדרת תהליך הרישוי והקמתו של בנק חדש בישראל. המסמך מפשט את שלבי התהליך של הקמת בנק חדש, ואת הפעולות הנדרשות מהפיקוח ומהיזמים המעוניינים להקים. על פי האמור במסמך, במטרה ליצור דאואות רגולטוריות ליזמים המעוניינים להקים בנק חדש, ינתן בשלב הראשון ובתנאים המפורטים במסמך, רישיון בנק מוגבל בפעילות ובזמן, שיאפשר למבקש הרישיון לקיים פעילות מצומצמת של קבלת פיקדונות ומתן אשראי לפני שכלל ההיערכות הנדרשת מהיזם הסתיימה. בצד מסמך המדיניות, פרסם הפיקוח על הבנקים מסמך המפרט את המסמכים הנדרשים לצורך הגשת בקשה לרישיון בנק.

10. הקלות רגולטוריות לבנקים חדשים - במסגרת ההקלות הרגולטוריות לבנקים חדשים נקבע כי הוראות ניהול בנקאי תקין והוראות הדיווח לפיקוח החלות על הבנקים, יותאמו לכל בנק חדש ויקבעו על-פי ההיקף ומורכבות פעילותו הצפויה בשלבים השונים, הסיכונים שיהיו גלומים בפעילותו ואיכות הבקורות שלו, באופן שיתקיים פיקוח מותאם סיכון. צוין, כי חברת כרטיסי אשראי שתצצה להפוך לבנק, תזכה להקלות בהון ותידרש לעמוד ביחס הון עצמי רובד 1 של 8.0% (במקום 9.0% לבנק) וביחס הון כולל של 11.5% בלבד (במקום 12.5% לבנק), כמו כן תהליך הרישוי שחברת כרטיסי אשראי תצטרך לעבור יהיה קצר באופן משמעותי. בנוסף, תוכל חברת כרטיסי אשראי לקבל הקלות רגולטוריות נוספות בהתאם לשיקול דעת המפקח על הבנקים לפי עיקרון של פיקוח מותאם סיכון. המדיניות כאמור מחליפה את טיוטת המתווה להקמת בנק חדש בישראל שפורסמה ביוני 2016 ואת הצ'רטר להקמת בנק וירטואלי שפורסם ביולי 2013.

11. ביום 25 בפברואר 2018 פרסם בנק ישראל את המתווה הסופי להפחתת העמלה הצולבת. המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה יהיה כדלקמן: מיום 1 בינואר 2019 תרד העמלה הצולבת מ-0.7% ל-0.6%; מיום 1 בינואר 2020 תרד העמלה הצולבת מ-0.6% ל-0.575%. מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.575% ל-0.55%; מיום 1 בינואר 2022 תרד העמלה הצולבת מ-0.55% ל-0.525%. מיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.525% ל-0.5%; המתווה להורדת העמלה הצולבת בעסקאות חיוב מידי יהיה כדלקמן: החל מיום 1 בינואר 2021 תרד העמלה הצולבת מ-0.3% ל-0.275%; ומיום 1 בינואר 2023 תרד העמלה הצולבת מ-0.275% ל-0.250%. בחודש אוקטובר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטה להערות הציבור, לפיה שיעור העמלה הצולבת לגבי בית עסק המהווה "מוסד ציבורי" כהגדרתו בטיטה האמורה, יהיה 0.55% עד ליום 1 בינואר 2022, ולאחר מכן יחול על בתי עסק אלה שיעור העמלה הצולבת החל על כלל בתי העסק. הציבור יכול היה להעביר הערותיו לטיטה עד ליום 5 בנובמבר 2018.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)

2. הליכי רגולציה (המשך)

12. בנקאות בתקשורת - בחודש ינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 367 בנושא "בנקאות בתקשורת", ובו, בין היתר, הוסדר אופן העברת מידע בדבר יתרה בחשבון עובר ושב מתאגיד בנקאי לגוף פיננסי, בהמשך להוראות "חוק שטרומ". בחודש מרץ 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון נוסף להוראה, שבו, בין היתר, ניתנו הקלות לפתיחת חשבון מקוון, ובכללן ביטול הצורך בהעברה בנקאית בתהליך פתיחת חשבון הלוואה הנפתח באופן מקוון, וזאת בהלוואות עד לסכום של 50,000 ש"ח ובתנאים המפורטים בהוראה, וביטול הצורך בשימוש בטכנולוגיית היועדות חזותית בחשבון סליקה הנפתח באופן מקוון, ואשר היקף הסליקה השנתי שלו אינו עולה על 50,000 ש"ח בתנאים המפורטים בהוראה. בחודש יולי 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים טיוטת קובץ שאלות ותשובות להוראה, הנוגע ליישום סעיף 7.ה. ל"חוק שטרומ" לעניין העברת מידע בדבר יתרת הלקוח בחשבון עובר ושב מבנק לגוף פיננסי. בחודש אוקטובר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראה, לפיה, בין היתר, בוטלה ההוראה שדרשה לבצע העברה של סכום אקראי מתוך סכום כספי הסליקה לחשבון בתאגיד בנקאי בישראל על שם המבקש לפתוח חשבון סליקה, בעת פתיחת חשבון סליקה מקוון שהיקף הסליקה השנתי בו לא עולה על 50,000 ש"ח.

13. בחודש ינואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים תיקון להוראת ניהול בנקאי תקין 470, במסגרתו, בין היתר, התווספו הוראות בהמשך להוראות "חוק שטרומ", בנוגע ל"הגנות ינוקא" שניתנו לחברות כרטיסי אשראי שיופרדו מהבנקים ולמנפיקים חדשים אחרים שיקומו, וזאת בנושא של פניית בנק בעל היקף פעילות רחב ללקוח לפני הגיע 45 ימי העבודה שלפני מועד סיום חוזה הכרטיס, במקרים של שינוי מהותי במצבו הכלכלי של הלקוח או לשם הפחתה של מסגרת אשראי בכרטיס חיוב. התיקונים דלעיל נכנסו לתוקף ביום 21 באפריל 2018.

14. הטמעת השימוש בתקן אבטחת EMV - בחודש יוני 2015 פרסם הפיקוח על הבנקים הוראה להטמעת השימוש בתקן האבטחה EMV, הן בצד ההנפקה והן בצד הסליקה, אשר הוטמעה גם בנוהל בנקאי תקין מספר 470 ובהנחיות נוספות. בהוראה, ובהנחיות הפיקוח על הבנקים שניתנו בהמשך, ובכללן תיקונים להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 472, קיימת התייחסות, בין היתר, ללוחות הזמנים להנפקת כרטיסים תומכי תקן EMV ולחיבור מסופים התומכים בתקן למערכת כרטיסי החיוב החדשה וכן לכניסתו לתוקף של מנגנון הסטת האחריות מהמנפיק לסולק. תחולת מנגנון הסטת האחריות נקבעה ליום 1 בינואר 2019. בחודש אוקטובר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים להערות הציבור טיוטת תיקון להוראה 472, לפיה מנגנון הסטת האחריות בבתי עסק קטנים שמחזור הפעילות השנתי שלהם בשנת 2018 מול סולקים לא עלה על 5 מיליוני ש"ח ייכנס לתוקף ביום 1 בינואר 2020. הציבור יכול היה להעביר הערותיו לטיוטה עד ליום 5 בנובמבר 2018.

הצעות חוק וחקיקה

15. תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א -1981 - בחודש יולי 2018 פרסם ברשומות תיקון מספר 29 לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א - 1981, לפיו תאגיד בנקאי המספק שירות טלפוני הכולל מערכת אוטומטית לניתוב שיחות, יתן מענה מקצועי אנושי לפחות לסוגי השירותים של טיפול בתקלות, בירור חשבון וסיום התקשרות, לאחר האפשרות, אם קיימת, לבחור את השפה או את האזור הגיאוגרפי שבהם יינתן השירות הטלפוני. בשירות טלפוני הכולל מענה אנושי נפרד לשירותים שתאגיד בנקאי מספק, הוא רשאי לאפשר ללקוח לבחור את סוג השירות לפני מתן המענה האנושי המקצועי. על פי התיקון לחוק, בין היתר, משך ההמתנה לקבלת מענה אנושי מקצועי בסוגי השירותים הנזכרים לעיל לא יעלה על שש דקות מתחילת השיחה, אך ניתנה סמכות למפקח על הבנקים להורות כי תאגיד בנקאי רשאי לחרוג ממשך ההמתנה האמור בתנאים המפורטים בתיקון לחוק. בנוסף, ניתנה למפקח על הבנקים סמכות להטיל על תאגיד בנקאי עיצום כספי בסך חמישים אלף שקלים חדשים, אם היה לו יסוד סביר להניח כי לא נתן מענה אנושי מקצועי בהתאם להוראות התיקון. התיקון לחוק ייכנס לתוקף ביום 25 ביולי 2019.

16. תקנות הבנקאות (רישוי) (הגדלת תקרה) - בחודש יולי 2018 פרסמו ברשומות תקנות הבנקאות (רישוי) (הגדלת התקרה לפי סעיף 21(ב)(8)(א) לחוק התשע"ח - 2018, לפיו התקרה הקבועה בסעיף האמור תעמוד על סכום של חמישה מיליארד ש"ח במקום שני מיליארד וחצי ש"ח. בחודש אוקטובר 2018 אישרה מליאת הכנסת בקריאה טרומית את הצעת חוק הבנקאות (רישוי) (תיקון - עידוד תחרות בשוק האשראי), התשע"ח-2018, לפיה, בין היתר, תוגדל התקרה האמורה לסכום של 20 מיליארד ש"ח.

17. תקנות הגנת הפרטיות - בחודש מאי 2018, נכנסו לתוקף תקנות הגנת הפרטיות (אבטחת מידע), התשע"ז-2017, המפרטות את אופן יישומה של חובת אבטחת המידע החלה על כל גורם המנהל או מחזיק "מאגר מידע", כהגדרתו בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981. התקנות קובעות הסדר רחב ומקיף לעניין ההגנה הפיסית והלוגית על מאגרי מידע וניהולם, בהתאם לסוג המאגר, כמפורט בתקנות. החברה נערכה ליישום התקנות על היבטיהם השונים.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך) 2. הליכי רגולציה (המשך)

18. חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי - בחודש מרץ 2018 פורסם ברשומות חוק חדלות פירעון ושיקום כלכלי, התשע"ח-2018, העוסק בהליכי שיקום חייבים, יחידים וחברות. לפי הצעת החוק, בין היתר, נקבעו מנגנונים למתן הפטר מחובות ליחידים (לרבות ניהול ההליך לחובות בגובה של עד 150 אלף ש"ח במסגרת ההוצאה לפועל), ותשתית לקיום הסדרי חוב בחברות. תחילתו של החוק ביום 15 בספטמבר 2019, והוא יחול על הליכים לפי החוק שהחלו ביום התחילה ואילך.
19. צו איסור הלבנת הון - ביום 14 במרץ 2018 פורסם ברשומות צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של נותני שירותי אשראי למניעת הלבנת הון ומימון טרור). הצו מסדיר את החובות לעניין איסור הלבנת הון ומימון טרור של גוף החייב בקבלת רישיון למתן אשראי בהתאם לפרק ג' לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), תשע"ו-2016, שהוא גוף המנוי בתוספת השלישית לחוק איסור הלבנת הון, וכן על נותן שירותי ניכיון ומאגד כנותן שירותי אשראי. הצו נכנס לתוקף ביום 15 במרץ 2018. ביום 23 במאי 2018 פרסם משרד האוצר טיוטת תיקון לצו האמור, במסגרתה, בין היתר, מורחבות ההוראות החלות על פעילותו של מאגד כנותן שירותי אשראי גם לפעילותו של מאגד כנותן שירותי בנקים פיננסיים.
20. חוק אשראי הוגן - בחודש אוגוסט 2017 פורסם תיקון לחוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות, התשנ"ג-1993. התיקון לחוק ייכנס לתוקפו ביום 9 בנובמבר 2018. לפי התיקון לחוק, יוחלף שמו של החוק לחוק אשראי הוגן. התיקון קובע, בין היתר, מגבלת ריבית מקסימלית אחידה על הלוואות לאנשים פרטיים, על כלל הגופים הכפופים לו ובכללם הבנקים וחברות כרטיסי אשראי וכן נקבעו כללים בנוגע להליך העמדת אשראי, הוראות לעניין ריבית פיגורים ועוד.
- בחודש נובמבר 2018 פורסם ברשומות חוק הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (תיקון מס' 5) (תיקון), התשע"ט-2018, לפיה כניסתו לתוקף של החוק תידחה למוקדם מבין שישה (6) חודשים מיום פרסום תקנות בנושא או 27 חודשים מיום כניסתו לתוקף של החוק, הכל כמפורט בחוק. בנוסף, ועדת החוקה, חוק ומשפט מקיימת דיונים בתקנות הסדרת הלוואות חוץ בנקאיות (החגרת סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק והחגרת הוצאות מגדר "תוספת"), התשע"ח-2018, לפיהן יוחרגו סוגי עסקאות אשראי מתחולת החוק וכן יוחרגו הוצאות מהגדרת תוספת, הכל כמפורט בטיטת התקנות.
21. אסדרת שירותי תשלום - בחודש יוני 2017 פורסמו המלצות הדוח הסופי של הוועדה הבין משרדית לקידום השימוש באמצעי תשלום מתקדמים. מטרת הוועדה הייתה, בין היתר, לקדם את השימושים באמצעי תשלום מתקדמים תוך התאמת התשתית המשפטית והטכנולוגית לפעילות זו. המלצות הוועדה התבססו, בין היתר, על רגולציית PSD האירופאית. כחלק מהמלצות הוועדה: (1) בחודש נובמבר 2017 פרסם בנק ישראל קול קורא לקבלת מידע בנושא הקמת תשתית לסליקת תשלומים מיידים בישראל. מטרת הקול הקורא, בהתאם לנאמר בו, בין היתר, היא קבלת הצעות לקידום תשתית אחת לפחות, מרכזית או מבוזרת, שתתמוך בסליקת תשלומים מיידים במשק הישראלי. הקמת תשתית כאמור צפויה להגביר את התחרות במערך התשלומים, בין השאר, על ידי כניסתם של שחקנים חדשים, שיציעו פתרונות לביצוע תשלומים מיידים לכל אורך שרשרת ביצוע העסקה. התשתית תאפשר לסלוק את אמצעי התשלום המתקדמים, קיימים ועתידיים, ותאפשר סליקה של הוראות תשלום אשר בוצעו באמצעות אפליקציות תשלומים של גופים שונים. התייחסות לקול הקורא ניתן היה להגיש עד ליום 17 בדצמבר 2017; (2) בחודש אוקטובר 2018 אישרה מליאת הכנסת בקריאה ראשונה את תזכיר הצעת חוק שירותי תשלום, התשע"ח-2018. הצעת החוק מבקשת להסדיר, בין היתר, היבטים שונים במערכות היחסים שבין נותן שירותי תשלום (מנפיק כרטיס החיוב) למשלם (מחזיק כרטיס החיוב), ובין נותן שירותי תשלום (הסולק) למוטב (בית העסק) בעת שימוש באמצעי תשלום, וכן לקבוע הוראות כלליות לעניין ביצוע הוראות תשלום והסדרי האחריות הנוגעים להן. במסגרת תזכיר החוק, יבוטל חוק כרטיסי חיוב עם כניסתו לתוקף של חוק חוזה שירותי תשלום, ונושאים הנזכרים בחוק כרטיסי חיוב יוסדרו בו. ; (3) בחודש אוגוסט 2018 פרסם משרד האוצר תזכיר חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים) (תיקון מס'...) (מתן שירותי תשלום), התשע"ח - 2018, שמבקש להסדיר מקטע נוסף במסגרת חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (שירותים פיננסיים מוסדרים), התשע"ו - 2016, והוא המקטע המסדיר את כלל פעילות מתן שירותי התשלום. כמצוין בדברי ההסבר לתזכיר החוק, שירותים אלה כוללים ניהול חשבון תשלום המאפשר העברת תשלומים בעד מוצרים ושירותים, הנפקה של אמצעי תשלום, סליקה של עסקאות תשלום וכן מתן שירותי כספומט. לפי דברי ההסבר, האסדרה צפויה לעודד את התחרות בכך שתאפשר לגורמים חוץ-בנקאיים להיכנס ולהתפתח לצד השחקנים הבנקאיים הקיימים בשוק. יצוין, כי התזכיר אינו כולל אסדרה של שירותי ייזום תשלומים, שעל פי דברי ההסבר לתזכיר החוק תושלם בהמשך. על פי התזכיר, בין היתר: (א) לא יעסוק אדם במתן שירותי תשלום (ובכלל זה הנפקת וסליקת אמצעי תשלום, והכל כהגדרתם בתזכיר) אלא אם בידו רישיון לכך, או שהוא גוף מהגופים הפטורים מחובת קבלת רישיון (ביניהם סולק כהגדרתו ובתנאים שבתזכיר); (ב) בעל רישיון למתן שירותי תשלום לא יעסוק בעיסוק שאינו שירות תשלום (כהגדרתם בתזכיר) ולא ישלוט בתאגיד העוסק בעיסוק שירות תשלום, או יחזיק מעל 10% מאמצעי שליטה של תאגיד כאמור, אלא אם הודיע בכתב למפקח על כוונתו, והנגיד לא הודיע על התנגדותו תוך פרק הזמן ובתנאים כמפורט בתזכיר. בנוסף, התזכיר כולל הוראות הכלולות בחוקים אחרים, כגון: בעניין סולק מתארח (ראה סעיף 14 להלן) וחובת התקשרות של מנפיק בעל היקף פעילות רחב עם סולק לשם ביצוע סליקה צולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב שהנפיק בתנאים המפורטים בתזכיר. ניתן היה להעביר הערות לתזכיר עד ליום 15 באוקטובר 2018.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)
**ג. הגבלים עסקיים והליכי רגולציה (המשך)
2. הליכי רגולציה (המשך)**

22. ועדת שטרם - ביום 31 בינואר 2017 פורסם ברשומות חוק שטרם. במסגרת חוק שטרם נקבע, בין היתר ובכפוף לתנאים המפורטים בחוק; להפריד חברות כרטיסי חיוב מבנקים המוגדרים בחוק כ"בנק בעל היקף פעילות רחב" בתוך 3 או 4 שנים ממועד פרסום החוק; להקנות סמכות להרחיב את חובת ההפרדה לבנק נוסף; לקבוע הוראות בנוגע לרכישת אמצעי שליטה בחברות כרטיסי חיוב; לאסור על הבנקים הגדולים לתפעל הנפקה ולסלוק כרטיסי חיוב בעצמם; לאסור על חלק מן הבנקים, למשך תקופות הקבועות בחוק שטרם, לבצע באמצעות חברה מתפעלת אחת תפעול הנפקה של יותר מ- 52% מסך כרטיסי האשראי החדשים (ללא כרטיסי חיוב מיידי) שמנפיק הבנק ללקוחותיו (לא כולל כרטיסי אשראי שהונפק על-פי חוזה כרטיס אשראי שנחתם לפני יום התחילה (כהגדרתו בחוק שטרם) וחודש במהלך תקופת המעבר); לקבוע כי התקשרות של בנק עם חברה מתפעלת לצורך ביצוע תפעול הנפקה לכרטיסי אשראי חדשים (לא כולל חידושי כרטיס אשראי קיימים) שהבנק מנפיק ללקוחותיו כאמור, תיעשה לאחר עריכת תהליך המקנה לכל חברה מתפעלת הזדמנות נאותה והוגנת להציע את שירותיה; לאפשר לחברות כרטיסי החיוב להשתמש במידע שבידן, בין היתר הנובע מתפעול ההנפקה; לאסור על בנקים מסוימים להגביל או למנוע מגוף מתפעל כמשמעותו בחוק, להעניק שירותים פיננסיים, לרבות מתן אשראי ללקוחות הבנק; לחייב את כל הבנקים להציג את כל כרטיסי החיוב ותנאיהם של כלל המנפיקים שביקשו מהבנק לעשות כן; איסור על סולק לסרב להתקשר עם מאגד, כמשמעותו בחוק, מטעמים שאינם סבירים וקביעת כללים בנוגע להתקשרות ביניהם; חובת התקשרות של סולק עם סולק מתארח, כמשמעותו בחוק, ובהתאם לתנאים הקבועים בחוק ולכללים שייקבעו (ביום 28 ביוני 2018 פורסמו ברשומות כללי הבנקאות (רישוי) (תנאי אירוח סולק), התשע"ח-2018). ביום 25 לאוקטובר 2017 פרסמה הוועדה לבחינת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל את התבחינים לבחינת מצב התחרות בשוק האשראי. ביום 18 בפברואר 2018 פרסם הפיקוח על הבנקים מסמך "קריטריונים ותנאים כלליים למבקש לשלוט ולהחזיק אמצעי שליטה בסולק ובחברת כרטיסי אשראי", וכן מצגת ובה דגשים פיקוחיים למתעניינים ברכישת חברות כרטיסי האשראי המופרדות. במצגת מפורט, בין היתר, מידע אודות החברות, וכן נקודות חוזקה של חברות כרטיסי האשראי ואתגרים מרכזיים שלהן. ביום 22 במאי 2018 פרסמה הוועדה לבחינת התחרות בשוק האשראי - ועדה שתפקידה לעקוב אחר יישום הוראות חוק שטרם - את הדו"ח התקופתי הראשון, אשר ככתוב בו, מתמקד בתיאור התהליך וההתקדמות בביצוע צעדים רגולטוריים הפועלים להסרת חסמי כניסה ומעבר ומשלימים את ההפרדה המבנית עליה הוחלט בחוק שטרם. במסמך מפורטים הצעדים הרגולטוריים שנקבעו ודיווח לגביהם, וכן דיווחים לגבי חלק מהתבחינים שנקבעו.

23. חוק שירות נותני אשראי - ביום 12 באפריל 2016 פורסם חוק נתוני אשראי, התשע"ו-2016, אשר צפוי להיכנס לתוקף ביום 12 באפריל 2019, לפיו נקבע הסדר לשיטת נתוני אשראי הכולל איסוף נתוני אשראי ממקורות המידע הקבועים בחוק, שמירתם במאגר מידע מרכזי המופעל בידי בנק ישראל ומסירת נתוני אשראי ממנו ללשכות אשראי לשם עיבודם והעברתם, בין השאר לנותני אשראי, וזאת לפי כוונת המחוקק לצורך שיפור השירות בנתוני אשראי במשק לשם הגברת התחרותיות בשוק האשראי הקמעונאי, הגדלת הנגישות לאשראי וצמצום האפליה בתחום זה. החוק קובע מנפיקי כרטיסי חיוב ותאגידים בנקאיים (לרבות תאגידי עזר) כמקור מידע שידווח למאגר המידע המוקם מכוח החוק. בנוסף, קובע החוק הסדרים הנוגעים לשימוש במידע המצוי במאגר המידע על-ידי נותני אשראי וקבלת חיווי אשראי מלשכת האשראי המחזיקה במידע.

ריבוי הליכי הרגולציה, ככל שיישמו, לרבות ההוראות והשינויים בשוק כרטיסי האשראי, ובכלל זה מתווה הירידה בעמלה הצולבת, זיכוי מיידי וכניסת סולקים ומאגדים, וכן המגמות בשוק, עלולים להשפיע מהותית לרעה על החברה, אך בשלב זה לא ניתן להעריך את היקפה.

ד. הליכים משפטיים ותלויות

נכון למועד הדוח, כנגד החברה וחברות מאוחדות הוגשו מספר תביעות משפטיות הנובעות ממהלך עסקיהן הרגיל וכן תובענות ייצוגיות. סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו כנגד החברה וחברות מאוחדות, בנושאים שונים, שאפשרות התממשותן "אפשרי" (Reasonably Possible), הסתכם ביום 30 בספטמבר 2018 בכ-1 מיליון ש"ח. להערכת החברה, בהתבסס על יועציה המשפטיים, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים לכיסוי נזקים אפשריים עקב כל התובענות, במקום בו נדרשה הפרשה.

1. בחודש יולי 2014 התקבלה בחברה ובפועלים אקספרס תביעה ובקשה לאשרה כייצוגית, כנגד החברות וחברת כרטיסי אשראי נוספת. סכום התביעה האישית הינו כ-17 ש"ח, וסכום התביעה הייצוגית הוערך על-ידי התובעים כאומדן בלבד על סך של 200 מיליון ש"ח. לטענת המבקשים, האופן על-פיו מבצעות החברות את ההמרה לש"ח של עסקאות המבוצעות במטבע חוץ מהווה עמלה נוספת שלא ניתן בגינה גילוי כראוי ללקוחות וכי בכך מפרה החברה הוראות חוק שונות. הדיון בבקשה אוחד עם בקשות דומות שהוגשו נגד מספר בנקים. בחודש מרץ 2018 ניתן פסק דין בו נדחתה בקשת האישור. הוגש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)
ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

2. בחודש פברואר 2015 הוגשה כנגד החברה וחברה נוספת תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקש המשיבות לא העניקו הנחות למחזיקי כרטיס חיוב בתדלוק וברכישות ברשת חנויות הנוחות בניגוד למובטח למחזיקי כרטיסי חיוב המשוכנים למועדונים מסוימים. סכום התביעה הייצוגית מוערך על-ידי התובע במעל 3 מיליון ש"ח. תשובת החברה הוגשה. הצדדים הגיעו להסכם פשרה שהוגש לבית המשפט בחודש אוקטובר 2017 ואושר על ידי בית המשפט בספטמבר 2018. החברה אינה חבה בתשלום כלשהו במסגרת ההסדר.
3. בחודש ספטמבר 2015, התקבלה בחברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת מבקש האישור, האופן בו נהגה החברה בעת גביית עמלת קבלת מידע בתקשורת מפר את הוראות הדין. הנזק האישי מוערך על-ידו ב-361.08 ש"ח וסכום התביעה הייצוגית כ-8.5 מיליון ש"ח. מדובר בבקשת אישור בעניין בו כבר סולקה בקשת אישור כנגד החברה לאור עמדת בנק ישראל. הצדדים הגיעו להסכם פשרה שהוגש לבית המשפט בחודש יולי 2018, הממתין לאישור בית המשפט.
4. בחודש נובמבר 2015 התקבלה בחברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית המאחדת לתוכה שתי תביעות, שהוגשו מוקדם יותר בשנת 2015 ואוחדו לכדי תביעה אחת. לטענת מבקשי האישור, ביטול תוכנית הנקודות/כוכבים וכן זמן ההתארגנות הלא מספיק שניתן ללקוחות החברה לצורך מימוש הנקודות הצבורות נעשו שלא כדין. הסעד המבוקש הוא השבת שווי הזכויות הכלכליות בגין הכוכבים שנמחקו. הנזק האישי מוערך על-ידי התובעים בכ-28 ש"ח ואילו סכום התביעה הייצוגית בכ-162 מיליון ש"ח. בחודש מאי 2016 הוגשה תשובה לבקשת האישור. בהתאם להמלצת בית המשפט פנו הצדדים להליך גישור שנכשל, וההליך המשפטי שב להתנהל.
5. בחודש מרץ 2016 התקבלה בחברה וביורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ תביעה ובצידה בקשה לאישורה כתובענה ייצוגית. לטענת מבקש האישור אופן ההמרה של מטבעות זרים לדולר אינו בהתאם לשערי הארגונים הבינלאומיים וכי בכך יש הפרת הסכם. הנזק לקבוצת התובעים מוערך על-ידי התובע בכ-23 מיליון ש"ח. על החברה להגיש תשובה חדשה לבקשת האישור המתוקנת. בהתאם להצעת בית המשפט, מתנהל הליך גישור במסגרתו הגיעו הצדדים להסכמות עקרוניות שיוגשו לאישור בית המשפט.
6. בחודש יוני 2016 הוגשה בקשה לאישור תביעה כייצוגית (בקשה המחליפה בקשה קודמת שהוגשה בחודש אפריל 2014). הבקשה הוגשה כנגד שלוש חברות כרטיסי האשראי. לטענת המבקשים, שלוש חברות כרטיסי האשראי הן צד להסדר כובל שלא קיבל אישור כדין, לפיו בעסקאות חיוב מיידי ו-Prepaid החברות שלעיל מעכבות אצלן שלא כדין כספים המגיעים לבתי העסק וכן הן מחשבות את העמלה הנגבית מבתי העסק על בסיס עמלה צולבת כנהוג בעסקאות נדחות רגילות. כמו-כן נטען כי סעיפים בהסכם בית עסק הינם סעיפים מקפחים בחוזה אחיד. בחודש דצמבר 2016 הוגשה תשובה לבקשת האישור. בית המשפט התבקש על-ידי המבקשים לדחות את הדיון בבקשה עד לאחר הכרעה בהליך שפתחו בבית הדין להגבלים עסקיים. חברות כרטיסי האשראי הגישו בקשה לסילוק ההליך בבית הדין על הסף שהתקבלה על ידי בית הדין להגבלים עסקיים בחודש אוקטובר 2018. המבקש נדרש להודיע לבית המשפט בדבר כוונותיו באשר להמשך ניהול ההליך.
7. בחודש אפריל 2017 הוגשה כנגד החברה בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקשים, בעסקאות בכרטיס חיוב מיידי מחייבת החברה למשך שלושה ימים "חיוב לזמן מוגבל" בנוסף לחיוב על העסקה. לטענת המבקש, מדובר בכפייה כלכלית, הפרת חובה חקוקה, תנאי מקפח בחוזה אחיד, הטעיה, פגיעה בקניין ופגיעה באוטונומיה. הנזק הנטען של המבקש הוא כ-60 אלף ש"ח ולקבוצת התובעים מוערך הנזק בכ-100 מיליון ש"ח. החברה הגישה תשובה. במהלך הדיון שהתקיים בבקשה, החליט המבקש להסתלק מהבקשה לאור הערות בית המשפט וההליך הסתיים.
8. בחודש אפריל 2017 הוגשה כנגד החברה בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקש, החברה משגרת ללקוחותיה מסרונים בעלי תוכן שיווקי בלא הסכמה מפורשת. לטענת המבקש, מדובר בהפרת חובה חקוקה, רשלנות, עשיית עושר ולא במשפט ופגיעה באוטונומיה. הנזק הנטען של המבקש הוא 3,000 ש"ח, ושל קבוצת התובעים 6 מיליון ש"ח. בנוסף, מתבקש צו הצהרתי וצו עשה המורה לחברה לחדול ממשלוח הודעות באופן המנוגד להוראות החוק. התקיימו הוכחות וממתינים לפסק דין. בחודש יוני 2018, התקבל פסק דינו של בית המשפט בו נדחתה בקשת האישור כמו גם התביעה האישית של המבקש.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)
ד. הליכים משפטיים ותלויות (המשך)

9. בחודש מאי 2017 הוגשה כנגד החברה בקשה לאישור תביעה כייצוגית. הטענה המרכזית העולה מבקשת האישור הינה כי במקרים בהם בוטל כרטיס האשראי במהלך תקופות מחזור החיוב החודשי, גובה החברה מלקוחותיה את מלוא עמלת דמי כרטיס ולא עמלה בשיעור יחסי בהתאם למועד ביטול הכרטיס. המבקש נמנע מלקבוע את גודל הנזק לקבוצה והעריך את נזקו האישי ב-13 ש"ח. לאור מידע שהועבר אל המבקש, הגיש המבקש בקשה להסתלק מתביעתו, בקשה שאושרה והתביעה נמחקה.
10. בחודש אוקטובר 2017 הוגשה כנגד החברה בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקש, כאשר החברה נדרשת לזכות את חשבון הלקוח בשל חיוב שגוי, הזיכוי מתבצע על-פי ערך החיוב הנומינלי ללא תוספת ריבית והצמדה. לטענת המבקש, התנהלות זו עולה כדי הפרת חוזה, הפרת חובה חקוקה, רשלנות ועשיית עושר ולא במשפט. הנזק האישי הנטען של המבקש הוא 0.14 ש"ח. המבקש אינו מגדיר את היקף קבוצת התובעים, אך מעריך כי הנזק הכולל עבור קבוצת התובעים הוא לכל הפחות 2.5 מיליון ש"ח. בנוסף, במסגרת בקשת האישור מתבקש צו עשה המורה לחברה למסור את מלוא הנתונים הנדרשים לצורך איתור חברי קבוצת התובעים וקביעת סכום התביעה בהתאם. לאחר הצגת העובדות למבקש, המבקש הסתלק מבקשת האישור והיא נמחקה.
11. בחודש מרץ 2018 הוגשה כנגד חברת בת ומשיבים נוספים, בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקש, היכולת לשלם בתשלומים בבנק הדואר, רק במנגנון של קרדיט, הינו שלא כדין ומהווה הפרה של חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"ד-1984, כללי הבנקאות השונים, חוק הסדר הלוואות חוץ בבנקאיות, התשנ"ג-1993 ונעשה בחוסר תום לב ותוך עשיית עושר שלא במשפט. הנזק האישי הנטען הוא 5.82 ש"ח והנזק לקבוצת התובעים מוערך כעולה על 2.5 מיליון ש"ח.
- כמו-כן, תלויות ועומדות נגד החברה וחברה מאוחדת תובענות ובקשות לאישורן כתובענות ייצוגיות, כמפורט להלן, שלדעת החברה, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן בשלב זה להעריך את סיכויי ההליך המשפטי האמור ולפיכך לא בוצעה בגינן הפרשה.
12. בחודש דצמבר 2017 הוגשה כנגד החברה, פועלים אקספרס ובנק הפועלים, בקשה לאישור תביעה כייצוגית. לטענת המבקשים, גובה עמלת דמי הכרטיס ללקוחות בנק הפועלים הועלה שלא כדין תוך הפרת הסכם ההתקשרות, חוסר תום לב ועשיית עושר שלא במשפט. המבקשים מעריכים את גודל קבוצת התובעים ב-1.5 מיליון לקוחות, כאשר הנזק האישי הנטען הוא 29.4 ש"ח, והנזק המצטבר הוא כ-180 מיליון ש"ח. במסגרת הבקשה מתבקש החזר הסכום האמור, וכן קביעה כי שינוי מדרג ההנחות בטל. מדובר בבקשת המשך לבקשת אישור שהוגשה נגד בנק הפועלים בעבר, בקשה הנמצאת בהליך גישור.
13. בחודש יולי 2018, הוגשה כנגד החברה וכנגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקשים, חברות כרטיסי האשראי העלימו עין במשך שנים ממדיניות ניצול ועושיק צרכנים קשישים על ידי חברות שיווק ישיר, תוך שגרפו לכיסן עמלות סליקה בהיקפים גדולים. לטענת המבקשים, עילות התביעה הן הפרת חובה חקוקה, רשלנות, הפרת חובות אמון, עשיית עושר ולא במשפט, פגיעה באוטונומיה של הפרט, הפרת הסכם, והטעיה. לטענת המבקשים, כל עוד לא תבוצע בדיקת מומחה, אין ביכולתם להעריך ולכמת את היקף הנזקים שנגרמו. עם זאת, כיוון שלטענת המבקשים מדובר בתופעה ממנה נפגעו עשרות אלפי קשישים לאורך השנים, ובהתחשב בהיקף הנזק הנטען, הם מעריכים כי היקף ההשבה או הפיצוי המצטבר בגין הנזקים הממוניים יעמוד על מאות מיליוני שקלים. באשר לפיצוי בגין הנזקים הבלתי ממוניים, העריכו המבקשים כי הפיצוי יעמוד על סך של 1,000 ש"ח לכל אחד מחברי קבוצת התובעים.
14. בחודש אוקטובר 2018 הוגשה כנגד החברה תביעה ובצידה בקשה לאשרה כייצוגית. לטענת המבקש, החברה מבצעת מעקב, בילוש והתחקות אסורים אחרי לקוחותיה, בין היתר בזמן שהייתם בחו"ל ובדרך לשם, ובכך פוגעת בפרטיותם שלא כדין. לטענת המבקש עילות התביעה הן הפרת חוק הגנת הפרטיות, הפרת פקודת הנזיקין, הפרת חוק המחשבים, הפרת חוק החוזים האחרים ועשיית עושר ולא במשפט. הנזק האישי הנטען מוערך בגובה 100 ש"ח בגין פגיעה באוטונומיה, עוגמת נפש ותחושות שליליות. לטענת המבקש אין ביכולתו להעריך את הנזק הקבוצתי, אך מניח כי הנזק עומד על 28 מיליון ש"ח.

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ה. ארגונים בינלאומיים

פעילות ההנפקה והסליקה של החברה במותגים "MasterCard" ו-"Visa" נעשית מכח התקשרות החברה עם הארגוני המותגים הבינלאומיים האמורים ומכח מעמדה של החברה בארגונים אלו במסגרת רישיונות שהוענקו לה. החברה רואה חשיבות בהתקשרות עם מספר ארגונים בינלאומיים במקביל לצורך שימור יכולתה להציע ללקוחותיה שירותים ממגוון מותגי כרטיסים בינלאומיים. פעילות החברה עם הארגונים הבינלאומיים בתחומי ההנפקה והסליקה הינה רבת שנים, אך עם זאת המשך פעילות כאמור מותנית, בין היתר, בעמידת החברה בתנאי הארגונים הבינלאומיים כפי שהיו מעת לעת ובהוראות ההסכמיות (ככל שקיימות) בקשר לתקופת ההתקשרות בין החברה לארגון הרלוונטי.

לישראל כרטיס מעמד של Affiliate member בארגון MC. ליורפיי (חברת בת) מעמד של Principal Member בארגון MC. המעמדות נבדלים בניהם, בין היתר, בסוגי הפעילות המותרת לכל מעמד, אחריות ועוד. בנוסף, לישראל כרטיס מעמד של Associate Member תחת חסותו של בנק הפועלים, בארגון הבינלאומי ויזה, אשר לו מעמד של Principal Member. החברה מצויה בתהליך מול הארגון הבינלאומי ויזה, לקבל מעמד של Principal Member.

בחודש אוגוסט 2017 קיבלה החברה פנייה מ-MC ובה התייחסות לנושאים שונים (שעניינם בעיקר היבטים טכנולוגיים ותפעוליים) בהם השוק הישראלי ובכללו החברה אינם עומדים בכללי רגולציה מסוימים של MC. עיקרי הנושאים שצוינו הינם, להערכת החברה, חוצי שוק ואינם תלויים בחברה בלבד ודורשים התארגנות של שחקנים נוספים בענף. בעקבות הפנייה האמורה סוכמו בין החברה לנציגי MC תכולת הנושאים לטיפול מתוך הנושאים אשר נכללו בפנייה וכן לוחות הזמנים למימוש תוכנית הפעולה שגובשה אשר החברה פועלת ליישומה. להערכת החברה לפניית MC האמורה לא צפויה להיות השפעה מהותית על החברה. כמו כן, בימים אלו החברה נמצאת בדיונים עם הארגונים הבינלאומיים לגבי יישומו של תקן PCI, העוסק באבטחת מידע הקשור בכרטיסי אשראי. החברה פועלת להגעה למתווה מוסכם עם הארגונים הבינלאומיים על מנת לקדם את יישומו של התקן בחברה. להערכת החברה, ההשקעה שתידרש על ידה ליישום התקן, בהנחה שיתקבל המתווה שיוצע על ידה, אינה משמעותית.

ו. התקשרויות עם בנקים שונים בהסדר הנפקת כרטיסי חיוב בנקאיים

למועד חתימת הדוח, קיימות התקשרויות והסכמות שונות בין ישראל כרטיס ו/או יורפיי (להלן: "החברה") לבין בנק הפועלים, בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן: "בנק לאומי") בנק מזרחי טפחות בע"מ (להלן: "בנק מזרחי טפחות"), בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ (להלן: "בנק יהב"), הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי"), בנק מסד בע"מ (להלן: "בנק מסד"), בנק אוצר החייל בע"מ (להלן: "בנק אוצר החייל") ובנק אגוד לישראל בע"מ (להלן: "בנק אגוד") (יחד: להלן: "הבנקים בהסדר" ו-"ההסדרים עם הבנקים בהסדר", בהתאמה), אשר מהותן הסדרת מערכות היחסים בין הצדדים בקשר עם הנפקת ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב ממותגי החברה (כולם או חלקם לפי העניין) ללקוחות הבנקים בהסדר.

ההסכם בין החברה לבנק לאומי נחתם בחודש מרס 2018, כאשר ההנפקה ותפעול ההנפקה על-ידי החברה יתבצעו במהלך שנת 2019. בהתאם להסכם, ממועד כריתתו בכוונת הצדדים לנהל משא ומתן להוספת נספחים להסכם, בין היתר, בנושאים המפורטים בו אשר יצורפו להסכם ויהוו חלק ממנו. (למועד הדוח טרם החלו הצדדים בהנפקת כרטיסים בפועל מכוחו. עם התחלת הנפקת הכרטיסים כאמור, ייחשב בנק לאומי כאחד מבין 'הבנקים בהסדר').

ביאור 7 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ז. שומות מע"מ

בחודש דצמבר 2016 נתקבלו בחברה שומות מע"מ עסקאות ותשומות (להלן: "שומות המע"מ") וזאת למיטב ידיעת החברה בהמשך לביקורת רוחבית ענפית אשר עיקר עניינה הינה חיוב במס ערך מוסף בשיעור מלא בגין עמלת עסקת מט"ח המתקבלת בידי החברה ממחזיק הכרטיס ובגין עמלת מנפיק המתקבלת בידי החברה מהארגונים הבינלאומיים, וזאת בקשר לעסקאות שביצעו מחזיקי כרטיס של החברה אל מול בתי עסק בחו"ל וכן שלילת חלק ממסי התשומות בהן נשאה החברה המיוחסות לטענת שלטונות מע"מ לפעילותה של החברה באילת, והכל בגין השנים 2012 ועד יוני 2016. סכום החיוב על פי שומות המע"מ בגין כלל רכיביהן הגיע לכ-70 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה.

ביום 9 במרץ 2017 הגישה החברה השגה על שומות המע"מ וביום 8 במרץ 2018 דחו שלטונות מע"מ את ההשגה שהוגשה, כאמור, על-ידי החברה. בנימוקי הדחייה ציינו שלטונות מע"מ כי לעמדתם, העמלות לעיל הנגבות על ידי החברה חייבות במע"מ בשיעור מלא בעוד עמדת החברה הינה שהעמלות הללו חייבות במע"מ בשיעור אפס וכן דחו את השגתה בעניין שומת התשומות.

במסגרת ההחלטה בהשגה נדחו למעשה טענות החברה בהשגה ובנוסף עודכנו סכומי השומות לכ-93 מיליון ש"ח, לא כולל ריבית והצמדה. העדכון כלל הרחבה בגין אותם הנושאים הכלולים בשומות המקוריות. בכוונתה של החברה, בהתבסס גם על חוות דעתם של יועציה המשפטיים, לערער על ההחלטה בבית המשפט המחוזי. ככל שעמדת החברה לא תתקבל בבית המשפט תהיה החברה חשופה לדרישות דומות גם בגין התקופה שלאחר התקופה שבשומות המע"מ.

נכון ליום 30 בספטמבר 2018, החברה כללה בדוחותיה הכספיים הפרשה, בין היתר בגין התקופה הנוספת, וזאת בהתבסס על חוות הדעת של יועציה המשפטיים. החברה מעריכה את סכום החשיפה אשר בגינו לא כללה החברה הפרשה בדוחות, בסכום של כ-170 מיליון ש"ח. סכום זה כולל את הסכום בגין השומות וכן בגין התקופה הנוספת.

החברה כוללת הפרשה בדוחותיה במקום בו נדרשת הפרשה ובגין רכיבים בהם להערכת יועציה המשפטיים קיים סיכון "אפשרי" להתממשות בעתיד של חלק מסעיפי השומה והכל בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים.

ח. התקשרויות מיוחדות

התקשרויות מיוחדות כוללות הסכמים ארוכי טווח בגין שכירות נכסים, תוכנות והסכמים תפעוליים בגין כלי רכב. במהלך התקופה המדווחת לא היו שינויים מהותיים ביתרת הסכומים הצפויים בגין התקשרויות מיוחדות, אשר מפורטות בביאור 23 בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2017.

ביאור 8 - הטבות לעובדים

במיליוני ש"ח

א. הטבות בסיום ולאחר העסקה

31 בדצמבר 2017 (מבוקר)	ליום 30 בספטמבר	
	2017	2018
	(בלתי מבוקר)	
פיצויי פיטורין בגין סיום יחסי עובד מעביד		
160	153	142
סכום ההתחייבות		
112	109	120
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
48	44	22
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית *		
פרישה מוקדמת		
63	⁽¹⁾ 47	63
סכום ההתחייבות		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
63	47	63
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית *		
מענק בגין אי ניצול ימי מחלה		
4	6	2
סכום ההתחייבות		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
4	6	2
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית *		
הטבות אחרות בסיום ולאחר העסקה		
2	2	2
סכום ההתחייבות		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
2	2	2
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית *		
מענק וותק		
1	-	1
סכום ההתחייבות		
-	-	-
השווי ההוגן של נכסי התכנית		
1	-	1
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית *		
118	99	90
סך הכל		

* נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".
(1) סווג מחדש.

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח
 ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת
 1. מחויבויות ומצב המימון
 א. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
199	60	139	199	60 ⁽¹⁾	139	229	69	160	201	56 ⁽¹⁾	145	204	69	135
33	20	13	14	5	9	14	3	11	4	1	3	4	-	4
7	2	5	4	1	3	4	*-	4	1	*-	1	2	-	2
5	(2)	7	3	(2)	5	(10)	-	(10)	6	(*)	6	2	-	2
(15)	(11)	(4)	(12)	(9)	(3)	(28)	(5)	(23) ⁽²⁾	(4)	(2)	(2)	(3)	(2)	(1)
229	69	160	208	55	153	209	67	142	208	55	153	209	67	142
206	69	137	187	55	132	190	67	123	187	55	132	190	67	123

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

(1) סווג מחדש.
 (2) בגין תוכנית התייעלות לעובדי החברה.

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

ב. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)											
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
														שווי הוגן של נכסי התוכנית בתחילת תקופה
100	-	100	100	-	100	112	-	112	106	-	106	115	-	115
														תשואה בפועל על נכסי התוכנית
6	-	6	4	-	4	3	-	3	2	-	2	2	-	2
														הפקדות לתוכנית על ידי החברה
10	-	10	8	-	8	9	-	9	3	-	3	3	-	3
(4)	-	(4)	(3)	-	(3)	(4)	-	(4)	(2)	-	(2)	*	-	* -
														שווי הוגן של נכסי התוכנית בסוף תקופה **
112	-	112	109	-	109	120	-	120	109	-	109	120	-	120
														מצב המימון – התחייבות נטו שהוכרה בסוף התקופה **
117	69	48	99	55	44	89	67	22	99	55	44	89	67	22

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

** נכלל בסעיף "התחייבויות אחרות".

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

1. מחויבויות ומצב המימון (המשך)

ג. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2018		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
117	69	48	99	55 ⁽¹⁾	44	89	67	22
סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות								
117	69	48	99	55 ⁽¹⁾	44	89	67	22
התחייבות נטו שהוכרה בסוף תקופה								
(1) סווג מחדש.								

ד. סכומים שהוכרו (ברווח) הפסד כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2018		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
39	20	19	42	24	18	6	-	6
הפסד (רווח) אקטוארי נטו								
39	20	19	42	24	18	6	-	6
יתרת סגירה בהפסד (רווח) כולל אחר מצטבר								

ה. תכניות שבהן המחויבות בגין הטבה מצטברת עולה על נכסי התכנית

ליום 31 בדצמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2017			ליום 30 בספטמבר 2018		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)					
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
229	69	160	208	55 ⁽¹⁾	153	209	67	142
מחויבות בגין הטבה חזיה								
206	69	137	187	55 ⁽¹⁾	132	190	67	123
מחויבות בגין הטבה מצטברת								
112	-	112	109	-	109	120	-	120
שווי הוגן של נכסי התכנית								

(1) סווג מחדש.

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח
 ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
 2. הוצאה לתקופה
 א. רכיבי עלות ההטבה נטו שהוכרו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017			לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2018		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)											
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
33	20 ⁽¹⁾	13	14	5	9	14	3	11	4	1	3	4	-	4
7	2	5	4	1	3	4	*-	4	1	*-	1	2	-	2
(5)	-	(5)	(3)	-	(3)	(3)	-	(3)	(1)	-	(1)	(1)	-	(1)
9	8	1	4	4	*-	20	20	*-	1	1	*-	*-	-	*-
4	4	-	4	4	-	3	-	3	4	4	-	-	-	-
48	34	14	23	14	9	38	23	15	9	6	3	5	-	5

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) ראה סעיף ג'.

תמצית דוחות כספיים ביניים ליום 30 בספטמבר 2018
ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה (המשך)

ב. שינויים בנכסי התכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח (הפסד) כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה			לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר						לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר					
ביום 31 בדצמבר			2017			2018			2017			2018		
(מבוקר)			(בלתי מבוקר)											
סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
														הפסד (רווח) אקטוארי נטו בתקופה
4	(2)	6	2	(2)	4	(10)	-	(10)	5	(*)	5	1	-	1
														הפחתה של (הפסד) רווח אקטוארי
(9)	(8)	(1)	(4)	(4)	(*)	(20)	(20)	(*)	(1)	(1)	(*)	(*)	-	(*)
														אחר, לרבות הפסד מצמצום או סילוק
(4)	(4)	-	(4)	(4)	-	(3)	-	(3)	(4)	(4)	-	-	-	-
														סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
(9)	(14)	5	(6)	(10)	4	(33)	(20)	(13)	(*)	(5)	5	1	-	1
														סך עלות ההטבה נטו
48	34	14	23	14	9	38	23	15	9	6	3	5	-	5
														סך הכל הוכר בעלות ההטבה נטו לתקופה וברווח כולל אחר
39	20	19	17	4	13	5	3	2	9	1	8	6	-	6

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)
2. הוצאה לתקופה (המשך)

ג. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה (כהכנסה) בכל שנת 2018 לפני השפעת המס (בלתי מבוקר)

סך הכל	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	הפסד אקטוארי נטו
23	20	3	
23	20	3	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

3. הנחות

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לתקופה
 1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)		ליום 30 בספטמבר 2018	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
0.63%	1.58%	1.12%	1.78%	- ⁽¹⁾	1.81%

2. ההנחות העיקריות המשמשות למדידת עלות ההטבה נטו לתקופה

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום			
2017 בדצמבר 31		2017 במרץ 31		2018 במרץ 31		2017 ביוני 30		2018 ביוני 30		2017 בספטמבר 30		2018 בספטמבר 30	
עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה
1.04%	2.02%	1.19%	2.02%	- ⁽¹⁾	1.58%	1.06%	2.02%	- ⁽¹⁾	1.70%	1.16%	2.13%	- ⁽¹⁾	1.97%

(1) ראה סעיף ג.

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

2. הוצאה לתקופה (המשך)

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

ליום 30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)			
קטן בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	קטן בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה
במיליוני ש"ח			
(1) -	(1) -	20	(16)
			שיעור היוון

ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)			
קטן בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	קטן בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה
במיליוני ש"ח			
2	(2)	18	(15)
			שיעור היוון

ליום 31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
קטן בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת	קטן בנקודת אחוז אחת	גידול בנקודת אחוז אחת
עובדי הבנק המושאלים	עובדי הבנק המושאלים	עובדי החברה	עובדי החברה
במיליוני ש"ח			
2	(2)	19	(14)
			שיעור היוון

(1) ראה גם סעיף ג'.

ביאור 8 - הטבות לעובדים (המשך)

במיליוני ש"ח

ב. תכנית פנסיה להטבה מוגדרת (המשך)

ב. תזרימי מזומנים

א. הפקדות לעובדי החברה

הפקדות בפועל						
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017	לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		תחזית 2018 *	הפקדות
	2017	2018	2017	2018		
(מבוקר)	(בלתי מבוקר)					
10	8	9	3	3	3	

* אומדן ההפקדות שהחברה צופה לשלמן לתוכניות פנסיה להטבה מוגדרת במהלך יתרת שנת 2018.

ג. עובדי הבנק המושאלים

כחלק מתהליך ההפרדה בין ישראלכרט לבנק הפועלים הנגזר מכח הוראות חוק, נדרשו הצדדים להסדיר נושא סיום העסקתם של עובדי הבנק המועסקים כמושאלים לישראלכרט מהבנק.

בחודש נובמבר 2017 התקיים כנס לעובדי הבנק המושאלים בו הוצגו להם האופציות העומדות בפניהם. לעובדים הוצגו חלופות לסיום העסקתם כמושאלים בישראלכרט:

1. מסלולי פרישה מהבנק, לפי גיל העובד.
2. מסלול חזרה לבנק.

נכון למועד הדוח הסתיימה השאלתם של עובדים מבנק הפועלים לחברה, למעט בקשר עם מספר מצומצם של עובדים מושאלים אשר סיום השאלתם צפוי להיערך במועדים שונים עד סוף שנת 2018.

לאחר משא ומתן באשר לאופן סיום תוכנית העובדים המושאלים והעלות הכרוכה בכך, הוסכם המתווה הבא, אשר קיבל את אישור האורגנים בחברה ובבנק:

1. עובדים שפורשים מהבנק, בין אם נקלטים בישראלכרט ובין אם פורשים לחלוטין (בשני מסלולי הפרישה) ההתחשבות בגינם תהיה בהתאם לעלות הפרישה בפועל של העובדים.
  2. עובדים אשר יחזרו לבנק, ההתחשבות בגינם תהיה לפי האקטואריה הקיימת לגביהם נכון ליום 31 במרץ 2018 בהתאמת תאריכי העזיבה בפועל של העובדים.
  3. הן במקרה של סעיף 1 והן במקרה של סעיף 2, ההתחשבות תהיה פרוורטה לפי תקופות הזמנים שהעובדים עבדו בישראלכרט לעומת סך תקופת העסקתם על ידי הבנק. היינו אם ותק עובד הוא 20 שנה מתוכו עבד 10 שנים בישראלכרט, אזי החלוקה תהיה שווה בשווה.
  4. עובדים אשר ישראלכרט משלמת חלק משכרם- ההתחשבות בגינם תעשה בהתאם לעלות שמשאבי אנוש בישראלכרט סיכמו עם הבנק בעת קליטתם ולא לפי העלות המלאה.
- החברה טיפלה במתווה הנ"ל כ"צמצום תוכנית". בנוסף, עדכנה החברה את משך תקופת השרות של העובדים המושאלים הפעילים ברבעון הרביעי של שנת 2017.

ביאור 9 - מגזרי פעילות - מאוחד

במיליוני ש"ח

מידע על הרווח והפסד

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018					
סך הכל	אחר ⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
(בלתי מבוקר)					
הכנסות					
422	-	*-	223	199	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(152)	152	עמלות בינגזריות
422	-	*-	71	351	סך הכל
80	-	82	(1)	(1)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
8	10	2	(1)	(3)	(הוצאות) הכנסות אחרות
510	10	84	69	347	סך ההכנסות
154	1	9	46	98	הוצאות תפעול
106	-	-	(3)	109	תשלומים לבנקים (תקבולים מבנקים)
77	8	28	6	35	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי המניות
לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
סך הכל	אחר ⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
(בלתי מבוקר)					
הכנסות					
382	-	*-	209	173	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(145)	145	עמלות בינגזריות
382	-	*-	64	318	סך הכל
72	-	74	(1)	(1)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
9	10	1	(1)	(1)	(הוצאות) הכנסות אחרות
463	10	75	62	316	סך ההכנסות
132	1	10	42	79	הוצאות תפעול
100	-	-	(2)	102	תשלומים לבנקים (תקבולים מבנקים)
76	8	22	2	44	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי המניות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.

ביאור 9 - מגזרי פעילות - מאוחד (המשך)

במיליוני ש"ח

מידע על הרווח והפסד

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018					
סך הכל	אחר⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
(בלתי מבוקר)					
הכנסות					
1,182	-	*-	639	543	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(438)	438	עמלות בינגזריות
1,182	-	*-	201	981	סך הכל
227	-	232	(2)	(3)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
29	31	6	(8)	(*)	(הוצאות) הכנסות אחרות
1,438	31	238	191	978	סך ההכנסות
451	2	30	141	278	הוצאות תפעול
294	-	-	(13)	307	תשלומים לבנקים (תקבולים מבנקים)
210	23	77	(1)	111	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי המניות
לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017					
סך הכל	אחר⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
(בלתי מבוקר)					
הכנסות					
1,116	-	*-	632	484	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(422)	422	עמלות בינגזריות
1,116	-	*-	210	906	סך הכל
205	-	209	(2)	(2)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
31	31	4	10	(14)	(הוצאות) הכנסות אחרות
1,352	31	213	218	890	סך ההכנסות
412	2	28	128	254	הוצאות תפעול
276	-	-	(4)	280	תשלומים לבנקים (תקבולים מבנקים)
233	21	71	28	113	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי המניות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.

ביאור 9 - מגזרי פעילות - מאוחד (המשך)

במיליוני ש"ח

מידע על הרווח והפסד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
סך הכל	אחר ⁽¹⁾	מגזר מימון	מגזר סליקה	מגזר הנפקה	
(בלתי מבוקר)					
הכנסות					
1,492	-	1	838	653	עמלות מחיצוניים
-	-	-	(565)	565	עמלות בינגזריות
1,492	-	1	273	1,218	סך הכל
271	-	276	(2)	(3)	(הוצאות) הכנסות ריבית, נטו
42	42	6	13	(19)	(הוצאות) הכנסות אחרות
1,805	42	283	284	1,196	סך ההכנסות
הוצאות תפעול					
580	1	41	180	358	הוצאות תפעול
371	-	-	(8)	379	תשלומים לבנקים (תקבולים מבנקים)
252	29	87	20	116	רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי המניות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) תוצאות של פעילויות אחרות אשר נבחנות בנפרד על-ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועים של אותן פעילויות, אך לא מקיימות הגדרת מגזר בר דיווח בשל אי עמידה בתנאים כמותיים.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

כללי

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים.

פיקדונות בבנקים - בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית בהם החברה ביצעה עסקאות דומות סמוך לתאריך המאזן. **חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי** - השווי ההוגן של יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים. יתרת החייבים פולחה לקטגוריות הומוגניות. בכל קטגוריה הונו התקבולים בשיעורי ריבית המשקפים עסקאות דומות לתאריך המאזן. לגבי יתרות חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם נושאי ריבית בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים - חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות.

ניירות ערך - ניירות ערך סחירים: לפי שווי שוק בשוק עיקרי. ניירות ערך שאינם סחירים: לפי עלות בניכוי ירידת ערך.

זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי - בשיטת היוון תזרימי מזומנים העתידיים לפי שיעור ריבית בו גייסה החברה אשראי סמוך לתאריך המאזן.

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

במיליוני ש"ח

יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים:

30 בספטמבר 2018				
סך הכל	שווי הוגן (א)			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
(בלתי מבוקר)				
נכסים פיננסיים:				
92	-	13	79	92
18,438	18,438	-	-	18,455
36	10	-	26	36
35	9	26	-	35
18,601	18,457	39	105	*18,618
התחייבויות פיננסיות:				
2,437	-	2,348	89	2,437
12,691	12,691	-	-	12,715
925	743	182	-	930
16,053	13,434	2,530	89	*16,082

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך 105 מיליון ש"ח ובסך 89 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 10.ב. ו-10.ג. להלן.

30 בספטמבר 2017				
סך הכל	שווי הוגן (א)			יתרה במאזן
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
(בלתי מבוקר)				
נכסים פיננסיים:				
72	-	13	59	72
17,066	17,066	-	-	17,084
23	7	-	16	23
505	(1) 462	43	-	(1) 505
17,666	17,535	56	75	* 17,684
התחייבויות פיננסיות:				
2,092	-	2,050	42	2,092
12,314	12,314	-	-	12,337
899	712	187	-	903
15,305	13,026	2,237	42	* 15,332

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך של כ-75 מיליון ש"ח ובסך של כ-42 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 10.ב. ו-10.ג. להלן.

- (1) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי, יתרות הפקטורינג במספרי ההשוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.
- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
- רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
- רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
- (ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, ביכוי ירדת ערך, בסך 10 מיליון ש"ח. (30 בספטמבר 2017 - 7 מיליון ש"ח).

ביאור 10 - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

במיליוני ש"ח

יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך):

31 בדצמבר 2017					יתרה במאזן	
שווי הוגן (א)			רמה 1	רמה 2		
(מבוקר)						
נכסים פיננסיים:						
104	-	13	91	104	104	מזומנים ופיקדונות בבנקים
16,737	16,737	-	-	16,753	16,753	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי, נטו
26	9	-	17	26	26	ניירות ערך (ב)
489	(1) 469	20	-	(1) 489	(1) 489	נכסים פיננסיים אחרים
17,356	17,215	33	108	* 17,372		סך כל הנכסים הפיננסיים
התחייבויות פיננסיות:						
2,017	-	1,999	18	2,017	2,017	אשראי מתאימים בנקאיים ואחרים
12,034	12,034	-	-	12,058	12,058	זכאים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
884	734	150	-	887	887	התחייבויות פיננסיות אחרות
14,935	12,768	2,149	18	* 14,962		סך כל ההתחייבויות הפיננסיות

* מזה: נכסים והתחייבויות בסך של כ- 108 מיליון ש"ח ובסך של כ- 18 מיליון ש"ח, בהתאמה, אשר יתרתם במאזן זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה ביאורים 10.ב. ו-10.ג. להלן.

(1) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי, יתרות הפקטורינג במספרי השוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

(א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.

רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.

רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.

(ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בניכוי ירידת ערך, בסך 9 מיליון ש"ח.

ביאור 10 ב' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (1) - מאוחד

במיליוני ש"ח

30 בספטמבר 2018 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
			נכסים
26	-	26	ניירות ערך זמינים למכירה
*-	*-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
			סך כל הנכסים התחייבויות
*-	*-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	סך כל ההתחייבויות
30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
			נכסים
16	-	16	ניירות ערך זמינים למכירה
*-	*-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
16	*-	16	סך כל הנכסים התחייבויות
-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	סך כל ההתחייבויות
31 בדצמבר 2017 (מבוקר)			
מדידות שווי הוגן המשתמשים ב:			
סך הכל שווי הוגן	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	
			נכסים
17	-	17	ניירות ערך זמינים למכירה
*-	*-	-	נכסים בגין מכשירים נגזרים
17	*-	17	סך כל הנכסים התחייבויות
-	-	-	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
-	-	-	סך כל ההתחייבויות

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מרמה 2 לרמה 1.

ביאור 10 ג' - פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה - מאוחד

במהלך תשעת החודשים הראשונים של השנים 2018 ו-2017 ובמהלך שנת 2017 לא היו קיימים לחברה פריטים שאינם נמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה למעט הכרה בהפרשה לירידת ערך בסכום שאינו מהותי ברבעון השלישי של 2018.

ישראלכרט בע"מ והחברות המאוחדות שלה

דוח ממשל תאגידי, פרטים נוספים ונספח לדוח הרבעוני

ליום 30 בספטמבר 2018

רשימת טבלאות

עמוד	נושא
111	טבלה 1: שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

הדירקטוריון והנהלה

כפי שפרסם בנק הפועלים:

הנהלת בנק הפועלים ממשיכה להיערך בהנחיית הדירקטוריון לקראת ההפרדה של קבוצת ישראל כרטיס מהבנק כנדרש בחוק שטרומ. במסגרת זו, בוחנים דירקטוריון והנהלת בנק הפועלים מספר חלופות להעברת החזקות בנק הפועלים בקבוצת ישראל כרטיס לרבות:

- מכירת ההחזקות בקבוצת ישראל כרטיס למשקיע או קבוצת משקיעים.
- הצעת מכר לציבור של ההחזקות בקבוצת ישראל כרטיס.
- חלוקת דיבידנד בעין של ההחזקות בקבוצת ישראל כרטיס לבעלי המניות של הבנק; או שילוב של איזו מהחלופות שלעיל.

בהתחשב בחלופות הנשקלות כאמור, ובהנחיית דירקטוריון בנק הפועלים החליטה הנהלת בנק הפועלים בחודש אפריל 2017 להתחיל בהכנת תשקיף בקשר עם קבוצת ישראל כרטיס. בחודש אוקטובר 2017 החליט בנק הפועלים לשכור את שירותי בנק ההשקעות Citi לליווי הבנק בבחירת החלופה המועדפת להיפרדות מקבוצת ישראל כרטיס ובקידומה. כחלק מההיערכות להיפרדות מנהלים בנק הפועלים וישראל כרטיס משא ומתן לרכישת פועלים אקספרס על-ידי ישראל כרטיס מהבנק. בחודש יוני 2018 הגישה החברה לרשות ניירות ערך טיוטה ראשונה לא פומבית של תשקיף, אשר יאפשר, בין היתר, את ביצוען של חלופות הצעת מכר ו/או דיבידנד בעין באם יוחלט על מימוש. במקביל פועל הבנק לקידום חלופת המכירה הפרטית.

למועד תאריך חתימת הדוח אין וודאות באיזו חלופה יבחר הבנק, האם ההנפקה כאמור תצא אל הפועל ואם תצא, באיזה מועד, ובאיזה תנאי הנפקה.

שינויים בהרכב הדירקטוריון והנהלה

1. ביום 1 באפריל 2018, מונה מר יונתן רגב כסמנכ"ל רגולציה ופרויקטים מיוחדים. מר רגב החליף בתפקידו את מר עמינדב אלפן.
2. ביום 15 באפריל 2018 סיים מר ציון עזר את כהונתו כדירקטור חיצוני בחברה.
3. ביום 30 במאי 2018, סיים ד"ר אמיר בכר את כהונתו כדירקטור בחברה.
4. בחודש מאי 2018 הודיע מר אלי זהב על סיום כהונתו בחברה. מר אלי זהב סיים את עבודתו בחברה ביום 30 בספטמבר 2018.
5. ביום 26 ביולי 2018, אישר דירקטוריון החברה, את מינויה של הגב' דלית גפן כסמנכ"ל אשראי ומימון של החברה. בתאריך 12 באוגוסט 2018 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה. הגב' דלית גפן החליפה בתפקידה את מר אלי זהב החל מיום 1 באוקטובר 2018.
6. בחודש אוגוסט 2018 הודיעה הגב' נירה שמידט מנור על סיום כהונתה בחברה. הגב' שמידט מנור סיימה את תפקידה בסוף חודש אוקטובר 2018.
7. ביום 24 באוקטובר 2018, אישר דירקטוריון החברה, את מינויו של מר שמעון חדד כסמנכ"ל עסקים של החברה. ביום 11 בנובמבר 2018 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויו. מר שמעון חדד מחליף בתפקידו את הגב' נירה שמידט מנור החל ממועד קבלת האישור.
8. ביום 19 ביוני 2018, אישר דירקטוריון החברה את מינויה של הגב' אורית אדלר כקצינת ציות של החברה. ביום 15 ביולי 2018 אישר הפיקוח על הבנקים את מינויה. ביום 15 ביולי 2018 הגב' אורית אדלר החלה כהונתה כקצינת ציות של החברה.

דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית

ממועד פרסום הדוח השנתי לשנת 2017 לא חל שינוי בקביעת הדירקטוריון בנוגע למספר המזערי הנדרש של דירקטורים בעלי מומחיות חשבונאית ופיננסית ולא פחת מספרם מהמספר המזערי שנקבע.

הביקורת הפנימית

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בחברה או בחברות בנות שלה, ובכלל זה הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, והשיקולים בקביעת תוכנית העבודה השנתית והרב שנתית, נכללו בדוח השנתי לשנת 2017. במהלך חלק מתקופת הדיווח קיבלה החברה את שירותי הביקורת הפנימית מבנק הפועלים, על-ידי מבקר הפנים מר זאב חיו, כמפורט להלן. על רקע ההיערכות להיפרדות חברת ישראל כרטיס מחברת האם, בנק הפועלים (בה מכהן מר חיו כמבקר פנימי), הודיע מר חיו על פרישה מכהונתו אשר נכנסה לתוקף עם מינויו של מבקר פנים חדש לחברה, כמפורט להלן. בחודש מרץ 2018, אושר בדירקטוריון החברה מינויו של מר מנשה (מוני) אברהם כמבקר פנים של החברה חלף מבקר הפנים מטעם בנק הפועלים. בחודש אפריל 2018 נתקבל אישור בנק ישראל למינוי כאמור וביום 1 במאי 2018, החל מר מנשה אברהם לכהן בתפקיד מבקר הפנים. לשלמות התמונה, יצוין כי החברה תמשיך לעשות שימוש בשירותיו של צוות הביקורת הפנימית של בנק הפועלים במיקור חוץ, עד למועד שיתואם בין הקבוצה לבנק הפועלים, אך לא יאוחר ממועד היפרדות החברה מבנק הפועלים.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

דירקטוריון החברה הינו אורגן המופקד על בקרת העל בחברה. במסגרת הליך אישור הדוחות הכספיים של החברה על-ידי הדירקטוריון, מועברת טיוטת הדוחות הכספיים לעיונם של חברי הדירקטוריון מספר ימים לפני מועד הישיבה הקבועה לאישור הדוחות. מנכ"ל החברה סוקר את פעילותה השוטפת של החברה והשפעת פעילות זו על תוצאותיה ומדגיש בפני חברי הדירקטוריון סוגיות מהותיות. במהלך הישיבות (ישיבת ועדת הביקורת וישיבת הדירקטוריון) נידונים ומאושרים הדוחות הכספיים. התוצאות העיסוקיות והמצב הכספי נסקרים על-ידי סמנכ"ל הכספים והמנהלה וכן סעיפים עיקריים בתוצאות העסקיות, ניתוח התוצאות ביחס לתוצאות התקופה המקבילה בשנה קודמת וביחס לתקציב ושינויים מהותיים במדיניות החשבונאית שיושמה. בנוסף, ניתנת התייחסות על ידי החשבונאית הראשית לסוגיות מהותיות בדיווח הכספי, ההערכות המהותיות והאומדנים הקריטיים שישמשו בדוחות הכספיים, נושאים מהותיים במדיניות החשבונאית ובקורות הדיווח ככל שהיו שינויים בהם.

בישיבה זו נוכחים נציגים של רואי החשבון המבקרים של החברה, אשר מוסיפים את הערותיהם והארותיהם באשר לדוחות הכספיים ובאשר לכל הבהרה הנדרשת על-ידי חברי הדירקטוריון. כן מוזמן המבקר הפנימי של החברה לדיון ועדת הביקורת והדירקטוריון בנושא אישור הדוחות הכספיים.

כמו כן, מוצגים לוועדת הביקורת ולדירקטוריון על ידי החשבונאית הראשית ליקויים משמעותיים שנמצאו בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי. הדוחות נחתמים על-ידי יו"ר הדירקטוריון, מנכ"ל החברה והחשבונאית הראשית. שמות חברי ועדת הביקורת וועדת הדירקטוריון, מפורטים בפרק "הדירקטוריון והנהלה" בדוחות הכספיים לשנת 2017.

אחריות תאגידית, אתיקה ורגולציה

החברה פרסמה את דוח האחריות התאגידית השלישי שלה. הדו"ח מציג את מכלול העשייה של קבוצת ישראלכרט בתחום זה ואת ההשפעות על מחזיקי העניין של הקבוצה בשנים 2016-2017.

החברה מחויבת להתנהלות עסקית ערכית ומכבדת עם כל שותפיה העסקיים ובעלי העניין. הקוד האתי של ישראלכרט מהווה את תעודת הזהות הערכית של הקבוצה, ומשקף את הערכים הייחודיים ואת כללי ההתנהגות שהקבוצה רואה עצמה מחויבת אליהם. בשנים 2016-2017 פעלה החברה להנגשת אתרי האינטרנט השיוקיים שלה, כחלק מיישום תקנות הנגישות בתחום השירות והאינטרנט.

ישראלכרט בקהילה

כחברה מובילה בתחומה בישראל, רואה עצמה החברה מחויבת לנתינה לקהילה ומקדישה תשומת לב מיוחדת לקידום דור העתיד והעצמת נשים ולחיצוק מגוון אוכלוסיות מוחלשות ונזקקות בחברה הישראלית. החברה פועלת בהתמדה להגברת המודעות של עובדיה לנושא המעורבות החברתית ומעודדת אותם לפעילות התנדבותית, מתוך תפיסה שהערך המוסף של הנתינה לקהילה הוא חיצוק "גאוות היחידה" ותחושת ההזדהות של העובדים עם החברה. המעורבות בקהילה באה לידי ביטוי במגוון רחב של פעילויות, תרומות כספיות בחסות החברה והתנדבות של העובדים, וביניהן:

פעילות עבור עמותת "גדולים מהחיים", השתתפות מאות עובדים ובני משפחותיהם; שיתופי פעולה שונים עם עמותת "לתת"; אירוח ניצולי שואה בבית ישראלכרט לארוחות חג, התנדבות עובדי החברה ושיתוף עם עמותת "לתת"; אריזת חבילות מזון ותרומתן עבור משפחות נזקקות וחיילים בודדים; התנדבות של מאות עובדים בעמותות שונות כחלק מפעילות יום מעשים טובים; אימוץ גדוד הסיוור של הנח"ל במסגרת פרויקט "אמץ לוחם" והענקת תמיכה שוטפת לרווחת הגדוד וחייליו במשך כ-13 שנים; ופעילויות רבות נוספות.

ד"ר רון וקסלר
מנהל כללי

איל דשא
יו"ר הדירקטוריון

תל אביב, 14 בנובמבר 2018.

נספח לדוח הרבעוני

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - נכסים

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2017			2018		
שיעור ההכנסה ⁽⁶⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה ⁽⁶⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
נכסים נושאי ריבית⁽²⁾					
-	*-	13	-	*-	13
7.18	71	4,061	7.14	86	4,946 ⁽³⁾
4.94	5	412	-	*-	4 ⁽⁵⁾
6.95	76	4,486	7.11	86	4,963
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
			13,075		
			461		
			18,022		
נכסים אחרים					
			13,463		
			538 ⁽⁴⁾		
			18,964		
סך כל הנכסים					

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2017			2018		
שיעור ההכנסה ⁽⁶⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור ההכנסה ⁽⁶⁾	הכנסות ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח	באחוזים	במיליוני ש"ח	במיליוני ש"ח
נכסים נושאי ריבית⁽²⁾					
-	*-	15	-	*-	13
7.01	203	3,892	7.07	238	4,528 ⁽³⁾
5.16	14	364	3.72	6	216 ⁽⁵⁾
6.83	217	4,271	6.90	244	4,757
חייבים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית					
			12,569		
			478		
			17,318		
נכסים אחרים					
			12,947		
			527 ⁽⁴⁾		
			18,231		
סך כל הנכסים					

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לפני ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של הפרשות להפסדי אשראי. לרבות חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית.

(4) לרבות מכשירים נגזרים, נכסים לא כספיים ובניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(5) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג

לרבות פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי, יתרות הפקטורינג במספרי ההשוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

(6) בחישוב שנתי.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2017			2018		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁴⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ במיליוני ש"ח	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁴⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾ במיליוני ש"ח
באחוזים			באחוזים		
התחייבויות נושאות ריבית⁽²⁾					
					אשראי מתגידים בנקאיים
(0.84)	(4)	1,901	(1.03)	(6)	2,329
					ואחרים
-	(* -)	534	-	(* -)	538
					התחייבויות אחרות
					סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
(0.66)	(4)	2,435	(0.84)	(6)	2,867
					זכאים בגין כרטיסי אשראי שאינם נושאים ריבית
		12,422			12,664
					התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾
		535			536
		15,392			16,067
					סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
		2,630			2,897
					סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
		18,022			18,964
					פער הריבית
6.29			6.27		
					תשואה נטו על נכסים נושאי ריבית בישראל
6.58	72	4,486	6.61	80	4,963

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לרבות מכשירים נגזרים, התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(4) בחישוב שנתי.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - התחייבויות והון

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר					
2017			2018		
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁴⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽⁴⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח	
התחייבויות נושאות ריבית⁽²⁾					
					אשראי מתאגידים בנקאיים
(1.04)	(12)	1,538	(1.11)	(17)	2,054
					ואחרים
-	(* -)	541	-	(* -)	534
					התחייבויות אחרות
					סך כל ההתחייבויות נושאות ריבית
(0.77)	(12)	2,079	(0.88)	(17)	2,588
					זכאים בגין כרטיסי אשראי
		12,064			12,269
					שאינם נושאים ריבית
		560			567
					התחייבויות אחרות שאינן נושאות ריבית ⁽³⁾
		14,703			15,424
					סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
		2,615			2,807
					סך כל ההתחייבויות והאמצעים ההוניים
		17,318			18,231
					פער הריבית
6.06			6.02		
					תשואה נטו על נכסים
6.45	205	4,271	6.41	227	4,757
					נושאי ריבית בישראל

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

(3) לרבות מכשירים נגזרים, התחייבויות לא כספיות והפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

(4) בחישוב שנתי.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לשלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2017			2018			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		
מטבע ישראלי לא צמוד						
6.97	76	4,474 ⁽³⁾	7.13	86	4,951 ⁽³⁾	סך נכסים נושאי ריבית
(0.67)	(4)	2,401	(0.85)	(6)	2,820	סך התחייבויות נושאות ריבית
6.30			6.28			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
-	*-	4	-	*-	4	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			-			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
-	*-	8	-	*-	8	סך נכסים נושאי ריבית
-	(* -)	34	-	(* -)	47	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			-			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
6.95	76	4,486	7.11	86	4,963	סך נכסים נושאי ריבית
(0.66)	(4)	2,435	(0.84)	(6)	2,867	סך התחייבויות נושאות ריבית
6.29			6.27			פער הריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) בחישוב שנתי.

(3) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי, יתרות הפקטורינג במספרי ההשוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

יתרות ממוצעות ושיעורי ריבית - מידע נוסף על נכסים והתחייבויות נושאי ריבית המיוחסים לפעילות בישראל

לתשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר						
2017			2018			
שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	שיעור הכנסה (הוצאה) ⁽²⁾	הכנסות (הוצאות) ריבית	יתרה ממוצעת ⁽¹⁾	
באחוזים	במיליוני ש"ח		באחוזים	במיליוני ש"ח		
מטבע ישראלי לא צמוד						
6.86	217	4,256 ⁽³⁾	6.91	244	4,745 ⁽³⁾	סך נכסים נושאי ריבית
(0.78)	(12)	2,045	(0.89)	(17)	2,554	סך התחייבויות נושאות ריבית
6.08			6.02			פער הריבית
מטבע ישראלי צמוד למדד						
-	*-	7	-	*-	4	סך נכסים נושאי ריבית
-	-	-	-	-	-	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			-			פער הריבית
מטבע חוץ (לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ)						
-	*-	8	-	*-	8	סך נכסים נושאי ריבית
-	(* -)	34	-	(* -)	34	סך התחייבויות נושאות ריבית
-			-			פער הריבית
סך פעילות בישראל						
6.83	217	4,271	6.90	244	4,757	סך נכסים נושאי ריבית
(0.77)	(12)	2,079	(0.88)	(17)	2,588	סך התחייבויות נושאות ריבית
6.06			6.02			פער הריבית

* סכום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) על בסיס יתרות לתחילת החודשים.

(2) בחישוב שנתי.

(3) החל מהרבעון השני לשנת 2018, לאחר פרסומו של פס"ד אגרקסקו ובהתאם לחוות דעת משפטית שקיבלה החברה, מוינה יתרת חייבים בגין פעילות הפקטורינג לרבות פקטורינג רכש, מחייבים אחרים לחייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מסחרי, יתרות הפקטורינג במספרי השוואה נותרו בסעיף חייבים אחרים.

טבלה 1 - שיעורי הכנסות והוצאות של החברה על בסיס מאוחד וניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית (המשך)

ניתוח השינויים בהכנסות ריבית והוצאות ריבית

שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2018 לעומת שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017

לתקופה של שלושה חודשים			לתקופה של שלושה חודשים			
גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁾			גידול (קיטון) בגלל שינוי ⁽¹⁾			
שינוי נטו	מחיר	כמות	שינוי נטו	מחיר	כמות	
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח			
נכסים נושאי ריבית⁽²⁾						
*-	-	*-	-	-	-	מזומנים ופיקדונות בבנקים
35	2	33	15	(*)	15	חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי
(8)	(4)	(4)	(5)	(5)	(*)	נכסים נושאי ריבית אחרים
27	(2)	29	10	(5)	15	סך הכל הכנסות ריבית
התחייבויות נושאות ריבית⁽²⁾						
5	1	4	2	1	1	אשראי מתאגידים בנקאיים
*-	*-	*-	*-	*-	*-	התחייבויות נושאות ריבית אחרות
5	1	4	2	1	1	סך הכל הוצאות ריבית

* כסום הנמוך מ-0.5 מיליון ש"ח.

(1) השינוי בכמות חושב לפי ההפרש בין היתרות הממוצעות בתקופות כפול שיעור ההכנסה/הוצאה בתקופה.

השינוי במחיר חושב לפי היתרה הממוצעת של תקופה מקבילה כפול הפער בין שיעורי ההכנסה/הוצאה בין התקופות.

(2) לחברה אין פעילות מחוץ לישראל.

מילון מונחים

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
.1	ALM (ננ"ה)	Asset and Liability Management (ניהול נכסים והתחייבויות)	ניהול נכסי החברה והתחייבויותיה במגמה ליצור הקבלה מתאימה ביניהם ולהכביר את הונה בטווח הארוך.
.2	CVA		חישוב סיכון האשראי בנגזרים משקף את תוחלת ההפסד הצפוי לבנק במקרה בו הצד הנגדי לעסקה יגיע למצב של כשל אשראי.
.3	FRA	Credit Valuation Adjustment	אקדמה על ריבית זמן עתידית מסוימת. חוזה שבו הצדדים מסכימים ביניהם על שער ריבית שיחול על קרן עתידית, בסכום ולתקופה מוסכמים מראש על מנת להקטין את החשיפה לסיכונים הכרוכים בשינוי שערי הריבית.
.4	IRS	Forward Rate	עסקה המאפשרת ללקוח החלפת תזרים מזומנים עתידי של תשלומי ריבית בעלי בסיס שונה (ריבית קבועה וריבית משתנה) וזאת על בסיס של קרן הנקבעת במועד ההתקשרות.
.5	KPIs	Interest Rate Swap (חוזה החלפת שיעורי ריבית)	מדד עסקי המאפשר לבצע הערכה של הגורמים ההכרחיים להצלחת הארגון ולקביעת דרכי פעולה.
.6	On-Call	Key Performance Indicators (מדדי ביצוע עיקריים)	אשראי שניתן למס' ימים ונפרע על-פי קריאה בהתאם לתנאי ההסכם בין הבנק ללקוח.
.7	אמצעי שליטה		כמשמעו בחוק בנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
.8	אשראי חוץ מאזני		כל ערבות פיננסית והתחייבות למתן אשראי.
.9	באזל 2 / באזל 3		הוראות לניהול הסיכונים של הבנקים שנקבעו על-ידי ועדת באזל העוסקת בפיקוח ובקביעת סטנדרטים לפיקוח על בנקים בעולם מהווים קנה מידה (benchmark) לסטנדרטים מובילים שנועדו להבטיח יציבות של מוסדות פיננסיים.
.10	בעל עניין		לפי סעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.
.11	גידור		עסקה פיננסית שמטרתה להגן על משקיע מפני שינויים בערך ההשקעה.
.12	הון פיקוחי		בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 -מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
.13	הון רוברד 1		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי
.14	הון עצמי רוברד 1		הון על בסיס מתמשך - כולל את ההון המיוחס לבעלי מניות.
.15	הון רוברד 1 נוסף		מורכב ממכשירי הון העומדים בקריטריונים שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין 202.
.16	הון רוברד 2		כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 - מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי.
.17	המשכיות עסקית		מצב בו עסק פועל ברציפות ללא הפרעות; כהגדרתו בהוראות ניהול בנקאי תקין מס' 355 - ניהול המשכיות עסקית
.18	הפחתת סיכון אשראי	(CRM) - Credit Risk Mitigation	בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין 203 -מדידה והלימות הון - גישה הסטנדרטית - סיכון אשראי.
.19	סיכון אשראי התאגיד		סיכון של החברה להפסד כתוצאה מהאפשרות שלווה/צד נגדי לא יעמוד בהתחייבויותיו כלפי החברה, כולן או חלקן, כפי שסוכמו.

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
20.	חבות		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 313 – מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
21.	חוב		זכות חוזית לקבל כסף לפי דרישה או במועדים קבועים או הניתנים לקביעה, אשר מוכרת ככנס במאזן של החברה.
22.	חוב בעייתי		חוב המסווג כפגום (לרבות חוב פגום בארגון מחדש של חוב בעייתי), נחות או בהשגחה מיוחדת.
23.	חוב נחות		חוב שאינו מוגן באופן מספק על-ידי בטחונות או על-ידי יכולת התשלום של החייב וקיימת אפשרות ברורה כי החברה תספוג בגינו הפסד, אם הליקויים לא יתוקנו.
24.	חוב פגום		חובות שהחברה צופה כי לא תוכל לגבות את הסכומים המגיעים לה לפי הסכם החוב, לרבות מקרים שבהם החוב נמצא בפיגור של 90 ימים או יותר. כמו כן, כל חוב שתנאיו שונו במסגרת ארגון מחדש של חוב בעייתי יסווג כחוב פגום.
25.	חוב בהשגחה מיוחדת		חוב שיש לו חולשות פוטנציאליות בגין נדרשת תשומת לב מיוחדת של ההנהלה. אם חולשות אלה לא יטופלו, התוצאה עלולה להיות התדרדרות בסיכויים לפירעון סיכון האשראי המאזני או במעמד של החברה כנושה בתאריך עתידי מסוים.
26.	חח"ד	חשבון חוזר דביטורי	חשבונות עו"ש שלגביהם קיימות מסגרות אשראי מאושרות מראש החייבות בעמלת הקצאה.
27.	יחס הון כולל לנכסי סיכון		ההון הכולל הוא סך כל הון רובד 1 וסך כל הון רובד 2. יחס ההון הכולל מחושב על-ידי חלוקת ההון הכולל בנכסי סיכון.
28.	יתרת חוב רשומה		יתרת החוב, לרבות ריבית צבורה שהוכרה, פרמיה או ניכיון שטרם הופחתו, עמלות נידחות נטו או עלויות נידחות נטו שנזקפו ליתרת החוב בהתאם להוראות הדיווח לציבור וטרם הופחתו, בניכוי כל סכום חוב שנמחק חשבונאית בעבר. בשונה מיתרת חוב נטו, אין לנכות מיתרת החוב הרשומה הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. מובהר כי ריבית צבורה שלא הוכרה, או שהוכרה בעבר ולאחר מכן בוטלה, לא תיכלל ביתרת החוב הרשומה; כהגדרתה בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631.
29.	כרטיס בנקאי		כרטיס חיוב כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי), תשמ"א - 1981, המונפק על-ידי החברה.
30.	כרטיס חיוב מיידי (דביט)		הינו כרטיס בו מחזיק הכרטיס מחויב בחשבון הבנק בסמוך לאחר ביצוע העסקה ובכפוף ליתרה מספקת בחשבון הבנק.
31.	כתבי התחייבות נדחים		כתבי התחייבות שהזכויות לפיהם נדחות מפני תביעותיהם של כל הנושים האחרים של החברה, למעט כתבי התחייבות אחרים ומאותו סוג; כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631).
32.	מדד המחירים לצרכן		מדד המתפרסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, ביום ה-15 של כל חודש ומודד את אחוז השינוי שחל במשך הזמן בהוצאה הדרושה לקניית "סל קבוע" של מוצרים ושירותים, שמחיריהם ניתנים למדידה סדירה. "סל" זה מייצג את תצרוכתה של אוכלוסיית משקי הבית.

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
.33	מודל בלק אנד שולס - Black-Scholes model		מודל לתמחור אופציות הכולל טכניקת ערך נוכחי ומשקף את ערך הזמן והערך הפנימי של האופציה.
.34	מח"מ	משך חיים ממוצע	הממוצע המשוקלל של זמן פירעון הקרן ותשלומי הריבית של המכשיר הפיננסי לאורך חייו ועד לפדיון הסופי.
.35	מכשיר פיננסי		מכשיר פיננסי הוא כל חוזה היוצר נכס פיננסי בישות אחת והתחייבות פיננסית או מכשיר הוני בישות אחרת.
.36	מכשירים נגזרים/מכשירים פיננסיים נגזרים		מכשיר פיננסי או חוזה אחר בין שני צדדים, שהינו בעל שלושת המרכיבים הבאים: א. בסיסים (underlying), אחד או יותר וסכומים נקובים, אחד או יותר או הוראות תשלום, או שניהם יחד הקובעים את סכום הסילוק, ב. הראשונית נטו היא קטנה או כלל לא נדרשת; ג. ותנאיו דורשים או מאפשרים סילוק בנטו בין הצדדים.
.37	מכשירי אשראי חוץ מאזניים		כהגדרתם בהוראות הדיווח לציבור – דוח כספי שנתי, מס' 631.
.38	יחידות פנטום		מכשיר התחייבותי המעניק תגמול במזומן על המבוסס שווי מניה וזאת ללא הזכאות לקבל מניה בפועל.
.39	מנפיק		אדם, לרבות תאגיד, המנפיק, מפיץ או משווק כרטיסי חיוב, שהוא צד לחוזה כרטיס חיוב עם לקוח והאחראי לתשלומים המגיעים מלקוח שעשה שימוש בכרטיס חיוב שהונפק, הופץ או שווק על-ידו.
.40	מסגרת אשראי		סכום הניצול המרבי שהחברה הסכימה לכבד בכרטיס הלקוח.
.41	שירותי ניכיון		כהגדרתם בסעיף 7א(א) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), תשמ"א-1981.
.42	סולק		כהגדרתו בסעיף 36ט לחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
.43	ערבות		כהגדרתה בסעיף 1 לחוק הערבות, התשכ"ז-1967.
.44	פיחות/ייסוף		החלשות/התחזקות ערכו של מטבע ביחס למטבעות אחרים.
.45	צד קשור		כמשמעו בסעיף 1 הוראות הדיווח לציבור.
.46	קבוצת לווים		כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין, מס' 313 - מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים.
.47	רווח נקי בסיסי למניה		הרווח הבסיסי למניה יחושב על-ידי חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם (מונה), בממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות הקיימות במחזור (המכנה), במהלך התקופה.
.48	רווח נקי מדולל למניה		חלוקת הרווח או ההפסד, המיוחס לבעלי המניות הרגילות של החברה האם, ובממוצע המשוקלל של מספר המניות הקיימות במחזור, בהתחשב בהשפעת כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות.
.49	ריבית בנק ישראל		הריבית שקובע בנק ישראל במסגרת ההחלטות המוניטריות התקופתיות, והמשמשת את הבנק לצורך מתן הלוואות לתאגידים הבנקאיים או לצורך קבלת הלוואות מתאגידים בנקאיים, כשיעורה מזמן לזמן.
.50	שוק פעיל		שוק בו עסקאות בנכס או בהתחייבות מתקיימות בתדירות ובנפח מספיקים על מנת לספק מידע על התמחור על בסיס שוטף.

מס'	המונח בדוח	המונח המלא	הגדרת המונחים
.51	שעבודים		בטחונות הניתנים למלווה על-ידי לווה כערובה להבטחת תשלום שהוא חייב לו.
.52	תאגיד בנקאי		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
.53	תאגיד עזר		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.
.54	תביעה ייצוגית		כהגדרת המונח "תובענה ייצוגית" בחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006.
.55	תוכנית המשכיות עסקית		תוכנית פעולה מקיפה בכתב, הקובעת מה הם הנהלים והמערכות הדורשים כדי לשמר את הרציפות העסקית או לשקם את פעילות החברה במקרה של שיבושים (כהגדרתה בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 355 – ניהול המשכיות עסקית).
.56	תקופת הבשלה	Vesting	התקופה שבה נדרש לקיים את כל התנאים המוגדרים להבשלה של הסדר תשלום מבוסס מניות.
.57	תקרית קיברנטית (סייבר)		אירוע אשר במהלכו מתבצעת תקיפת מערכות מחשוב ו/או מערכות ותשתיות משובצות מחשב על-ידי, או מטעם, יריבים (חיצוניים או פנימיים לחברה) אשר עלולה לגרום להתממשות סיכון סייבר, יצוין, כי בהגדרה זו נכללים גם ניסיון לביצוע תקיפה כאמור גם אם לא נגרם נזק בפועל (כהגדרת "אירוע סייבר" בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 361 – ניהול הגנת הסייבר).
.58	תפעול הנפקה של כרטיסי חיוב		כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

אינדקס

עמוד	
7, 10, 19	א. אסטרטגיה עסקית
11, 29, 76	ארגון ויזה
7, 11, 76	ארגון מסטרקארד
17, 18, 19, 28, 32, 67, 68	ב. באזל
4, 7, 8, 11, 12, 23, 50, 70, 75, 76, 83, 92	בנק הפועלים
34, 35, 36	בקרה פנימית
33, 34, 35, 36	בקורות ונהלים
29, 30, 52	ג. גידור
18, 19, 23, 47, 49, 68, 69, 92	ד. דיבידנד
24, 68-71, 73	ה. הלבנת הון
17, 18, 19, 29, 32, 67	הלימות הון
8, 9, 11, 14, 19, 41, 70-73	הליכי רגולציה
17, 24-26, 45, 56-69, 94-96	הפרשה להפסדי אשראי
33	ז. זכויות עובדים
57, 61-66	ח. חוב בעייתי (חובות בעייתיים)
25, 61-64, 67, 84, 94	חוב פגום (חובות פגומים)
8-11, 13, 71-73, 76, 92	חוק שטרומ
50-52	י. יישום לראשונה
18, 68	יעד ההון
8, 11, 22, 84-86	מ. מגזרי פעילות
33	מדיניות חשבונאית
4, 9, 11, 52	מידע צופה פני עתיד
72	מסגרת אשראי
12, 32	מקורות המימון
9, 23, 32, 33	ס. סייבר
9, 23, 32	סיכון אבטחת מידע ותקריות קיברנטיות
9, 23	סיכון אסטרטגי
9, 16, 18, 23, 24, 26, 50-65, 67-68	סיכון אשראי
24, 25	סיכון אשראי בעייתי
23	סיכון מוניטין
9, 23	סיכון משפטי
9, 23, 32	סיכון נזילות
9, 23, 33	סיכון רגולטורי
9, 18, 23, 68	סיכון תפעולי
8, 11, 12	סקירה כלכלית

עמוד	
7-9,23,74,75,92	פ פועלים אקספרס
14,35,36,39,41,92	ה רואי החשבון המבקרים
14,51	ה רוח למניה
15,30,31,44,52,55,79,82	ש שווי הוגן
10	ת תיאבון לסיכון
8,72	תקן EMV
4	תרחיש קיצון
74	תביעות משפטיות